

Pravništvo: Ljubljana, Anarjeva ulica 5. — Telefon št. 8122, 8123, 8124, 8125, 8126

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisat se ne vračajo.

Zalostni pojavi in njih vzroki

»Slovenec« je te dni prinesel uvodnik, ki zaskrbjeno ugotavlja, kako se v zadnjem času pri nas množijo proti cerkvi in celo proti veri naperjena dejanja. Komaj dobro leto je poteklo, pravi, od kar je slovensko ljudstvo povsod po deželi postavljalo evharistične križe, a danes ti križi, znamenja vere našega naroda, padajo. Toliko in na tako različnih krajih so jih že podrii, da se more z gotovostjo reči, da je na delu sovražna sila. Prvi evharistični križi so padli v Beli Krajini, zadnji, pa pred nekaj dnevi v Dolenjem Logatcu.

»Slovenec« pripisuje te žalostne pojave komunističnemu hujskanju ter izključuje, da bi imeli kakšno zvezo z dnevnim politiko. Po njegovem mnenju niti ogorčenje zaradi vprašanja kmečkih dolgov, niti razburjenje zaradi učiteljskih in uradniških premetitev ne more biti razlog teh demonstracij proti Bogu. Krivda zadene brezbožno propagando komunizma. Nimajo prav oni, ki trdijo, da komunizma v Sloveniji ni, ampak da je samo nekaj nezadovoljnosti in nevolje. Kar se sedaj godi, je neovrnjena napoved, da je sovražnik že v deželi.

Slične ugotovitve smo že ponovno čitali v »Slovenec« in drugih listih Katoliškega tiskovnega društva, vendar menda še ne v tako zgoščeni in določni obliki. Nad njimi se mora zamisliti vsak resen človek, ki se zaveda svoje odgovornosti. V naših krajih se v zadnjem času dogajajo stvari, ki so v direktnem nasprotju s vsem duševnim razpoloženjem našega ljudstva kakor so ga izoblikovale tradicije dolgih generacij. Slovenci smo se, kakor v sedanjih dneh, tudi v preteklosti delili glede svojih pogledov na kulturna in versko-konfesijska vprašanja. Vsi pa smo se zavedali in se zavedamo krščenjskih osnov vsega našega nacionalnega življenja in našemu človeku je tuja misel upora proti Bogu ali javnega zaničevanja njegovih simbolov.

A ravno zato se nam zdi preveč primitivno, ako se iščejo razlogi za žalostne protiverške demonstracije samo v komunistični propagandi. Ako je kje pri nas kaj komunizma, potem se v prvi vrsti pojavlja v mestih in industrijskih krajih. Ravno ti kraji pa dosledaj niso zabeležili nobenega od onih brezverskih dejanj, ki jih »Slovenec« upravičeno tako obsojuje. Ne v Ljubljani ali v Mariboru, Trbovljah ali Kranju, temveč doli v čisto kmečkem okolju Bele Krajine so pričeli padati evharistični križi in brezbožni val, kakor ga »Slovenec« imenuje, gre preko pobožne, s cerkvicami posute Dolenjske in udarja v zapuščene gorske vasice štajerskih hribov. Boljševiška propaganda ne hodi, vsaj pri nas še ne, po takih zapuščeni krajih. Tu morajo biti še drugi razlogi in ako resno hočemo, da se grozeče opasnosti pravočasno spoznamo in nesreče preprečijo, potem je treba pogledati resnici v oči.

Res je, zaradi načina likvidacije kmečkih dolgov, pa zaradi vprašanja učiteljsva in uradništva, zlasti zaradi politične borbe med strankami noben slovenski človek ne bo polagal sekire na znamenja, ob katerih stopa v življenje in s katerimi lega v grob. Toda kdo bi mogel tajiti, da so naše politične borbe danes zašle mnogokrat in mnogokrat v vrtnice zastupljenega sovražstva in slepih strasti, ki rušijo v našem ljudstvu osnovna pravila bratrskega sočutja, katerih bi tudi najostrejša politična borba porušiti ne smela. Zalostna resnica je, da so bile v naši ožji domovini v zadnjem času ustvarjene razmere, na katere primitivna duša primitivno surovo reagira.

Ko smo svoj čas dvignili svarilni glas, naj se za božjo voljo politično nasprotstvo, ki kakor druge narode tudi nas deli v politične prijatelje in protivnike, ne proglašajo za borbo dveh svetov in naj se naše ljudstvo ne postavlja pred tragično alternativo izbire med Rimom ali Moskvo, smo govorniki zman. In tako so se iz čisto političnih interesov, včasih celo iz zgolj osebnih razprtij po naših vaseh in trgih nasilno ustvarjali sovražni tabori, med katerimi skoraj ni mostov.

Na razpolago so nam številna poročila iz raznih krajev, kjer je ogorčenje nad načinom, kako se ponekod danes vodi politična borba. V neki pohorski cerkvi je g. župnik nosilca nasprotiške liste, klečečega v svoji klopi, s prižnice označil za brezverskega Turka. Iz neke župnije pri Rogatcu nam pišejo, kako je bil ugoden in veren kmet proglašen za grdega komunista, ki ni vreden, da se imenuje kristjan, in to samo zato, ker je sprejel kandidaturu na listi, ki se g. župniku ni dopadla. Ta kmet je lani pozidal lepo kapelico, posvečeno Srcu Jezusovemu, in g. župnik je kapelico blagoslovil. Pretreseni čitamo sedaj, kako je odšel k istemu župniku in ga zaprosil, naj sveto podobo iz kapelice prenese v cerkev, ker bo kapelico porušil. V vsem tem ni nič boljševiškega.

Strah pred novimi zapletljaji

NOVA FAZA V ŠPANSKI VOJNI

Italijansko-nemški sporazum, dunajska konferenca, priznanje Francove vlade in nemško-japonski dogovor so le niz dogodkov v borbi proti boljševizmu

Pariz, 21. novembra. b. Italijansko in nemško priznanje Francove vlade presojajo v tukajšnjih uradnih krogih v neposredni zvezi z vsemi najnovejšimi dogodki, ki pričajo o silnih naporih Rima in Berlina, da zbereta na svojem osišču vse, kar je kakorkoli nasprotno boljševizmu. S sodelovanjem Rima dobiva nemška zamisel o razcepu Evrope v dva sovražna ideološka tabora viden postopen, sistematičen realizacije. In ker se po mnenju Rima in Berlina uveljavlja komunizem v Evropi in ostalem svetu le s pomočjo Sovjetske unije, je seveda ost vseh najnovejših zvez, ki nastajajo na osišču Rim-Berlin, obrnjena samo proti Rusiji. To velja po mnenju pariških uradnih krogov prav tako glede italijansko-nemškega sporazuma kakor glede vseh z njim povezanih dogodkov zadnjega časa: glede dunajske konference, katere glavni namen je bila pridobitev Avstrije in Madžarske za protiboljševiško fronto, glede vseh srednjeevropskih potovanj italijanskih in nemških državnikov, glede priznanja Francove vlade v Španiji in tudi glede nemško-japonskega sporazuma, ki v Evropi začeto protiboljševiško akcijo Nemčije razširja tudi na Daljni vzhod.

Po sedanjem razvoju mednarodnih dogodkov so v Parizu trdno prepričani, da je prav za prav tudi italijansko-nemškemu sporazumu z dne 25. oktobra edina osnova samo boj proti boljševizmu. Italija se nemškemu pozivu na križarsko vojno proti komunizmu sicer spočetka ni hotela pridružiti; čim pa se je pokazalo, da utegnejo dogodki v Španiji imeti za posledico trdno usidranje Sovjetske unije v Kataloniji, se je tudi Italija pridružila nemški protiboljševiški akciji in stopa od tedaj solidarno z Berlinom v boj proti »nevarnosti iz Moskve«.

Španska kriza samo epizoda hujske krize

Te značilne okoliščine so edina razlaga za pospešeno postopanje Italije in Nemčije v Španiji. Napol uradni »Temps« poudarja v svojem uvodniku, da predstavlja španska kriza samo navadno epizodo v sklopu neprimerno hujske, globlje in širše krize, ki sili narodno-socialistično Nemčijo in fašistično Italijo — z očitno podporo Japonske — k akciji proti Rusiji, da bi se z koordinirano akcijo vseh teh treh veselih preprečilo Rusiji nevarno usidranje v zapadnem Sredozemlju.

Intervencija le vprašanje kratkega časa

Težko je že sedaj napovedati posledice te pospešene akcije Nemčije, Italije in Japonske proti Rusiji. V Parizu se postavljajo te dni že zelo pesimistične perspektive, da jih uradni krogi v javnosti še vedno skušajo prikriti. V splošnem prevladuje mnenje, da je sedaj sistematična intervencija Italije in Nemčije v špansko državljansko vojno le še vprašanje kratkega časa. V zvezi s tem prihaja tu že do izraza bojazen, da bosta morali Francija in Anglija zaradi svoje nezadostne pripravljenosti za večje mednarodne konflikte popustiti tudi nasproti nemškemu in italijanskemu pritisku v Španiji, kakor sta zadnje čase dejansko popustili tudi v vseh drugih mednarodnih problemih, ki jih je sprožila dinamika Italije, Nemčije in Japonske.

Pravo ozadje priznanja Francove vlade

O pravem ozadju pomenu in namenu italijanskega in nemškega priznanja Francove vlade prinaša rimski dopisnik oficioznega »Tempsa« nekaj zanimivih ugotovitev, ki jih podaja v naslednjih šestih točkah:

1. Do italijansko-nemškega priznanja

To je le globoka srčna užaljenost preprostejšega človeka, ki bridko občuti, kako mu je bila storjena grda krivica samo zaradi razlike v političnem mišljenju.

»Slovenec« ima prav: »Neprijatelj je v deželi« Ali ta neprijatelj je predvsem slepa, sovražstva prežeta politična strast. Mnogo bolj kakor kdaj prej je danes vera stvar srca in večja kakor kdaj je dolžnost, da se čuva pred opasnostmi.

V konkordatu, ki bo kmalu predložen narodnemu predstavništvu v potrditev, se nahaja tudi svečana obveza sv. stolice, da bo prepovedala dušebrižniški duhovščini vsako pripadnost h političnim strankam in vsako delovanje za strankarske namene. Na slovenen in avtoritativen način je s to določbo potrjena stara teza o potrebi stroge ločitve cerkve in vere od dnevnih politike in je priznana, da more povezanost duhovniške službe s strankarskim poslom roditi največjo škodo za versko življenje naroda. Mnenja smo, da ne bi bilo treba čakati, da konkordat tudi formalno nastane zakon in

Francove vlade bi ne bilo prišlo že sedaj, ako bi Rim in Berlin ne bila popolnoma prepričana, da je padeč Madrida neizogiben. Nacionalistična zmaga v Španiji bo pomenila samo novo utrditev avtoritativnih režimov v Italiji in Nemčiji, kar je obema državama danes potrebno že iz prestižnih razlogov.

2. S tem svojim korakom sta se Nemčija in Italija hoteli definitivno iztrgati iz vpliva londonskega kontrolnega komiteja o nevmesavanju v španske zadeve in pridobiti si popolno svobodo akcij de facto in de jure.

3. Njun korak pomeni nadalje točno in jasno ločitev držav, ki so prekinile vse svoje stike z »rdečo« Španijo, od držav, ki jih še nadalje vzdržujejo, kar predstavlja že prvi korak k popolnemu ideološkemu razcepu Evrope v dva sovražna tabora.

4. V kolikor je Nemčija z najnovejšo pogodbo navezana tudi na Japonsko, je v tem podana osnova za formiranje velikega transkontinentalnega protikomunističnega bloka od Madrida do Tokija, kar bo tudi Francovi vladi samo olajšalo njen sedanj položaj in ji dalo vse garancije popolnega uspeha.

5. Italijansko-špansko-nemška solidarnost se bo konkretno izkazala najprej s tem, da bo preprečila ustanovitev samostojne Katalonije.

6. S priznanjem Francove vlade sta si Italija in Nemčija končno zgotovili tak položaj v zapadnem Sredozemlju, da se je lahko že v najbližji bodočnosti nadejati povsem konkretnih uspehov v tem evropskem predelu, kar je bil navsezadnje tudi njun neposredni namen.

Svoje zanimive ugotovitve zaključuje navadno zelo dobro informirani dopisnik »Tempsa« z naslednjim sklepom: Ze ta kratke pregled nam omogoča razumevanje velikega pomena italijansko-nemškega koraka. Mogoče je celo, da smo šele na začetku obširne sporazumne akcije domenjene v Berlinu ob priliki znanih italijansko-nemških razgovorov, kateri se je že pridružila sedaj tudi Japonska.

Omiljenje napetosti

Pariz, 21. novembra. b. Po poročilih iz zanesljivega vira presojajo danes pariški uradni krogi položaj v zapadnem Sredozemlju nekoliko mišlje kakor včeraj. Z zadovoljstvom sprejemajo namreč na znanje francovo izjavo, da nacionalistična vlada nikakor ne namerava izvesti blokade barcelonske luke, temveč samo podvzeti vse potrebne korake »za preprečenje dovoza vojaškega materiala« odprtem morju. S tem odpade seveda samo po sebi vprašanje ali naj se Francovi vladi priznajo pravice vojskujoče se stranke. Se vedno so tu v splošnem mnenja, da bi konkretna proglašitev takega vprašanja pomenila nevarne mednarodne komplikacije, katerim se je treba zaradi ohranitve miru izogniti. Nadaljnji razlog za ugodnejše presojanje položaja je ta, da ni doslej nobena izmed držav, ki so priznale Francovo vlado, odtegnila svojih delegatov iz kontrolnega komiteja v Londonu. Med Parizom in Londonom se trenutno vrše intenzivna pogajanja, ki streme po razgetitvi funkcij nazornega odbora o nevmesavanju tudi na preprečenje dovoza vojaškega materiala katerikoli izmed vojskujočih se strank, brez ozira na njegovo provenienco (privatno ali državno).

Zadrega Društva narodov

Zeneva, 21. nov. b. Tu ne izključujejo povsem možnosti, da se bo na ženevskih tleh v kratkem odprlo vprašanje, kdo prav za prav zastopa in sme zastopati Španijo. Prihaja za odgovor na to delikatno vprašanje se ne bo nudila že 7. decembra, ko se sestane komisija za reformo pakta DN, zastopnikov 27 držav, med katerimi je tudi Španija. Kdo bo tedaj zastopal Španijo?

da izda papež odredbo, za katero se je obvezal. Kajti resnica, ki je v tej določbi zapisana, ostane resnica, tudi če konkordat še ni uveljavljen.

Borba proti komunističnemu strupu je borba zdravih elementov v narodu proti okuženju narodnega telesa. V tej borbi imata gotovo tudi cerkev in vera velike naloge in velike dolžnosti. A nič manj resnično ni, da predstavlja v prvi vrsti živa in krepka nacionalna misel ono silo, ki more najlažje in najhitreje triumfirati nad boljševiškim razstrojstvom. Katoliška cerkev to dobro ve. Ona to dokazuje vsak dan v Italiji, pa tudi v Nemčiji, da o Španiji in drugih deželah ne govorimo. V teh državah je katolicizem postal zavajnik fašistične ideje, v katerih vidi utelešeno nacionalistično misel. Pri nas fašizma ni, pač pa se jugoslovanska nacionalistična misel krepko udeležuje s svojim programom in s svojim delom. Zato se nam zdi zaslepljeno, proglašati to misel za narodno nesrečo, istočasno pa biti plat zvona zaradi komunistične nevarnosti.

Caballero ali Francova vlada? Ali morda celo obe? Prav tu se utegne zgoditi, da bo nastopila proti zastopstvu Španije po Caballerovi vladi razen Italije še kakšna druga država. Da bo odločitev Društva narodov tudi v tej zadevi zelo težka in skoro nemogoča, je na dlani. Toliko pa se lahko že sedaj reče, da o tem ne bo odločalo generaino tajništvo DN, temveč prizadete

Previdna Italija

Napravila ne bo nobenega izoliranega koraka v španski zadevi in tudi ne bo izstopila iz kontrolnega odbora o nevmesavanju

Rim, 21. novembra. b. Edenove izjave v angleški spodnji zbornici o pomenu italijansko-nemškega priznanja Francove vlade so v rimskih krogih naletele na zelo ugoden odmev. Listi podčrtavajo Edenovo pomneto rezerviranost ter pomirjajo tona njegovega govora, ki je napravil velik vtis na vse angleške kroge. V zvezi s tem so v tukajšnjih političnih krogih prepričani, da Italija ne bo izstopila iz londonskega kontrolnega odbora o nevmesavanju v španske zadeve. Listi še posebej poudarjajo, da ne namerava Italija sama podvzeti nobenega izoliranega koraka v španski zadevi.

Zanimivo je, da se ista opreznost italijanskega časopisja opaža tudi glede na vesti o sklenitvi nemško-japonske protiruske zveze. Oficijozni »Giornale d'Italia« celo poudarja, da ne vidi nobene potrebe za prikličitev Italije k temu paktu, ki se nje ne tiče. V diplomatskih krogih si seveda italijansko previdnost nasproti Angliji razla-

Borba ob Manzanaresu

Na madridski fronti se še vedno bijejo boji sedaj na desnem, sedaj na levem bregu Manzanaresa

Odbor za obrambo Madrida je opoldne izdal naslednji komuniké:

Vzlic neprestanemu deževju, ki je oviralo operacije ves večernjski dan in ki se danes nadaljuje, so čete madridske obrambe razširile in utrdile svoje postojanke v okolici Case de Velasquez, ki jo bombardiranje zadnjih dni popolnoma porušilo. Čete madridske obrambe so prodirle v odseku Carabanchella. Eskadron maroške konjenice, prihajajoč iz odseka Case de Campo, je skušal vdreti v kompleks univerzitetne naselbine, pa ga je ogenj naših strojne populnoma uničil. Zavrnilo smo vse sovražne pehotne protinapade. Večernjsje deževje je onemogočilo letalsko delovanje.

Iz nacionalističnega tabora

Dopolodne so nacionalistične čete napredovale v smeri proti Cuatro Caminos.

Med Escorialom in Madridom so vrgle s tira oklopni vlak, ki je vozil iz Madrida sovjetsko orožje. Na madridski fronti se vladne čete komaj še drže in slabo odgovarjajo na streljenje. V zadnjih 24 urah je 20 bombnih letal vrglo 100 ton bomb na utrdbne madridske vlade. Streljena so bila štiri madridska letala. Vojašnica Montana še gori.

Na fronti 5. aragonske divizije je sovražnik napadel Almo Devar in zavetišče sv. Kristine s tanki, toda ogenj našega topništva ga je odbil.

Na fronti divizije Sorija smo v boju južno od Tobe pognali madridske čete v beg. Sovražnik je pustil na bojišču 40 mrtvih in mnogo vojnega materiala. Nacionalisti nadaljujejo prodiranje v tem odseku in so že zavzeli Alcorco.

Na madridski fronti prodirajo nacionalisti v predmestjih in so zavzeli celo vrsto hiš in javnih poslopij v okraju Moncloa. Izgube madridskih čet so zelo velike. V boju smo zaplenili več strojníc.

Uspehi vladnih čet na aragonski fronti

Praga, 21. novembra. br. Posebni poročevalce ČTK v Madridu poročajo: Škoda, ki jo je povzročilo bombardiranje zadnjih dni v Madridu, je neprecenljiva. V mestu ni ulice in hiše, ki bi ne bila prizadeta. Na tisoče hiš je porušenih ali tako poškodovanih, da se bodo vsak čas porušile. Pod razvalinami je našlo smrt izredno mnogo žensk in otrok. V češkoslovaškem poslanstvu, ki je bilo že trikrat zadeto od granat, se nahaja sedaj 50 češkoslovaških državljanov.

Vladne čete so imele na aragonski fronti več uspehov. Posrečilo se jim je zasedi železniško prog, kar predstavlja hud udarec za generala Franca, ker je tako prekinjena dovozna zveza. Vladne čete so zajele dva oklopna vlaka in velik transport municije in živil, namenjen za čete generala Franca.

London, 21. novembra. br. Dopisnik »United Pressa« potrjuje, da so vladne čete v teku zadnjih vojnih operacij pri Madridu dosegle znatne uspehe. To kažejo

vade same, kakor je bil to v vseh delikatnih mednarodnih vprašanjih vedno običaj v ženevski ustanovi.

Amerika proti blokadi Katalonije

New York, 21. novembra. br. General Franco je poslal ameriški vladi noto, v kateri jo opozarja na skorajšnje bombardiranje barcelonske in drugih španskih luk, ki so v rokah madridske vlade. Obenem proš, naj ameriška vlada da svojim vojnim in ameriškim trgovskim ladjam naroco naj se izogibajo Barcelone in tudi drugih španskih luk, v kolikor niso v posesti nacionalne vlade. To sporočilo je izzvalo v ameriških vladnih in političnih krogih veliko presenečenje. Amerika se doslej ni vmešavala v španske zadeve in vidi v tem ogrožanje svobodne morske plojbe. Ameriški zastopnik v Španiji je dobil naročilo, naj protifranci proti tem nameram generala Franca.

Previdna Italija

Napravila ne bo nobenega izoliranega koraka v španski zadevi in tudi ne bo izstopila iz kontrolnega odbora o nevmesavanju

gajo z znano italijansko željo, da bi čimprej prišlo do znosljivega modusa vivendi z Veliko Britanijo, o čemer se že precej časa vodijo celo diplomatska pogajanja, katerih zadnja faza pomeni za sedaj Grandijev razgovor v Foreign officeu.

»Giornale d'Italia« nadalje z vso odločnostjo nastopa proti morebitni ustanovitvi sovjetske republike v Kataloniji, češ da Italija nikakor ne more dovoliti, da se v zapadnem Sredozemlju ustvari baza za politično in vojaško prevratno delovanje komunizma. Ako je že konferenca v Montreuxu Rusiji dovolila prost izhod iz Ornega morja in ji s tem odprla možnost prostega prevažanja eksplozivnega in vojnega materiala v revolucionarne namene, bo Italija skupaj z drugimi državami, ki so na njeni strani, že poskrbela, da bi zaradi te kratkovidne napake nekaterih diplomatov ne nastal za Evropo košljivi položaj.

Borba ob Manzanaresu

Na madridski fronti se še vedno bijejo boji sedaj na desnem, sedaj na levem bregu Manzanaresa

tudi poročila iz tabora generala Franca. Tako je radijska postaja v Tenerifi opolnoma izdala poročilo, da je prišlo do hudih spopadov na Casi de Campo, da pa so bile vladne čete dvakrat odbite. Tudi na desnem krilu so vladne čete izvršile več protinapadov in potisnile čete generala Franca nazaj, tako da so sedaj glavna bojišča ob reki Manzanares.

Na aragonski fronti je prišlo do krvavih spopadov. Pred La Toba so čete generala Franca zavzele nove postojanke, ker so se morale umakniti pred silnim navalom madridskih čet.

Nevtralni pas

Burgoška vlada je sporočila britanski vladi, da je pas, ki so ga nacionalisti objavili spoštovati na severovzhodu Madrida kot zavetišče za prebivalce in tuje, razširjen tako, da obsega tudi del mesta, kjer stoji angleško in ameriško poslanstvo in še več drugih diplomatskih misij.

Boj za montanski vojašnico

Lizbona, 21. novembra. br. Čete generala Franca so zopet prodirle do vojašnice Montana, za katero se bje znova hud boj. Vladne čete nudijo obupen odpor ter so izpostavljene silnemu obstreljevanju topništva generala Franca, ki obstreljuje tudi Casa Velasquez, kjer je umetniška akademija. Zaradi slabega vremena na ostalih delih fronte ni bilo posebnih bojev. Na obeh straneh utrjujejo svoje postojanke.

Rim, 21. novembra. br. Po poročilih iz Salamance so čete generala Franca ponovno prekoracile Manzanares in zopet zavzele montansko vojašnico, prodirle do Calle de la Princesa in obstreljujejo Palacio Nazionale.

Caballero sin ustreljen

Pariz, 21. novembra. br. Radijska postaja v Tenerifi je danes objavila poročilo, da je vojaško sodišče generala Franca danes obsodilo na smrt sina predsednika madridske vlade Larga Caballera, ki so ga vladne čete ujele pred dvema tednoma. Smrtna obsodba je bila takoj izvršena. To naj bo odgovor generala Franca na smrtno obsodbo sina bivšega španskega diktatorja generala Prima de Riverre.

Vrednost oglasov v dnevnikih najbolje presodite po številu malih oglasov. Današnje »Jutro« ima

379

malih oglasov. Enkratni poizkus z malim oglasom v »Jutru« Vas pouči, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno število interesentov.

Podpis konvencije o novem mostu čez Dunav

Konvencijo sta včeraj v Beogradu podpisala jugoslovanski in rumunski prometni minister

Beograd, 21. novembra. AA. Sročil ob 23. je prispel v Beograd rumunski prometni minister Rihard Franasovci. Danes ob 12.30 so v knjižnici prometnega ministristva podpisali konvencijo med Rumunijo in Jugoslavijo o zgraditvi železniškega in cestnega mostu preko Dunava med Kladovom in Turn-Severinom in o dohodnih železniških progah do mostu. Za Rumunijo je konvencijo podpisal prometni in gradbeni minister dr. Franasovci, za Jugoslavijo pa prometni minister dr. Spaho.

Po podpisu konvencije sta ministra Franasovci in Spaho sprejela novinarje. Rumunski minister dr. Franasovci je izjavil, da je s podpisom konvencije zelo zadovoljen, minister dr. Spaho pa jim je dal naslednje izjavo:

»S konvencijo, ki smo jo danes v imenu obeh vlad podpisali, so se uspešno končala dolgotrajna pripravljiva dela za vzpostavitev neposredne železniške in cestne zveze med obema prijateljskima in zavezniskima državama, Rumunijo in Jugoslavijo. Po dolgotrajnih pogajanjih, ki so se vodila v Beogradu in v Bukaresti, je bil naposled letos v septembru dosežen sporazum, ki sta ga odobrili obe vladi. Novi most čez Dunav bo zgradjen med Kladovom in Turn-Severinom. Na jugoslovanski strani bo most zvezan z obstoječo železniško

mrežo v dveh smereh in sicer proti zapadu (z Beogradom) z novo progo Knjaževac—Kučevo, ki je že v delu, proti jugu (Nišu in Skoplju) pa z novo zvezo Stubić—Negotin.

Na rumunski strani bo most že v Turn-Severinu zvezan z glavno progo Bukarešta—Craiova—Turn-Severin—Timisqare. Nove zveze ne bodo koristile samo našemu notranjemu prometu, ker bodo ustvarile dostop do popolnoma zapuščenih krajev, temveč se bodo z njimi ustvarile tudi zelo važne mednarodne relacije med zavezniskima deželama in z njimi tudi za tuji svet na križiščih med vzhodom in zapadom ter severom in jugom Evrope.

Na 240 km dolgi meji med Jugoslavijo in Rumunijo sta sedaj samo dve zvezi in sicer pri Zombolji in Vršču, ki težita k Timisoari, čez Dunav, ki tvori v dolžini 230 km mejo med Jugoslavijo in Rumunijo, pa ni sedaj nobene zveze. Iz tega je dovolj jasno razvidno, kakšne koristi bo nova, neposredna in neizpostavljena železniška zveza med obema državama, ki ne bo spajala samo obeh prestolnic, temveč tudi najvažnejše veje obeh železniških omrežij. Z novim mostom se bosta obe državi ne le materialno, temveč tudi duhovno še bolj zblížili in doslej gospodarsko še nezalosti razvite relacije se bodo še bolj poglobile.

Beležke

Občinski odbori in krajevni šolski sveti

V konkretnem primeru je neko sresko načelstvo zaprosilo bansko upravo za pojasnilo, ali v občinah, kjer je razrešen celokupni občinski odbor in je postavljena začasna občinska uprava avtomatično preneha tudi funkcija krajevnih šolskih odborov. Banska uprava je izdala sledeče pojasnilo:

Zakon o narodnih šolah je prisodil pravico volitve petih članov v krajevni šolski odbor občinskemu odboru. Funkcijska doba teh izvoljenih članov ni omejena na funkcijsko dobo občinskega odbora, ki jih je izvolil. Izvoljeni člani šolskega odbora ostanejo torej na svojih položajih vse dotlej, da jih občinski odbor razreši in na njihova mesta izvoli druge. Vprašanje, ali ima začasna občinska uprava pravico razreševanja starih, odnosno volitve novih članov šolskega odbora, se mora zanikati. V smislu § 134. zakona o občinah se pristojnost začasne občinske uprave omejuje na opravljanje tekočih poslov. Volitve članov v krajevni šolski odbor pa ni tekoč občinski posel, ki ga je brez odlašanja opraviti, temveč akt, iz katerega se naj zrcali zaupanje občanarjev, katero lahko izrazi zgolj iz ljudstva izvoljeni občinski odbor.

Prispevek k morali „Slovenca“

Iz nekoga češkega klerikalnega lista je pred dnevi »Slovenec« z debelimi črkami ponatisnil, da je v vojnem času, ko je dr. Korosec vodil slovensko parlamentarno delegacijo, med slovenskimi poslanci edini dr. Vladimir Ravnihar podpisal Stürgkhovo vlogo. Ni posebno zanimivo, če se take očitne gorostasnosti napišejo v listu, ki morda nima pojma o naših razmerah. Značilno pa je, da jih debelo ponatiskuje »Slovenec«, ki mu dejansko stanje seveda ne more biti neznano. Zakaj je list katoliškega tiskovnega društva to laž ponatisnil, je razvidno iz naslova dotične beležke v »Slovenec«: »Udeležba katoličanov v osvobodilnih bojih za Jugoslavijo«. Napredni slovenski politik naj bi bil denunciran, da je v času nacionalne borbe bil sluga avstrijskega režima.

Seveda se je oglasil g. dr. Ravnihar, ki ugotavlja v posebnem popravku v »Slovenec«, da je bil od svoje izvolitve v dunajski parlament l. 1911 pa tja do zopetnega sklicanja državnega zbora med vojno leta 1917 član parlamentarnega češkega kluba in da je več kakor absurdno trditi, da bi bil podpisal Stürgkhovo vlogo v času, ko sta dva najbolj odlična člana tega kluba, dr. Kramar in dr. Rašin, sedela v ječah, obtožena zaradi veleizdaje. Še pred sklicanjem dunajskega parlamenta l. 1917. pa je bil ustanovljen Jugoslovanski klub ob sodelovanju dr. Ravniharja, ki je od takrat tem manj mogel podpisati Stürgkha, ker je bil ta, kakor znano, že davno prej ustrelen.

Minister Behmen o volilni svobodi

Minister brez portfelja dr. Behmen se nahaja na volilnem potovanju po zetski banovini. V četrtke je imel shod v Prijepolju. Govoril je tudi o politični svobodi, ki jo je uvedla sedanja vlada in po »Vremenu« med drugim izjavil:

»Mi izvajamo občinske volitve brez pritiska in brez vsakega nasilja. Ljudstvu je dano na popolno svobodo, da glasuje za vsako listo, ki je bila potrjena Nobenega uradnika ne bo zabolil niti prst, ako glasuje za listo opozicije, ker vlada g. dr. Stojadinovića ne bo nikdar izvajala onih metod, kakršne so imeli Boško Jevtić, Velja Popović in tovariši.«

Iz združene opozicije

Beograjski listi poročajo, da se bo v najkrajšem času sestel delovni odbor združene opozicije. Razpravljali in ugotovili bo, kaj je bilo doslej storjenega v pravcu sporazuma. Baje je dr. Kostić prišel iz Zagreba z zelo zadovoljivimi informacijami, ki upravičujejo nado, da bo delo na sporazumu odslej šlo hitreje in uspešneje izpod rok.

Seja vodstva bivše demokratske stranke

Kakor poročajo beograjski listi, se je v petek sestel v Beogradu na stanovanju Ljube Davidovića izvršni odbor bivše demokratske stranke. Na seji so razpravljali o političnem položaju, zlasti o odnosih in v zvezi opoziciji. Udeležencem je bil ob enem sporočen protokol o sporazumu med skupinami srbijanskega dela združene opozicije.

Protihrvatska epidemija

V splitski »Novi dobi« je objavil tajnik sreske organizacije bivše HSS za splitski srez g. dr. Pederin uvodnik, v katerem analizira občinske volitve v primorski banovini. Pri tem prihaja do čudovitih zaključkov, med katerimi je najfamoznejši brez dvoma tale:

»Biološki ostanki starih Grkov, Rimljanov, Ilirov, Keltov, Gotov in Italijanov so stvorili protihrvatsko epidemijo. Posledica te okužitve so oni ostanki JNS, ki so tudi pri nedeljkih občinskih volitvah zavzeli protihrvatsko stališče, kakor ga bodo sigurno tudi v bodoče.«

G. dr. Pederin odgovarja tajnik sreske organizacije JNS za mesto Split g. dr. Branko Radica, ki neusmiljeno razkriva ozadje vodstva b. HSS v Dalmaciji, v katerem da sede ljudje, ki se prisegali že na vse mogoče zastave in programe.

Črnogorska fronta Sekule Drljevića

Pod tem naslovom glavno glasilo JRZ »Samouprava« ostro napada bivšega poslanca dr. Sekule Drljevića. Ta je po rodu iz Črne gore, a se je potem naselil v Zemunu in je kot poslanec pripadal menda hrvatskim federalistom. Danes ga štejejo med pristaše dr. Mačka.

Pred dnevi je razposlal svojim političnim prijateljem v Črni gori proglas, v katerem jih pozivlja, naj osnujejo črnogorsko fronto in naj ne dovolijo, da bi se v rove njihove borbe za svobodo vtihotapili sovražniki ravnopravnosti. Zato naj povsod

Bivša SDS nekdanj in danes

Razne izjave, ki jih je podal novi predsednik bivše SDS g. Adam Pribičević, so se v politični javnosti komentirale kot dokaz, da g. Pribičević ni povsem složen z dosedanjim politično skupine. Nedavno je v beograjski »Javnosti« Vasilije Popović napisal razpravo, ki predstavlja nekak apel na bivšo SDS, naj ne pozabi jugoslovenskega programa, na katerem je nastala. Avtor tega članka smatra za priložnost, če bi se bivša SDS, kakor to odgovarja tudi socialnim pogledom njegovega predsednika, bolj približala srbskim zemljoradnikom in tako okrepila jugoslovenske elemente in združeni opoziciji ter olajšala rešitev hrvatskega vprašanja v zadovoljstvo jugoslovenske ideologije.

Zagrebski »Obzorje« vse te pojave tolmači kot poskuse za razbitje bivše KDK in za izolacijo bivše HSS. Pri tem trdi, da prav za prav pri SDS jugoslovenstvo ni nikdar tvorilo jedro programa, kakor tudi ne pri drugih strankah, ki so to sebi trdile. Tudi Svetozar Pribičević je spremeni svoje nazore. »Obzorje« trditve glede pokojnega Pribičevića je sicer deloma točna, toda pri tem je treba opozoriti, da takrat Svetozarju Pribičeviću nikakor ni sledila cela SDS. Nasprotno, spremembe Pribičevićevega gledanja na naše nacionalno in državno vprašanje niso obsojali

samo oni bivši pristaši SDS, ki so se pozneje od stranke oddvojili, nego tudi glavni današnji njeni predstavitelji. Ko je na jesen l. 1928. in po 6. januarju 1929. v vrstah bivše HSS pričelo prevladovati federalistično razpoloženje in se je pokojni Svetozar Pribičević pridružil strujam, ki so odklanjale državno edinstvo, so v maju mesecu 1929. leta na posebnem sestanku najodličnejši funkcionarji tedanje SDS obsodili politiko Svetozarja Pribičevića in se združili v grupo, ki si je nadelo dolžnost, da čuva jugoslovensko ideologijo, in ki se je izredla za to, da mora nova ustava države biti zasnovana na ideji narodnega in državnega edinstva.

Šele pozneje so nekateri udeleženci te konference zapustili jugoslovensko programske osnove in speljali bivšo SDS v današnje povsem nejasno in megleno situacijo, ki je tudi zakrivila, da je ta bivša stranka izgubila vse slovenske in hrvatske pristaše in ostala le srbska grupa, ki pa med ljudstvom nima več odziva. Ni torej čudno, če se pojavljajo mišljenja in nasveti raznih simpatizerjev, ki bi hoteli bivšo SDS zopet vrniti njenemu programu in ji odrediti pomembnejše mesto v naši politiki, nego ga zavzema danes, ko jo »Obzorje« in drugi podobni listi ocenjujejo le kot pomožno četo bivše HSS.

Zavarovalnica Feniks naj se sanira in ne likvidira

Beograd, 21. novembra. p. V trgovinskem ministruju je bila danes zaključena anketa, ki jo je sklicalo ministruju v zadevi Feniksa. Anketa so pristavovali poleg trgovinskega ministra dr. Vrbanića začetnik bankega oddelka dr. Bošković, ravnatelj SUZORA Matjašić ter delegati ljubljanskega zagrebskega, osiješkega in beograjskega društva zavarovancev Feniksa. Uvodoma je minister dr. Vrbanić skupno z referenti ministruja podal poročilo o sedanjem stanju in finančnem položaju Feniksa. Nato se je razvijala obširna debata, v kateri je prišlo do izraza stališča, da je treba storiti vse za zavarovanje interesov okrog 35.000 zavarovancev. Soglasno je bilo naposled sklenjeno, da se ne izvrši likvidacija Feniksa, kakor se je predlagalo

z nekaterih strani, marveč da se uvede sanacija.

V to svrhu je bil izvoljen poseben odbor, ki ima nalogo, da takoj sestavi predlog uredbe o sanaciji Feniksa. V tem odboru sta poleg predstavnikov zavarovancev tudi načelnik Bošković in ravnatelj Matjašić. Ta odbor bo takoj začel z delom, da bi mogel pravočasno predložiti načrt nove uredbe, ki mora biti uveljavljena najkasneje 28. novembra, ko potече sedanja zasednina uredbe Feniksa. Pred uveljavitvijo bo novo uredbo ponovno proučila posebna anketa, da bodo imeli zavarovanci priložnost izraziti svoje mnenje. Minister dr. Vrbanić bo medtem poročal vladi in izposloval udeležbo države pri sanaciji Feniksa.

Nove komasacije občin

Beograd, 21. novembra. p. Na predlog notranjega ministra so bile izvršene v dravski banovini naslednje teritorialne izpremembe glede območja občin:

1. Občini Kranj in Primskovo se združita v eno občino s sedežem v Kranju.
2. Iz občine Dobove v brežiškem srezu se izločita naselji župelevačka sela in Vrbovečka sela ter priključita občini Kapeli.
3. Iz občine Dol v ljubljanskem srezu se izloči bivša občina Podgorica, iz občine Domžale pa bivša občina Dragomelj, ki se združita v občino Podgorico.
4. Iz občine Dol v ljubljanskem srezu se izločita bivša občina Dolsko in kraj Laze, iz občine Kresnice pa kat. občina Sv. Križ (kraj Zagorica, Sv. Križ in Vrh sv. Križa), ki se združijo v novo občino Dolsko.
5. Iz občine Dol v ljubljanskem srezu se izločita kraj Podgrad in naselje Gradoviče ter priključita občini Polje.

Policijski komisariat na Jesenicah

Beograd, 21. novembra. p. Notranji minister je na osnovi § 62 zakona o notranji upravi izdal uredbo o ustanovitvi policijskega komisariata na Jesenicah. V območje komisariata spadata občini Jesenice in Koroska Bela razen krajev Sv. Križ, Plaški Rov, Javorniški Rov, Rovte in Potoki. Uredba stopi v veljavo 15. decembra. Tedaj bo ukujen železniški omejni policijski komisariat na Jesenicah.

Italijanski poslanik pri predsedniku vlade

Beograd, 21. novembra. p. Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je danes sprejel italijanskega poslanika dr. Maria Indellija.

Sprejem pri predsedniku vlade

Beograd, 21. novembra. p. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je sprejel včeraj popoldne v svojem kabinetu v predsedstvu vlade g. Ivana Avseneka, industrijsca iz Ljubljane, in g. Frana Gabrovska, ravnatelja Zadrženice zveze iz Ljubljane. Poročila sta predsedniku vlade tudi o težkočah, ki so se pojavile v Sloveniji pri izvajanju likvidacije kmečkih dolgov, in ga obvestila o predlogu slovenskega združenstva glede revizije likvidacijske uredbe v pravcu individualne obravnavne dolžnikov.

Smrt narodnega poslanca

Zaječar, 21. novembra. o. Danes dopoldne ob 10. je v Velikem Izvoru umrl narodni poslanec in predsednik kmečkega poslanskega kluba Todor Todorović. Njegov naslednik v Narodni skupščini je kmet Stanko Čošić.

Ustavljen list

Beograd, 21. novembra. o. Z odlokom notranjega ministruja so bile ustavljene »Radničke novine«, ki so izhajale v Zagrebu. Ustavljene so bile na osnovi tiskovnega zakona, ker so bile v poslednjem mesecu trikrat zaplenjene.

Zagrebski odvetnik pogrešan

Zagreb, 21. novembra. o. Pred osmimi dnevi je nenadoma izginil zagrebski odvetnik dr. Niko Kreković. Oblasti so uvedle preiskavo, ki pa je doslej ostala brez uspeha.

postavljajo kandidaturo črnogorske fronte. »Samouprava« pravi da z Drljevićem neče polemizirati. Kdor more tako pisati, se je že sam oddvojil od narodne skupnosti. Bolj zanimivo pa bi bilo izvedeti, pristavlja list, ali je proglas dr. Drljevića namenjen mačkovicem ali pa separatistom.

Zanimive internacije v Bolgariji

Sofija, 21. novembra. g. Po nalogu notranjega ministra so 41 oseb iz prestolnice internirali v raznih mestih na deželi na podlagi čl. 48 zakona o državnem uradništvu in policiji. Večji del internancev pripada združenju »Zveno«. Med njimi je več državnih uradnikov, častnikov in novinarjev. Vzrok za te senzacionalne internacije je razširjanje letakov, ki vsebujejo hude napade proti kralju.

Okupacija Abesinije

Adis Abeba, 21. novembra. k. Okupacija zapadne Abesinije se naglo nadaljuje. Kolona polkovnika Princivalla je zavzela Džimo, kolona polkovnika Malte pa je prodrla do Judba, kjer je rudniški center pokrajine Volego, oddaljen 120 km v smeri proti zapadu od Lekemija in 100 km proti severu od Goreja. Okrog Judba so tudi ležišča platina. Manjši oddelki so med tem zavzemali sproti pokrajine ob obeh straneh smeri prodiranja glavnih kolon. Kakor zatrjujejo v Adis Abebi, ni prišlo nikjer do večjih spopadov z Abesinci.

Nemško-poljska pogajanja prekinjena

Berlin, 21. novembra. AA. Nemško-poljska pogajanja za novo ureditev tranzita med Vzhodno Prusijo in ostalimi kraji v Nemčiji so prekinjena. Poljska delegacija se je vrnila v Varšavo, da dobi nova navodila.

Nesreča nemške podmornice

Berlin, 21. novembra. k. Blizu Ljubecka so bile te dni strelske vaje nekaterih enot nemške vojske. Pri vajah se je včeraj zgodila huda nesreča. Podmornica »U 18« se je pod vodo zalezla v drugo vojno edinic in se je tako poškovala, da se je pričela pogrezati. V podmornici je bilo 20 moških posadke. Osem jih je utonilo, 12 so jih rešili v zadnjem hipu. Podmornica »U 18« je spadala med manjše nemške podmornice in je njena tonaža znašala 250 ton.

Slovenec ustreljen v Španiji

Listi so že poročali o tragični smrti mladega slovenskega letalca Josipa Križaja, ki je stujil pri letalcih španske vlade in bil ujet od Francoskih vojakov. V ujetništvu so ga obsodili na smrt in ustrelili. Zagrebska »Istra« objavlja o pokojnem Križaju še nekaj zanimivih informacij iz katerih posnemamo, da je bil pred kakimi štirimi leti pristal z nekim tujim letalom v Ljubljani. Bil je nekaj časa konfirman, potem je dovršil trgovski tečaj in se mudil do pred dvema mesecema v Ljubljani. Odsel je v Španijo, kjer je vstopil kot izvežen pilot v službo španske vlade. Udeležil se je cele vrste zračnih bojev, dokler ga ni sestrelil neki nacionalistični letalec. Letalo se je vnelo, Križaj pa je skočil na tla s padalom. Zaneslo pa ga je za fronto Francoske vojske, kjer so ga ujeli in ustrelili.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: V prti morskikh krajih prevladuje vedro vreme, v ostalih predelih oblačno z dežjem. Temperatura je v severni polovici nekoliko padla, v južni polovici države pa narasla. Zemunska vremenska napoved za danes: Prevladovalo bo oblačno in megleno vreme, vedro in nekoliko dežja na primorju in v severozapadnih krajih. Temperatura bo zopet padla. Solnce vzhaja ob 6.44 in zahaja ob 16.04. Čini oblačno in megleno vreme, le v gorskih krajih bolj vedro, hladno in stalno vreme. Dunajska vremenska napoved: V splošnem oblačno, temperatura v nižinah po večini nekoliko nad ničlo, vedno večja možnost padavin.

Po Schmidtovem obisku v Berlinu

Pogajanja za poglobitev trgovinskih stikov med Nemčijo in Avstrijo se bodo pričela 7. decembra

Berlin, 21. novembra. AA. Avstrijski državni tajnik v zunanjem ministruju Guido Schmidt je odpotoval popoldne s posebnim letalom na Dunaj. Na letališču so se poslovili od njega državni tajnik Meixner v imenu kancelarja Hitlerja, zunanji minister Neurath, avstrijski in madžarski poslanik, italijanski odpravnik poslov in dunajski poslanik Papan, ki je nato z drugim letalom prav tako odpotoval na Dunaj.

Komunike o razgovorih

O obisku dr. Schmidta v Berlinu je bil objavljen naslednji komunikat:

Avstrijski državni podtajnik za zunanje zadeve Schmidt je imel med svojim bivanjem v Berlinu kot gost nemške vlade z nemskim zunanjim ministrom Neurathom več konferenc. Pri tej priliki so proučili vsa prečeta vprašanja. Po dogovoru od 11. julija je bila to prva prilika za razgovor o splošnih političnih razmerah, pri čemer so posebno proučili politična, gospodarska in kulturna vprašanja, ki se zlasti v zvezi z obema državama. Razgovori so potekali v prijateljskem duhu in so ugotovili popolno soglasje v naziranjih o vseh teh vprašanjih. Razen tega so se dogovorili, da bodo v najkrajšem času pričeli poglobljati trgovinske stike med Nemčijo in Avstrijo tako, da bo mogoče trgovinski promet med obema državama povečati. Pogajanja o teh vprašanjih se prične 7. decembra. Prav tako so

uredili tudi vprašanje finanstranja zimsko-sportnega prometa, začeni od srede decembra. Med razgovori so razen tega ugotovili, da je treba varovati načela dogovora od 11. julija t. l. in da obstoje v tej zvezi mnoge možnosti zelo ugodnega sodelovanja. Zato soglasata obe vladi v naziranjju, da je treba politiko tega dogovora nadaljevati v interesu obeh nemških držav in za ohranitev miru.

Neurath povabljen na Dunaj

Pred svojim odhodom je imel dr. Schmidt dopolne poslednji razgovor z zunanjim ministrom dr. Neurathom, s katerim sta premetrla rezultate berlinskih razgovorov in sestavila o njih zapisnik. Dr. Schmidt je pri tej priliki povabil zunanjega ministra dr. Neuratha v imenu avstrijske vlade k obisku na Dunaj. Dr. Neurath je bo povabilu odzval ob koncu januarja ali v začetku februarja.

Povratek na Dunaj

Dunaj, 21. novembra. Ob 14.50 se je s posebnim letalom vrnil državni podtajnik dr. Schmidt iz Berlina. Na letališču so ga pričakovali kancelar dr. Schuschnigg s člani vlade ter italijanski poslanik, ki jima je Schmidt takoj poročal o svojih berlinskih razgovorih.

Rim — zadnja nada

Ker Nemčija odklanja revizijo obstoječega stanja v srednji Evropi, stavi Madžarska vse svoje nade v Italijo

Budimpešta, 21. novembra. b. Članek zunanjepolitičnega ideologa tretjega rajha, Hitlerjevega zaupnika v zunanjepolitičnih vprašanjih Rosenberga, ki je v »Völkischer Beobachter« odločno odklonil vsako madžarsko misel na revizijo obstoječega stanja v srednji Evropi, je v pčlitičnih krogih madžarske prestolnice silno razočaral. To se vidi tudi po pisanju madžarskih listov, ki z neprikrto užaljenostjo odgovarjajo Rosenbergu. Uradni »Pester Lloyd« poudarja med drugim: Madžarska, za katero je revizija trianonske pogodbe življenjsko vprašanje, se svojim zahtevam nikdar ne bo mogla odreči in jih bo skusala pač uredniti s pomočjo realistične politike, ki jo je zasledovala že do sedaj.

Iz vseh komentarjev je zelo ostra nota proti Nemčiji, na katero so Madžari baš v pogledu revizije polagali svoje zadnje nade. Sedaj so prisiljeni se spet nasloniti na Rim in potrkati tam nekoliko bolj odločno. Zanimiv je poudarek »Magyarország«, da je Nemčija obrnila hrbet madžarskemu revizionizmu baš v trenutku, ko je sama raz-

trgala poslednji ostanek versajske mirovne pogodbe s tem, da je samovoljno odpovedala mednarodni režim rečne plojbe. To pomeni poraz politike takozvanih dinamičnih sil, saj se najpomembnejša izmed njih, potem ko je sama dosegla vse svoje politične objektivne, brani sodelovati z drugimi v isti smeri...

Spored Horthyjevega obiska v Rimu

Rim, 21. novembra. k. Listi so danes objavili program obiska madžarskega regenta admirala Horthyja v Rimu. Horthy bo potoval preko Dunaju in Ljubljane. Na Dunaju se mu bo priključil avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg, ki ga bo spremlil do avstrijske meje. V Rim bo prispel Horthy v terek popoldne in bo gost italijanskega kralja. V sredo dopoldne bo sprejel Mušolinija na Kvirinalu, kateremu bo takoj vrnil obisk v Beneški palači. Naslednjega dne se bo Horthy mudil v Napoliju. V pelek ga bo sprejel papež v Vatikanu, v soboto dopoldne pa se bo vrnil v Budimpešto.

priznavajo dejanja, ki se jim pripisujejo. Obtoženi Drobnijs celo priznava, da je izvršil sabotažna dejanja na izrečno povelje Trockega.

Princ Čičibu v Berlin Schacht v Tokio

Pariz, 21. novembra. o. »Information« poroča iz Berlina, da pričakujejo v kratkem obisk mikadovega brata princa Čičibuja, ki naj bi prispel že meseca decembra.

Princ velja za zelo veščega diplomata in je igral važno vlogo že pri ločitvi Mandžurije od Kitajske. Nadalje poročajo, da so nemškega gospodarskega ministra dr. Schachta povabili v Tokio. V Berlinu sicer še ne vedo, ali se bo dr. Schacht odločil za to ter iz Ankare takoj preko Teherana potoval v Tokio ali pa se bo prej vrnil v Berlin in se šele potem odločil za sprejem povabila.

Ruski protest v Tokiju

London, 21. novembra. AA. V Moskvi potrjujejo, da je sovjetski poslanik v Tokiju izvršil demaršo zaradi japonsko — nemškega dogovora o boju proti komunizmu. Sovjetski poslanik je pri tej priliki izjavil, da bo imel ta dogovor zelo resne posledice za odnosaie med Japonsko in Rusijo.

Nov zarotniški proces v Moskvi

Moskva, 21. novembra. b. Včeraj se je tu začel proces proti ing. Stricklingu in devetim drugim sovjetskimi državljanom ki se smatra kot nadaljevanje znanega procesa proti Zinovjevu. Kamenevu in tovarišem. Vseh deset oseb je obtoženih protirevolucionarne propagande in sabotaže v zapadni Sibiriji kjer so v rudnikih povzročali namenoma eksplozije. Vsi obtoženci

Naši kraji in ljudje

Dve vzorni sestri učiteljici

V Gomilskem, prijazni vasi sredi Savinjske doline, bodo imeli danes pristožno svečanost. Vaščani in okoličani se bodo poslovili od dveh svojih vzornih učiteljic, ki sta vse svoje življenje preživele med njimi, vzgojili dve generaciji prebivalstva, pa se sedaj vračata na zaslužni odmor v svoje rojstno mesto Ljubljano.

Pred 39 leti je prišla na šolo v Gomilsko osemnajstletna Ljubljancanka gđ. Minka

Miklič. Bila je prva učiteljica v vasi in bila je to njena prva služba. Razumljivo je zato, da njen položaj ni bil najlažji, posebno še, ker je prišla kot mestni otrok v popolnoma kmečko okolje. Toda tako so se živeli drug v drugega, da je mlada učiteljica postala priljubljena pri vseh in da so kraj in ljudje tudi njej prirasli k srcu. Ko je nekaj let kasneje prišla za njo na gomilsko šolo tudi njena mlajša sestra gđ.

Minka, je prišla že skoraj kakor v domači kraj. Poslej sta obe ostali nepretrgoma v Gomilskem ter z ljubeznijo in poštrevnostjo vzgajali rod za rod. Vzeli sta k sebi še svoje starše, pa jima je lepa savinjska vas postala drugi dom.

Po izvršenem življenjskem delu in po izgubi svojih ljubljenskih staršev se vračata sedaj v svojo Ljubljano. Težko se poslavljata od svojih učencev in učenek, ravno tako težko ti od njih, saj si svoje šole brez »gospodičen Mikličevih« skoro ne morejo predstavljati. Svojo hvaležnost in svojo ljubezen jima hočejo pokazati danes, ko jima bodo pridelili odhodno svečanost. V zahvalo in spomin so jima zbrali podpise in deloma tudi slike gospodarjev in gospodinj, ki so pohajali k njima v šolo in štedjejo ta leta med najlepše svoje mladosti. Iz srca jima želijo, da bi jima usoda v nagrado za njuno delo podelila še dolgo, dolgo vrsto srečnih in zadovoljnih let.

Praznik dveh uglednih mož

Danes praznuje petdesetletnico eden največjih gospodarstvenikov Slovenije in vse Jugoslavije g. Ivan Jelačin, šef znane veletrgovine v Ljubljani. Z velikim trgovskim znanjem in širokim obzorjem je Ivan Jelačin podjetej svojega očeta le še vsestransko izpopolnil in mu s svojo sposobnostjo ustvaril današnji sloves. Kot javni delavec je g. Ivan Jelačin zlasti znan po vodilni funkciji v zbornici za TOI, ki jo je vodil dolga leta do nedavne razrešitve. Razen v stanovskih organizacijah in ustanovah sodeluje tudi pri mnogih važnih nacionalnih organizacijah, kjer je povsod njegov nasvet upoštevan. Zlasti ima oblastni odbor Jadranske straže v g. Jelačin enega svojih stebrov. Akcijski odbor za avtomobilsko cesto od Ljubljane na Jadran ga je izvolil za svojega predsednika. Še na mnoga leta!

Abrahama bo srečal danes tudi vseučiliški profesor g. inž. Igo Pehani.

Rodil se je kot sin rudarskega oziroma topilniškega ravnatelja v Topuskem v savski banovini. Srednjo šolo je končal v Kranju ter se je po zaključnih študijah na juridični fakulteti na Dunaju posvetil montanistički dovršiški visoko rudarsko šolo v Leobnu. Po vojni je stopil v drž. rudarsko službo, bil šef rudarskega revirnega urada v Ljubljani in pozneje istočasno v Celju. Kmalu se je tudi uveljavil kot predavatelj na univerzi za rudarsko pravo. Leta 1929. je zapustil rudarsko upravno službo ter se popolnoma posvetil vseučiliškemu delu iz rudarskega prava in rudarske tehnike. Pri tem pa se intenzivno uveljavlja v strokovnem društvenem življenju in v strokovni literaturi. Želimo uglednemu znanstveniku še dolgo dobo plodnega dela!

Spomin na razoroženje „zelene garde“

Maribor, 21. novembra. V ponedeljek 23. t. m. obhajamo v Mariboru 18 obletnico zgodovinsko pomembnega dogodka, ko so hrabri Maistrovi borci pod vodstvom svojega neustrašnega generala Rudolfa Maistra razorožili zloglasno »zeleno gardo«, oboroženo nemško formacijo, ki je imela svoje taborišče v nekdanji dravski vojašnici. Važnost dogodka je mogoče oceniti le ob spoznanju, da bi zamujena prilika lahko pomenila izgubo Maribora v našo škodo. General Rudolf Maister je prejel pravočasne informacije, da »zelena garda«, ki se je vse objestneje in

vse srogantneje obnašala in ki ni poznala nobene discipline več, nekaj pripravila. Zaradi tega se je v največji tišini odločil, da te nakane prehititi in da jih prepreči. Za to njegovo odločitev niso vedeli niti člani Narodnega sveta v Mariboru. V jutranjih urah so Maistrovi vojniki obkolili dravsko vojašnico in je bila razorožitev izvršena mirno, brez krvi in le ob majhnem komaj omebe vrednem incidentu z nekim nadutim nemškim častnikom, ki pa se je ob energičnem postopku Maistrovih borcev kmalu vdal. Mariborske Nemce je vest o

razorožitvi, za katero so izvedeli šele v dopoldanskih urah, hudo poparila. Dobro so vedeli, da je Maribor za nje izgubljen in da je general Maister s to junško odločitvijo odločil usodo Maribora v korist uedinjene Jugoslavije. Mariborski Slovenci pa so, nemalokrat ogroženi po pijanih zelenih gardistih, lažje zadihali in so s tem večjim ponosom in hvaležnostjo zrlji na svojega ljubljenskega generala. V spomin na ta dan obhaja vsako leto mariborski 45. pešpolk svojo tradicionalno polkovno slavo, ki je slava vsega nacionalnega Maribora.

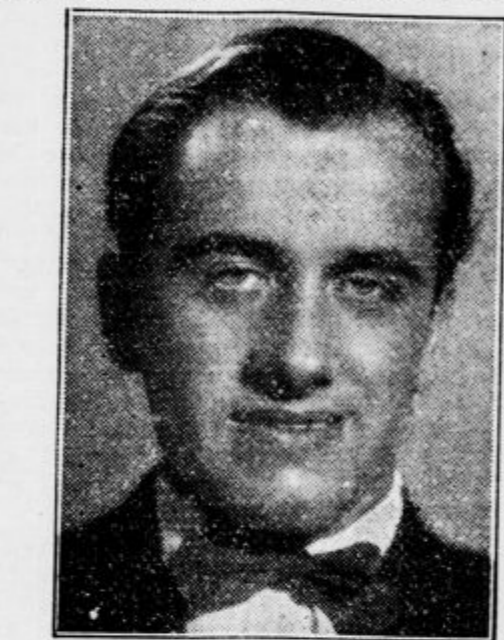
Z Jadrana je prišel k naši operi Aleksander Kolacio bo pel 1. decembra na Taboru

Ko so novinarji vabili simpatičnega baritonista Kolacina na sodelovanje na novinarskem koncertu, je v pogovoru med drugim vprašal radovedni novinar umetnika, kakšno je njegovo mnenje o tem koncertu? Mladi solist se je iskreno zasmejal: »Že lani sem se počutil na Vaši prireditvi kar najprijetneje, četudi še nisem imel mnogo družbe. Letos pa z veseljem sprejemem častni poziv in upam, da me ne bo iznenadila kakva pevska bolezen — indispozicija, da bom lahko s polnim glasom opravil to same veliko čast.«

Za svoj nastop je izbral pesmi g. kapelnika dr. Danila Svare, ki bodo na novinarskem koncertu doživele svoj krst. »Verjemi mi«, je navdušen pristavil »četudi so moderne, so polne linije, vsebine in tako simpatične in lepe, da se bo marsikateri nasprotnik modernizma spreobrnil. K duetu Nedda-Silvio mi ni treba dati nikakih komentarjev. To je mojstrsko delo, ki ga vsi cenimo.«

Aleksander Kolacio se je rodil na Sušaku leta 1912. Ko je dovršil trgovsko akademijo, je odšel v Zagreb na trgovsko visoko šolo. Postal je bančni uradnik. Vsa njegova okolica je vedela za njegove krasne glasovne zmožnosti in ga končno pripravila do tega, da se je predstavil vodstvu zagrebške glasbene akademije, ki ga je z odprtimi rokami sprejela. Iz Zagreba je odšel na glasbene studije v Milan, kjer so si bili vsi glasbeni pedagogi edini, da je Aleksander Kolacio pevec in umetnik po božji volji. Iz Milana je prišel v Ljubljano, kjer poje že drugo leto. Spoznali smo ga v »Faustu«, v »Luciji Lamermoorški«, v »Plesu v maskah« in v drugih vlogah. Vse njegove dosedanje kritike so odlične. Ne-

dvomno je Aleksander Kolacio baritonist, ki sta ga ljubljanska opera in njena zvesta publika lahko veseli. Z velikim uspehom je mladi umetnik nastopil solistično tudi nedavno v velikem Lisztovem oratoriju »Kristus«, ki ga je Glasbena Matica izvajala v Filharmoniji. Na novinarskem koncertu 1. decembra bo pa tudi širša javnost imela

priliko, spoznati mladega umetnika. Spremljal ga bo sam skladatelj kapelnik dr. D. Svare. No, našo sportno publiko bo zanimalo še to, da je mladi umetnik tudi vnet sportnik. Pri tekmah v kopalnici »Ilirije« je plaval za sušasko »Viktorijo« in je bil tudi član njenega moštva za waterpolo. Ko je kopalna sezona pri kraju pa ne manjka pri nobeni večji nogometni tekmi.

Kaj potrebuje Ljubljana za izboljšanje prometa?

Ugodne zveze naj bi se dosegle z lokalnimi vlaki

Ljubljana, 20. novembra. Pred dnevi smo poročali o širokopoteznem načrtu, ki ga je na željo železniške uprave izdelal inž. Roglič, naj bi se v območju Ljubljane in najožje okolice vpletlo v železniško omrežje 7 novih postajališč. Kako nujna je izvedba te naloge, naj izpričamo še z nekaj zanimivimi podatki:

V Ljubljano se stekajo železniške proge iz petih smeri. Vsaka teh prog pelje skozi obsežne okoliške naselbine ali v njih neposredni bližini, a ker ni primernih postajališč, se ljudje ne morejo okoristiti železnice, temveč morajo na kakršnekoli drugačen način potovati v mesto po opravkih. Najbližje postaje so dandanes oddaljene od glavnega kolodvora takole: dolenski kolodvor 4.4 km. D. M. v Polju 5.7, Brezovica 7.8, gorenjski kolodvor 0.9, Lavrica od dolenskega kolodvora 4.9. Ježica od gorenjskega 4.7, St. Vid pa 5.3. Ta pregled nazorno kaže, da neposredna okolica Ljubljane dandanes nima v celoti dobrih zvez z mestom. V gospodarsko dobro razvitih središčih drugod znašajo razdalje med postajališči po 2 do 3 km. Ljubljana pa ima 2 do 4 krat večje razdalje.

Današnji osebni promet na železnicih proti Ljubljani znaša brez brzovlakov okrog 6.500 potnikov na delovni dan. Od teh jih

prihaja v smeri iz Zidanega mosta okrog 1800, z Dolenskega 1000, z Rakeka 700, z Vrhnike 400, z Jesenic 1400 in iz Kamnika 1200. Več kot dve tretjini (okrog 4300) pa je na vseh teh vlakih potnikov iz bližnje okolice. Tako jih prihaja s postaj tostran Litije in Kranja po 1000, od Grosuplja pa 500. Te številke dokazujejo, da je lokalni promet pri nas razmeroma dobro razvit, da si današnji prihodi vlakov pogostokrat neugodni. Tako so n. pr. vlaki, ki prihajajo zjutraj okoli 7. (vrhničan, kamničan, zidanmoščan, rakečan in tržičan) zelo neprikladni za delavce, dijake, uradnike in druge nameščence. Za mnoge delavce so prekasni, za dijake in uradnike pa prezgodnji. Nekaj podobnega je tudi z odhodi, a še posebej pogrešamo prikladnih odhodov iz Ljubljane v poznih večernih urah. Z uvedbo novih postajališč bi se število potnikov dvignilo za kakih 5000 na dan, še bolj pa se bo izpopolnil lokalni promet, če bi mogli delavci in poljedelci prihajati v Ljubljano najmanj 10 minut pred 7., drugi potniki pa pred 1/8.

Kako zanemarjena je ta stran prometne organizacije, naj za primerjavo navedemo še nekaj številč: Na progi Ljubljana—Litija znaša povprečna razdalja med postajališči 5.2 km, do Grosuplja 4.4, do Rakeka 6.5, do Kranja 3.6, do Vrhnike 3.2, med Beogradom in Resnikom 2.3, med Dunajem in Dunajskim Novim mestom pa tudi samo 2.8. Nič manjša pa ni potreba večje gostote vlakov za osebni promet. Medtem ko ima n. pr. proga Beograd—Resnik mimo rednih, brzih in potniških vlakov še 18 lokalnih vlakov na dan, vozijo na progi Ljubljana—Litija samo trije lokalni vlaki dnevno, a še ti samo do Zaloga. Promet na

Matineja kina Sloge
Danes ob 11. dop.
VELIKA KLETKA
Velik film iz cirkuškega življenja!
Dresura divjih zveri!
Cene 3.50 in 5.50.

Skrb za duševno zaostale otroke

Vprašanje, ki mu moramo posvetiti vso pozornost

Kdo naj skrbi za duševno zaostale otroke? O tem vprašanju se je pri nas pričelo razpravljati zadnje čase z veliko pozornostjo. Posebno pobudo je sprožil prvi kongres Jugoslovenske unije za zaščito dece, ki se je vršil pred letom v Beogradu. Na tem kongresu je bila sprejeta posebna resolucija o razni zaščiti otrok in njena 4. točka se glasi: »Delo za zaščito zdrave in sposobne dece je treba jasno ločiti od skrbstvenega dela za defektno dečo.«

O tej točki resolucije je napisala gđ. Angela Vodetova, znana sociologinja in boriteljica za ženske pravice, daljši članek, ki je bil objavljen tudi v »Popotniku«. Še posebej pa je bil omenjen članek poslan dravski banovinski sekciji Unije s prošnjo, naj ga proučijo in stavijo potrebne predloge glavnemu odboru. O temi se je razpravljalo na zasedanju banovinskega sveta Unije preteklo nedeljo. Ker je bilo treba vprašanje načelno rešiti, naj javnosti o tem kratko poročamo. Zmislil članka je naslednji: Družba je dolžna pomagati tudi duševno in telesno zaostalim otrokom, ki so, kakor vsak posameznik, del državne in narodne skupnosti z vsemi pravicami državljanov. Zato je treba odkloniti nova plemensko higijenska načela, ki socialne pomoči ne pojmujejo kot etično nalogo skupnosti nasproti posa-

mezniku. Družba je dolžna skrbeti za duševno zaostale v svojem lastnem interesu. Na telesno zaostalost ne vpliva samo prirojena dispozicija, marveč v veliki meri tudi okolica. Upoštevati je treba oboje, še posebej okolico, ki je po večini defektnih otrok za njihov uspešni razvoj popolnoma neprikladna. In končno, da bo to vprašanje rešeno šele, ko dobimo moderni zavod za duševno zaostale otroke.

Pisateljica je skupno z učiteljstvom pomnožila šole za defektno dečo v Ljubljani stavila naslednji predlog, ki naj se stavi mesto omenjene 4. točke: Varstvu defektno dečo naj se posveča najmanj enaka pažnja, kakor varstvu normalnih otrok. Odgovornost za njihov telesni in duševni razvoj in blaginjo naj prevzame država, odnosno banovina in občine. O razpravljanju pri tem vprašanju se je razvila zanimiva debata. Mnenja so bila na videz zelo različna, vendar pa si zastopniki v bistvu niso nasprotovali. Da bi prepuščili vzgojo defektno dečo človekoljubnim društvom, je iluzija. Vzdrževanje takih zavodov je zelo drago. Da bi se našli pri nas zasebniki s tako plemenitim človekoljubjem, da bi prispevali zahteve vsote, je čisto neverjetno. Humana društva bi ne zmogla tega posla ne samo iz denarnih razlogov, marveč tudi iz strokovnih. V take

„Kadar koli Te vidim — vedno si lepa ...“

Ona je ena izmed onih žen, ki se vedno dopadajo. Čistoto njene polti vsakdo občuduje. To je majhna skrivnost, katero hoče ona ohraniti zase. Ne bo pa menda preveč huda, če jo tu izdamo ...

Elida krema IDEAL, suha dnevna krema, pomaga da boste lepi kot nobena druga. S pomočjo hamamelisa ima poseben učinek. Ona varuje polt, odpravi majhne podočnice in nečistoto kože — je idealna podlaga za puder!

ELIDA KREMA IDEAL

dolenjsko in notranjsko stran lokalnih vlakov vobče ne pozna. Z ugodnimi zvezami lokalnih vlakov bi si železniška uprava znatno koristila, ker bi občinstvo navezala nase in bi spravila zlasti mnogo več obdobjih voznih listkov v promet. Iz statistike jugoslovenskih železnic za leto 1935 povzemamo, da je bilo v Ljubljani prodanih 808 obdobjih listkov. V Zagrebu pa nič manj ko 3344, ker je v Zagrebu za razmah lokalnega prometa pač vse drugače poskrbljeno. Največje število takih obdobjih listkov je izdanih za relacije 10 do 20 km. Z uvedbo novih postajališč in ugodnih vlakov, bi se število v Ljubljani prodanih obdobjih kart brez dvoma kmalu približalo onemu v Zagrebu, če ga ne bi še znatno prekoračilo.

Pri tej priliki naj še navedemo, da direkcija resno razmišlja tudi o otvoritvi nekaterih novih postajališč izven mestnega območja. Tako bi bilo nujno potrebno novo postajališče na Ladji, med postajama Medvode in Gorenja vas — Rateče, tako da bi bilo oddaljeno po 2 km od obeh postaj. Postajališče Gorenja vas—Rateče je namreč ugodno le za vasi na levem bregu Sore, medtem ko je dostop iz krajev onkraj reke zelo otežkočen, pri slabem vremenu pa celo nemogoč. K novemu postajališču bi gravitirale z desnega brega Sore vasi Sora, Draga, Rakovnik, Goričane in vsa naselja proti dolini Ločnice, z levega brega pa Ladja, Senica, Podreča in Zeje. Mnogo delavcev iz goričanske tovarne celuloze in tanina stanuje v Gorenji vasi. Ratečeh, Medvodah, Mednem in tam okrog. po bi se znatno število njih posluževalo novega postajališča. Ladja bi postala tudi izhodna točka za izletnike, ki so namenjeni na Govejek, Osovnik, Sv. Jakob itd., kopalcem pa je v neposredni bližini na razpolago idealen naravni prostor za kopanje.

Rdeči križ zbira za španske otroke

Beograd, 20. novembra. AA. Glavni odbor Rdečega križa, naraščajni osek, je izdal tale proglas za pomoč španskim otrokom, prizadetim od vojne: Na Španskem divja krvava državljanska vojna. Razen ranjencev in bolnikov je mnogo družin mobilizirancev izpostavljenih pomanjkanju in grozotam vojne. Najbolj trpe slabotni in nepreskrbljeni otroci. Liga

Rdečega križa je poslala svoje misije na Špansko, da pomagajo bednim in nesrečnim. V zvezi s tem se liga obrača do nacionalnih društev Rdečega križa in jih prosi nujne pomoči v obliki in obutvi za odrasle otroke, nedorasle otroke in dojenčke, ki jih bo treba rešiti pred začetkom zime. Glavnemu odboru Rdečega križa, odseka za naraščaj, je čast zaprositi vas, da izvolite izkazati pomoč za otroke in dojenčke, in sicer v obliki obleke in plaščev, toplih trikojev in nogavic, obutve in perila ter vsega blaga, ki more služiti za oblačila otrokom. To naj se pošlje na naslov: Glavni odbor društva Rdečega križa, naraščajski osek, Beograd, Simina ul. št. 19, in sicer najkasneje do konca t. m. Podpora v denarju naj se pošlje po poštni nakaznici ali poštočekovni položnici št. 50.319 z navodilo: »Za španske otroke.«

Težavni položaj otrok na Španskem je ganil srca plemenitih ljudi na vsem svetu. Spomniti se moramo, da je mnogo naših otrok rešila in podprla v svetovni vojni tuja pomoč, in zato bo dobrodejna tudi najmanjša podpora, ki pride ob pravem času za nesrečno dečo na Španskem.

Matineja kina Uniona
Greta Garbo Samo še danes ob 11. dop.
Pisani pajčolan
Cene Din 3.50 in 5.50

Legar v konjiški okolici zatrt

Konjice, 21. novembra. V vasi Poleni je začel nedavno razsajati legar. Zbolelo je za njim nekaj otrok in tudi odraslih ljudi, tako da je obstojala velika nevarnost razširjenja še na sorodne vasi. Zato sta vrta konjiška zdravniška šola hitro na delo in s potrebnimi ukrepi zatrla bolezen. Bolniki, v celnem okraju 10 primerov, se zdravijo v bolnici Rdečega križa v Konjicah in v celjski bolnici.

Po dosedanjih dognanjih se je legar razširil po gozdnici, ki je prihajala v vodo vsakega potoka, kjer ženske pero perilo. Zato sta zdravnikova za nekaj časa zabranila pranje v tej vodi. Razkuženih je bilo tudi nekaj stranišč.

Je prav pri defektnih nadpovprečno razvit spolni nagon. To vprašanje je ostalo odprto. Rešilo se je v toliko, da bi take ljudi spravili v gotove kolonije, ker je telesno delo v prostosti mnogo boljše, kakor v zaprtih zavodih. Izražena je bila tudi misel, da bi take pustili v svobodnem življenju, vendar naj bi se vodil nad njimi zaščitni nadzor. In morda bi bilo prav, da bi taki ljudje ostali brez potomstva.

Kjub množici najrazličnejših predlogov, ki so bili ob reševanju tega vprašanja izneseni na zasedanju banovinskega sveta Unije za zaščito dece, je vendar obveljal predlog, naj se posveča defektni deci najmanj enaka pažnja, kakor varstvu normalnih otrok. Toda skrb za defektne otroke naj ne bo samo kurativna, marveč naj se stori vse tisto, kar je potrebno, da se zlo prepreči. Pri zaščiti otrok moramo upoštevati zdrave kakor abnormalne. Skrb Unije ne sme biti samo v trenutnem prizadevanju za »znamovane«, nego tudi skrb za bodoči zdravi naraščaj v okolju take družine. Zato je treba stremeti, da se življenjske prilike uredi in da se posveti vsa pozornost družini. Gotovo je prvenstvena skrb države in banovine in občine, da poskrbi za defektne otroke. Bil bi pač zločin, če bi tisto mladino, ki je telesno in duševno »znamovana«, prepuščili na milost in nemilost usodi, ko se da s strokovnim znanjem, ki je oplojeno z ljubeznijo in razumevanjem, storiti vse ali vsaj skoraj vse, kar je potrebno.

Gospodarstvo

110.000 delavcev in nameščencev več nego leta 1933

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu objavlja podatke o gibanju števila zavarovalnih delavcev in nameščencev v mesecu septembru, iz katerih razvidno, da se je v tem mesecu število zavarovancev v primeri s prejšnjim mesecem ponovno dvignilo za 7556 in je doseglo 651.649. S tem smo skoro dosegli maksimalno stanje, ki je bilo zabeleženo v septembru konjunktturnega leta 1930., ko je število zavarovancev doseglo doslej najvišje zabeleženo višino 754.966. V primeri z lanskim septembrom je število zavarovancev naraslo za 57.309 ali za 9,6%, v primeri s predlanskim septembrom znaša prirastek 89.447 članov, v primeri z septembrom 1933., ko je bila zaposlenost na najnižji stopnji pa znaša prirastek 109.575 ali 20,9%. V septembru zadnjih let je bilo število zavarovancev naslednje:

Slovenija	ostala drž.	skupaj
sept. 1930.	101.663	553.303
sept. 1933.	78.985	463.069
sept. 1936.	91.313	560.385
razl. nasproti sept. 1930.	-10.350	+7.063
	-11,4%	+1,3%

Gornje številke nam kažejo, da je število zavarovancev, če izvažemo okrožni urad v Ljubljani, v septembru privratar prekoračilo ustrežajoče število za september 1930., ko smo dosegli rekordni obseg zaposlenosti pred nastopom gospodarske krize. Nasprotno pa vidimo, da v Sloveniji še hudo zaostajamo v primeri z letom 1930., kajti letos v septembru je bilo število zavarovancev pri OUZD še vedno za 11,4% manjše nego v septembru leta 1930.

V primeri z najnižjim stanjem zaposlenosti je sedaj v vsej naši državi za skoro 110.000 več ljudi zaposlenih nego v septembru 1933. Od tega prirastka odpade 12.328 na okrožni urad v Ljubljani. 97.247 pa na ostale krajevne organe Surozja. Povečanje zaposlenosti v Sloveniji sorazmerno zaostaja za ostalo državo, tudi če bi izločili številke vseh treh privatno društvenih bolniških blagajn privatnih nameščen-

oov, ki so upoštevane v skupnem številu zavarovancev.

V primeri z lanskim septembrom kažejo največji odstotni prirastek zaposlenosti okrožni uradi v Dubrovniku (+25,1%) in v Novem Sadu (+16,3%) in v Splitu (+14,4%). Pri ljubljanskem Okrožnem uradu znaša ta prirastek 8,9%. Od posameznih strok pa kažejo primere z lanskim septembrom največji prirastek gradbene stroke, kajti samo pri gradnjah nad zemljo in pri gradnji cest, železnic in vodnih zgradb je letos število zaposlenih delavcev za 16.188 večje nego lani. Vrh tega beleži znaten prirastek kovinska industrija, in sicer za 7911 članov, kar je prav tako v zvezi s povečano gradbeno delavnostjo. Če upoštevamo še ostale stroke, ki kažejo ozivljenje zaposlenosti zaradi gradbene delavnosti, tedaj spoznamo, da je približno polovica prirastka zaposlenosti neposredno ali posredno v zvezi s povečano gradbeno delavnostjo.

Dohodek delavstva

Povprečna dnevna zavarovana mezza je bila letos v septembru nekoliko večja nego lani in je znašala 21,97 Din. Skupni zavarovani zaslužek pa je znašal 358 milijonov Din in je bil za 34,5 milijona Din ali za 10,6% večji nego lani v septembru. Gibanje dnevne zavarovane mezde in zavarovanega mesečnega zaslužka je bilo zadnja leta naslednje:

dnevna zavarovana mezza	zavarovani zaslužek
sept. 1933.	23,07 Din
sept. 1934.	22,28
sept. 1935.	21,77
sept. 1936.	21,97
	312,7 milj. Din
	313,1
	323,5
	358,0

Dnevna zavarovana mezza je do lanskega leta navzile polagoma rastoči zaposlenosti še vedno nazadovala. Zato prirastek števila zavarovancev ni povzročil enakega povečanja skupnega delavskega zaslužka. Letos pa se povečanje zaposlenosti precej pozna tudi pri skupnem zaslužku delavstva, ki se je dvignil v septembru na 358 milijonov Din, kar je za 45 milijonov Din večji nego leta 1933. Ko je bila kriza zaposlenosti na najnižji stopnji.

Gospodarske vesti

Posvetovalni odbor za likvidacijo kmečkih dolgov. Privilegirana agrarna banka je kot mandatator za izvršitev uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov in v sporazumu s pristojnimi resornimi ministri ustanovila posvetovalni odbor pri oddelku za likvidacijo kmečkih dolgov. V ta odbor prišlo gg. Vladimir Vujnovič, načelnik kmetijskega ministristva, Joža Tašner, načelnik pravosodnega ministristva, dr. Miljutin Bošković, inšpektor trgovinskega ministristva, Dušan Djordjević, svetnik finančnega ministristva, dr. Boža Marković, pravni svetnik PAB in Pavle Životić, glavni tajnik PAB. Namen tega posvetovalnega odbora je da da o vseh prošnjah, vlogah in zahtevah svoje mnenje zaradi enotnega izvajanja določb uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, in raznih pravilnikov v zvezi s to uredbo, zlasti pa glede na točno razlago teh določb v smislu čl. 56 te uredbe. Razen tega ima posvetovalni odbor nalogo, da vse upravne postopke, ki se pojavijo v vseh štirih ministristvih v zvezi z uredbo o likvidaciji kmečkih dolgov, kar najbolj poenostavi in pospeši.

Pred likvidacijo naših terjatev v Madžarski. Nedavno smo obirno poročali o pomenu likvidacije naših starih terjatev v Madžarski, ki so pogoj za zopetno ozivljenje našega izvoza v to državo, zlasti izvoza lesa, ki pride predvsem v poštev za Slovenijo iz Beograda sedaj poročajo, da bo naša država pripomogla k likvidaciji teh terjatev na ta način, da bo dala Madžarska večje dobave za železnice, in sicer v višini okrog 90 milijonov Din, kolikor znašajo naše zamrznjene terjatve. V poučenih krogih zatrjujejo, da je s tem v zvezi tudi zmanjšanje naročil železniškega materiala v Nemčiji od 400 na 200 milijonov Din. Konkretno se bo o tem razpravljalo o priliki bližnjih trgovinskih pogajanj z Madžarsko, ki se bodo pričele 26. t. m. V Budimpešti je odpotovala posebna delegacija pod vodstvom generalnega direktorja železnice g. Naumovića. Naloga te delegacije je predvsem informativna. Naša država namerava nabaviti v Madžarski lokomotive (okrog 50 kom.) signalne naprave in motorne vagonne.

Zanimiva gospodarska predavanja. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je za svoj prvi letošnji redni članski sestanek uspelo pridobiti ministra n. r. in generalnega tajnika Zbornice TOI gosp. Ivana Mohoriča, za predavanje o aktualnih gospodarskih vprašanjih. Ime predavatelja, njegova temeljitost njegovo globoko poznavanje vseh gospodarskih problemov so jamstvo, da bo njegovo po-čutilo izredno zanimivo in poučno in da bo pojasnilo marsikak pojav v gospodarstvu, ki je nepoučnim nerazumljiv. Predavanja bo v društveni sejni dvorani v II. nadstropju palače Ljubljanske kreditne banke na Tyrševi c. 1b v Ljubljani (vhod poleg trgovine Gorec) v ponedeljek 23. novembra t. l. ob 8. uri zvečer. Dostop imajo društveni člani in po njih vpeljeni gostje iz gospodarskih krogov.

Francoska družba borskih rudnikov zvišuje glavnice. Iz Pariza poročajo, da bo na prihodnjem običnem zboru Francoske družbe borskih rudnikov (Mines de Bor) sestavljeni predlog za povišanje delniške glavnice od 15 na 60 milijonov frankov, z izdajo novih delnic, ki se bodo izdale al pari in bo treba zaenkrat vplačati le 25 frankov za 100 frankov nominala. Upravni odbor bo nadalje zahteval pooblastilo za poznejše zvišanje glavnice na 120 milijonov frankov. Nadalje je upravni odbor sklenil izplačati delničarjem vmesno dividendo 75 frankov na delnico — V kakšne svrhe se bodo uporabljala nova sredstva družbe poročilo ne navaja. Družba skoro nima dolgov in ima ogromna likvidna sredstva ter prav za prav ne potrebuje nikakih novih sredstev. Če pa namerava razširiti poslovanje in izvesti nove večje investicije, ima na razpolago nemeje kredit po razmeroma nizki obrestni meri. Najbolj verjetno se zdi, da družba zvišuje glavnico zaradi tega, da svoje ogromne dobičke razdeli na večje število delnic, kajti v zadnjih letih je navzile ustvarjenju tihih rezerv in znatnim odpisom plačevala dividende v višini 130%. V bilanci za leto 1934. je družba izkazala na naložbah likvidnih sredstev skoro 40 milijonov frankov, dočim so njeni dolgovi znašali le 11 milijonov frankov.

Stanje aktivnih kliringov. V tednu od 12. do 19. t. m. se je saldo naših kliringov terjatev v Nemčiji zmanjšal za 0,2 na 16,2 milijona mark. Promet s kliringi ostal je bil ves teden zelo znatno. — V kliringu z Italijo se je saldo na starem kliringnem računu povečal za 0,4 na 49,6 milijona lir, ker je bilo v Rimu več novih vplačil za jugoslovensko blago, uvoženo v Italijo pred 1. oktobrom t. l. V novem kliringnem računu pa so vplačila pri nas še vedno znatno večja nego v Italiji in dobivajo naši izvozniki takoj izplačane svoje terjatve, čim pride avizo iz Italije. — V kliringu z Bolgarijo se je saldo nekoliko povečal na 754.000 Din, v kliringu s Turčijo pa je ostal nespremenjen na višini 776.000 francoskih frankov. V plačilnem prometu s Poljsko je pričakovati, da bo v nekaj dneh izplačan znaten del zamrznjenih terjatev naših izvoznikov v Poljski.

Celjska posojilnica d. d. v Celju (Narodni dom) naznanja, da bo krila vse odpise svojih kmečkih terjatev v smislu uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov iz rezerv. Odpisati bo treba v ta namen okoli 1.400.000, tako da bo ostalo od rezerv v višini Din 8.468.901 še vedno nad Din 7.000.000 in ostala bo nedotaknjena tudi vsa delniška glavnica Din 8.000.000. Glavnica in rezerva v skupnem znesku Din 15.000.000 jamčita poleg ostalega premoženja zavoda (to so terjatve, hiše, posestva itd.) za vse hranilne vloge zavoda. Vložniki Celjske posojilnice d. d., bodisi centrale ali njenih podružnic v Mariboru in Šoštanj, tedaj ne bodo nič prizadeti zaradi likvidacije kmečkih dolgov. — Upravni svet Celjske posojilnice d. d. v Celju.

V žateškem hmeljskem okolišju znašajo zaloge letošnjega hmeljskega pridelka le še 15.000 starih stotov, kar je izredno majhna količina glede na okolnost, da je še deset mesecev do nove letine. Ker Nemčija nima več zaloga za izvoz in tudi v ostalih državah ni večjih rezerv, je pričakovati, da bodo cene čvrste.

Znatni izvoz pšenice. Po uradnih podatkih smo od začetka avgusta do 14. novembra izvozili že 22.405 vagonov pšenice, predvsem v Nemčijo, Italijo in Grčijo.

OBRтна BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE D. D.
ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

Delniška glavnica Din 75.000.000 — Udeležba države Din 30.000.000

PODRUŽNICA V LJUBLJANI
GAJEVA ULICA 6

Račun pri Poštni hranilnici št. 14008 — Telefon 20-30
sprejema na obrestovanje

vsaki čas razpoložljive vloge na tekoče račune po 3%, na vložne knjižice po 4%, na leto; vezane vloge na tekoče račune in na vložne knjižice na 3 mesečno odpoved po 4 1/2% in na 6 mesečno odpoved po 5%

Obresti se pripišejo glavnici 30. junija in 31. decembra.

Stare in nove vloge so vlagateljem na razpolago brez vsakih omejitev. Za nalaganje denarja zahtevajte poštne položnice.

V trgovinski register se je vpisala tvrdilka: Volčič Ljubo »Gama«, trgovska agentura s stroji, aparati in orodjem v Ljubljani.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Marije Mlakarjeve, trgovke v Ložu (poravnalni upravnik Viktor Poznik notar v Ložu; poravnalni narok pri sreskem sodišču v Ložu 29. decembra ob 9., prijavni rok do 24. decembra).

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kalkju sprejema do 26. t. m. ponudbe za dobavo manometrov in termometrov, do 3. decembra pa za dobavo raznih električnih motorjev. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 3. decembra ponudbe za dobavo trofaznega elektromotora. Direkcija državnega rudnika v Tivlu sprejema do 1. decembra ponudbe za dobavo 20.000 kg riža, 9. decembra za dobavo jeklenih cevi ter opreme iz platna za gasilce, do 12. decembra za dobavo arzenika v prahu, etarske kisline, svinčenega belila, raznih ročnih dvigal ter železne pločevine.

Licitacije. Dne 30. t. m. bo v inženjerskem oddelku savske divizijske oblasti v Zagrebu oферtna licitacija za popravilo municijskega skladišča na Grmošiči pri Zagrebu. Dne 5. decembra bo v inženjerskem oddelku štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani oферtna licitacija za dozidanje šurpe in popravilo XIV. objekta vojašnice »K. Aleksandra I.« v Ljubljani. Dne 11. decembra se vrši pri upravi državnih monopolov v Beogradu oферtna licitacija za dobavo kartona in papirja za potrebe tobačne tovarne v Nišu, 21. decembra pa za dobavo lepila in škroba za potrebe tobačnih tovarn. Dne 21. decembra bo pri avtomobilskem polku IV. arnajske oblasti v Zagrebu oферtna licitacija za dobavo aparata za vulkaniziranje gume. Dne 30. t. m. in 21. decembra bosta pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu oферtni licitaciji za dobavo razne sanitetske in bolniške opreme.

Borze

Borza
Na ljubljanski borzi je pretekli teden znašal devizni promet 3,99 milijona Din nasproti 3,87, 2,65, 4,90 in 6,86 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Na deviznem trgu ni bilo večjih sprememb. V privatnem kliringu so nemške klirinške marke, ki so prejšnji teden narasle na 14,40 do 14,50, v minulem tednu zopet popustile na 14,10 do 14,15. Angleški funti so bili precej stabilni na višini okrog 240 — 242. Na svobodnem deviznem trgu stanejo švicarski franki 11,32 do 11,35, dolarji 49,30 in francoski franki 2,30.

Deviz:
Curih. Beograd 10, Pariz 20.2325, London 21.2725, Newyork 435, Bruselj 73,56, Milan 22.9250, Amsterdam 235,40, Berlin 175, Dunaj 77, Stockholm 10.96750, Oslo 106,8750, Kobenhavn 94,9750, Praga 15,39, Varšava 81,70, Budimpešta 85,75, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Blagovna tržišča

ZITO
+ Chicago, 21. novembra. Začetni tečaj: Pšenica: za dec. 117,25, za maj 115,50, za julij 104,75; koruza: za dec. 106,375, za maj 99,50.
+ Winnipeg, 21. novembra. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 10,625, za maj 106, za julij 106,875.
BOMBAZ
+ Liverpool, 20. novembra. Tendenca mirna. Zaključni tečaj: za dec. 5,52 (6,55), za maj 6,46 (6,47), za okt. 6,17 (6,16).
+ Newyork, 20. novembra. Tendenca stalna. Zaključni tečaj: za dec. 11,78 (11,78), za maj 11,59 (11,60).
ZIVINA
+ Na petkov mariborski »rinjski sejum 20. nov. je bilo pripeljanih 216 repov. Povprečne cene so bile sledeče: prašci od 5 do 6 tednov stari 60 — 100 Din, 7 do 9 tednov 120 — 150, 3 do 4 mesece 165 — 225, 5 do 7 mesecev 240 — 335, 8 do 10 mesecev 360 — 530 Din, 1 leto dni stari 570 — 900 Din. Svinje so se prodajale za kg. žive teže po 5,50 — 7 Din, za kg. mrtve teže pa po 7,50 do 10,50 Din. Prodanih je bilo 70 komadov.

Kemičnemu institutu grozi deložacija

Akademski klub kemikov na ljubljanski univerzi nas je naprosil še za objavo naslednjih informacij:
Leta 1919 ustanovljeni kemični inštitut na tehnični fakulteti naše univerze je bil izpočetka nastanjen v poslopju tehnične srednje šole. Razmere so zahtevale, da ne ostane študij omejen samo na tečaj, marveč misliti je bilo na samosvojitev — to je na nalogo: dobiti lastno strobo, pod katero bi se lahko ti tečajni razvili in izpopolnili v popolni kemični oddelci.
Tedanja Kranjska hranilnica je v svoji širokogrudnosti prisločila na pomoč in postavila temelje današnjega kemičnega oddelka s tem, da je dala brezplačno na razpolago kletne prostore v poslopju realke, katerega lastnica je bila. Razumljivo je, da je bilo treba veliko investicij, preden so se preuvideli kletni prostori. Pri tem ogromnem delu je isti slovenski zavod pri vsaki priliki kazal svojo naklonjenost naši znanstveni instituciji. Leta 1930. je sklenil z rektoratom najemniško pogodbo za kletne prostore proti nizki najemni. Vendar so ti prostori veliko premaženi, da bi zadoštili vsem zahtevam.
Pri nadaljnjih korakih za izpolnitev našega inštituta je bila vedno spet potrebna privatna pomoč in ravno v takih trenutkih

je v veliki meri pomagala Kranjska odnošna Hranilnica dravske banovine. Njenemu zgledu so sledili drugi zavodi, ki so tudi doprinesli svoj delež v korist kemičnega inštituta naše slovenske univerze.

Domovi za naše znanstvene institucije so torej ustanovljeni in podprti prav za prav po zasebni iniciativi in je v tem pogledu ostala država, ki je v prvi vrsti poklicana, da podpira in gradi naše inštitute do popolnosti, lahko rečeno, na sadnjem mestu.

Kritični trenutek je nastopil, ko je vztrajalo prosvetno ministristvo, da se najemnine znižajo za 20%. Očitno je, da je prinesla ta zahteva po znižanju obcuten udarec ravno kemičnemu inštitutu, ker Hranilnica dravske banovine po sklepu upravnega sveta ni mogla znižati najemnine. Zato je rektorat, kar je po pomoči izpadlo v prodhodnem članku ter s tem popravljamo, prisiljen, da odpove pogodbo o najemninah prostorov, v katerih je nastanjen kemični inštitut in izvaja konsekvence. S tem namenjamo vprašanje, kam z enim naših najbolj pomembnih inštitutov, kateremu so nujno potrebni novi prostori!

Proces zaradi komunizma v Celju

Vseh 6 obtožencev obsojenih
Celje, 21. novembra.
Pred velikim senatom okrožnega sodišča v Celju se je v petek zagovarjal šest oseb, ki so bile obtožene zaradi propagande komunizma v Celju in okolici ter zaradi organizacije in pristopanja k njej. Josip Goručan pa je bil poleg tega še obtožen, da je dal svoje prostore na razpolago za prepovedane sestanke. Na zatožnih klopeh so sedeli 27-letni odvetniški pripravnik Josip Marko iz Celja, 26-letni ključavničarski pomočnik Vilko Šlander iz Lutkove vasi pri St. Pavlu pri Prebrodu, 30-letni brivski pomočnik Matija Ubojčić iz Celja, 43-letni trafikant Franc Oset iz Zavočne pri Celju, 24-letni krojaški pomočnik Josip Borštner iz St. Lovrenca pri St. Pavlu pri Prebrodu in 46-letni Josip Goručan, posestnik in strojni kurjač v cinkarni v Celju. Vsi so bili obtoženi po členu 1., točki 1. in 2. Goručan pa tudi po členu 1., točki 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Senatu je predsedoval predsednik okrožnega sodišča dr. Vidović, tožniki so bili s. o. a. dr. Suhadolnik, dr. Dolničar, Božič, Brečko. Obtožbo je zastopal dr. tožilec dr. Rus. Marka je zagovarjal odvetnik g. Stante, Šlandra odvetnik dr. Večak iz Varazdina, Ubojčića dr. Goričan. Oseta dr. Hočičar, Borštnerja g. Hočevar, Goručana dr. Stanonik.

Razprava je bila tajna in je trajala od 8. do 12. in od 15. do 22.30. Po posvetovanju senata, ki je trajalo podruogo ur, je predsednik dr. Vidović razglasil sledečo sodbo v smislu obtožnice: Josip Marko in Vilko Šlander se obsojata na 2 leti robije in na izgubo častnih pravic za dobo 2 let, Matija Ubojčić in Franc Oset na 8 mesecev strogega zaporja in na izgubo častnih pravic za dobo 1 leta, Josip Borštner in Josip Goručan pa na 6 mesecev strogega zaporja in na izgubo častnih pravic za dobo 1 leta.

Oset je sprejel sodbo in je bil začasno izpuščen na svobodo. Ubojčić in Borštner sta si izgovorila zakoniti triidnevni premislek, ostali obojejeni pa so prijaviili revizijo in priziv.

Iz državne službe

Beograd, 21. novembra. p. V poštni službi je premečen kontrolor France Kobbe iz Negotina v Ljubljano. Upokojen je Stanišlav Vlačav, poštni prometnik v Dolnji Ledavi. — Za pristava v 8. položajni skupini je imenovan uradniški pripravnik dr. Ivan Bonač pri Higienem zavodu v Ljubljani.

VULKANIZACIJA

RUDOLF JEZERNIK, je zopet pričela z rednim obratovanjem v CELJU, Samostanska ulica 6, ter so cenj. naročnikom in odjemalcem najtopleje priporočla.

ZOLČNI KAMENČKI

Poznani SALVAT-čaj zoper žolčne kamne in boleznj žolčnega mehurja se dobiva pri glavnemu zastopniku

lekarni pri Sv. IVANU, Zagreb, Kaptol 17. Ogl. reg. št. 2780

Farma za živali v kožuščki na Riglju pri Weggiju v Švici se je s svojo zalogo

srebrnih lisic

preselila v Karpate. Prodajamo plemenske živali in kožuhe. Dajemo tudi nasvete za napravo farm Karpathen Silberfuchs-farm, Ujhuta Borsod-m.

Za spremembo uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov

Jutro je že poročalo, da so imele slovenske zadrzne zveze skupaj z Zvezo jugoslovanskih hranilnic v četrtki v prostorih Kmetijske družbe konferenco, na kateri so razpravljali o potrebi spremembe uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Večraj smo navedli v glavnem vsebino teh predlogov, danes pa objavljamo besedilo spomenice, ki je bila predložena na merodajnih mestih.

Zastopniki podpisanih zvez, zbrani dne 19. novembra 1936 na konferenci v Ljubljani, ugotavljajo, da bi izvedba uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov z dne 25. septembra 1936 pomenila za pri njih veljane zadrzne in hranilnice nepopravljivo škodo, saj bi jim bil po pretežni večini zelo otežkočen, če že ne onemogočen nadaljni obstoj. Treba je upoštevati posebne gospodarske prilike, ki vladajo v dravski banovini in ki tudi nujno zahtevajo poseben način razdolžitve kmetov, in sicer tako, da se v polni meri zagotovijo nadaljni neokrnjeni obstoj kreditnega zadrznštva ter samoupravnih hranilnic, torej denarnih zavodov, ki v teku dolgih desetletij niso bili s svojimi izredno ceninami: posojili samo v pomoč gospodarsko šibkemu človeku, kmetu in delavcu, marveč hrbenica celokupnega slovenskega gospodarstva sploh.

Podpisane zveze so že opetovano same predlagale, da se izvede potrebna razbremenitev kmeta, ki je zašel zaradi vladajoče gospodarske krize v take težkoče, iz katere se sam z lastno močjo ne more rešiti. Tudi so podpisane zveze slej ko prej pripravljene po svojih močeh prispevati k rešitvi tega perečega problema, vendar mislijo, da je možna rešitev, ne da bi se pri tem ogrožal obstoj obstoječih denarnih za-

Kmetje proti centralizaciji kmečkih dolgov

V petek 20. t. m. so na povabilo Zveze slovenskih zadrzn zborovali v Ljubljani v dvorani Delavske zbornice zastopniki kmečkih zadrzn, ki delujejo na bivšem Kranjskem. Zborovanje je bilo številno obiskano, kar pač jasno dokazuje živo zanimanje za vprašanje, ki je bilo obravnavano, namreč za uredbo o likvidaciji kmečkih dolgov. Za predsednika so si izvolili zadrznega veterana šolskega nadzornika g. Tomana iz Moravč, glavni poročevalec pa je bil ravnatelj zveze g. Fran Trček, ki je opisal razvoj tega vprašanja in nevarnosti, ki groze našemu zadrznštvu in njegovemu članstvu. Poleg tega sta poročala še tajnik g. Dolfe Schauer in revizor g. A. Rožet. Po izbrani debati, v katero so posegli številni zborovalci, je bila z aplavzom sprejeta resolucija, ki je v bistvu enaka oni, ki so jo sklenile zveze 19. t. m. in jo objavljamo na drugem mestu.

Organizacija in kontrola izvoza lesa

Poročali smo že o konferenci, ki se je vršila v Beogradu in so ji prisostvovali predstavniki organizacij lesne trgovine in industrije. Na tej konferenci se je razpravljalo o izvozu lesa v Italijo in o potrebi kontrole izvoza. Predstavniki organizacij iz Slovenije, Bosne in Gorskoga Kotara, ki predstavljajo večino našega lesnega gospodarstva, so v posebnih spomenici zavze-

li svoje stališče, ki gre za tem, da se kontingenti za izvoz v Italijo razdelijo preko centralnega organa na posamezna področja, medtem ko je Savez industrijev in trgovcev šumskih proizvodov iz Zagreba in Sušaka zavzel nasprotno stališče. Ta zagrebško-sušaški savez predstavlja, kakor znano, velekapital v naši šumski industriji, ki je povečini inozemski in se vsa zadnja leta bori proti vsaki kontroli. (Udruženje domače šumske industrije na Sušaku je na konferenci stalo ob strani Slovenije, Bosne in Gorskoga Kotara). Zagrebški savez je ob tej priliki izdal komunik, v katerem skuša utemeljiti svoj dolgotrajni odpor proti organizaciji in kontroli izvoza lesa, ki je nam prinesel doslej že mnogo škode in nam onemogočil sodelovanje v mednarodnih organizacijah, ki jim je letos uspelo omejiti ponudbo na evropskem trgu in doseči višje cene. Zagrebški savez se predvsem brani kontroliranemu in dirigranemu izvozu lesa, češ da bi se s tem otežočil izvoz. Uspehi drugih držav, ki so tako kontrolo že uvedle, pa nam kažejo, da ta bojazen ni upravičena. Kakor se zdi, bodo merodajni krogi osvojili predloge organizacij, ki predstavljajo večino našega lesnega gospodarstva in bo navzile odporu velike lesne industrije v savski banovini prišlo do ustanovitve urada za kontrolo izvoza lesa, ki bo najbrž ustanovljen do konca tega leta, tako da bo ta kontrola lahko začela funkcionirati 1. januarja prihodnjega leta.

Gospod konzul na Uskovnici vabi smučarje v beli planinski raj

Ste videli, kako se oni dan, ko je zasijalo pozno jesensko sonce in razgnalo megle, bleščali in žareli zasneženi vrhovi naših planin? Smučar zahrepen ob takem pogledu na gorah je že sneg kmalu prav kmalu se bomo odpravili, eni na Veliko Planino ali na Krvavec, drugi na Vogel ali na Planino na Kraju, mi pa na Uskovnico. Kaj sploh veste kje je? Ne? Prav, pa pojdite za nami.

Ni težka pot. Od Bohinjske Bistrice preko Senožeti do Srednje vasi jo premeriš v dobri uri. Saj veste, kako je: težak nahrbtnik, smuči, ki so ti zdaj kar nekam odveč, in še vse ono, kar rabiš za smuk. Če ni v tebi lepega razpoloženja, če ni dobre volje, ležeš tudi uro in pol, da prideš do prve hiše ob pošti v Srednji vasi. Seveda, nekateri, ki hodijo vedno le zato, da postavljajo rekorde, jo urežejo kar preko polj, in ni še minila ura od prihoda vlaka, že se zaletijo

Gospod Janez Oblak p. Planinski, častni konzul uskovniški

v vrata Sodjeve hiše. Z dobro besedo o vredenosti, s prijaznim obrazom in nepogrešljivo nipo v ustih ti da prijazen gospodar ključ svoje bajte na planini. Pokaže ti še pot — in smuke, gremo.

Na početku je pot nekoliko strma. Še preden prideš do srednjevaške šole, že dihaš močneje kakor običajno. Pa to še začetek ni. Pred seboj zagledaš krepko vzpetino, ki pa se k sreči kmalu konča in ti nudi še za majhen trud prvi lepi pogled v dolino. Podočkovata srednjevaška kotlina se spušta na desni proti Stari fužini in še dalje dol k temnemu Bohinjskemu jezeru. Pred teboj se dviga dolina ostro v Senožeti, ki jih vidiš skoraj zrasle s pogorjem Črne prsti. Prav sredi, tik pod teboj se stiskajo lesene strehe k nekoliko dvignjeni cerkvi, ki se s svojo rdečo streho lepo odraža od okolice.

Toda pot je še dolga, lepote boš doživel še dovolj in tudi sape si navoлил. Z umerjenim, težkim korakom izkušena hribovca nadaljuješ pot. Zdjaj položna, zdjaj strma te včasih poboža, da ti potem spet vrže krepko vzpetino pod okovanje. Prihajaš do križa, vzpetine od tu naprej ni več in že ugledaš po podguri uri prve bajtice na planini Lomu pod Uskovnico.

Mimogrede naj vam povem, da imamo v naši družbi fanta, ki smo mu analogno salonskemu levu nadeli ime »planinski lev«. Ta seveda pada roko gospodarju Loma že čez dobre pol ure. Vendar o tem ni da bi govorili čast komur čast. No, pa če bo nekog počilo to levje srce, najbrže ne bo nikogar več, da bi takole dirkal na Uskovnico. In res, vseeno bi bilo škoda fanta. Namreč, da se razumemo; kadar je bilo treba v Srednjo vas po cigarete, — kdo bo šel? Jasnó, »planinski lev«.

Od Loma naprej nas je samo vriskanje. Ključemo uskovniškega konzula. Gotovo nam sliši, če le pretdo ne spi. V odgovor nam zavriska njegova žena »Micek« — gospod konzul namreč ne zna vriskati. Micek pa vriska in vriska vse dotlej, da ji stisnemo roko. Smeh, sam smeh te pozdravi. Še stara osmeseletna mati se izza očal smehlja vedno znova in znova. V čudnem nasprotnju je ta smeh z zunanostjo njihove bajte, ki kakor da se bo zdaj, zdjaj sesula na ta vedra življenja. Notranjost odgovarja zunanosti Kadar pridemo, vedno so na mi raztresene domine. Gorje mu, kdor je tako domišljav, da upa na zmago v boju s staro materjo; na obeh straneh pozna namreč ta stara ženica vse domine. Ni čudno, ko ji je ta igra vsak dan skozi leta in leta edino razvedrilo. Drugače pa je mati pametna in »brihtna«, saj zna več jezikov.

To je torej rezidenca uskovniškega konzula!

Gospod Janez Oblak plemeniti Planinski, konzul Uskovniški. Uradne ure: od ranega jutra do polnoči in še več če treba. Informacije, preskrba nosačev in vodnikov, preskrba provijanta (mleko na debelo), navseti itd. Skratka, vsestransko urejena pisarna.

V zadnjem času se zanimajo za gospoda konzula (on pravi samemu sebi »konzulate«) znanstveni krogi. Kakor mi je v zaupnem pogovoru pravil, bo to ponudbo najbrže sprejel. Z večjo roko namerava organizirati na Uskovnici vremenoslovski institut.

Gospod konzul ima veliko veselje s knjigami. Ne bo vam žal, če si ob priliki ogledate njegovo knjižnico. Ni čudno torej, da je kot znanstvenik mož na mestu.

Vsa nepručenca in izvirna modrost se kaže v ostrih sentencah gospoda konzula: »Meni je tu gor prav lepo. Če hočem v Srednjo vas, res, moram dol k njim, ampak kdor hoče k meni, mora pa gor, pa smo na istem.« — »Neumen je, kdor lahko šole študira, pa ne gre za farjæ«. O, in še mnogo takih

Kakor vedno, je g. konzul tudi danes na mestu. Takoj nam pomaga gaziti sneg do našega stana, Sodjeve bajtice. Predsoba, kuhinja, spalna soba, postelje, ognjišče, lepa kmečka peč, posoda. Se čudite? Komfort. ne? Torej vidite, izplača se na Uskovnico. In vse te bajte so podobno urejene in vse ti nudijo vedno kakor je za smučarja spodobno. Raztresene so povsod po razgibani uskovniški planoti, in ta nalahno valovita zemlja daje planini svojstven značaj, tebi pa budi ljubezen prav do nje. Kavice, sploh nekaj, kar se dobi le tam doli v širokem civiliziranem svetu. Takrat le tam doli v civiliziranem svetu. Takrat zdršiš po snegu do uskovniškega hotela k Zupančevi Eli, gospej, polni humorja in smisla za prelepo kuharsko umetnost, požrtvovalni in socialno čuteči. Prav o tem zadnjem ti bo marsikaj povedal »Micek«, njen stalni gost v večernih urah. Tudi ve gospa Ela, kaj hočemo smučarji in že te izprašuje: »Ste že bili v Konjščici,

na Pincu, pod Draškim vrhom? Samo par ur hoda in kakšni tereni! In res jo mahneš tja. Prepričaš se, da gospa Ela ni pretiravala, da je res malo lakšnih terenov, kjer bi se lahko do stega nasmučal in naužil večnih lepot zimске narave.

Z novim snegom zasnežene planine, ki so

Pred ofenzivo za novo bolnišnico Pripravlja se širokopotezna propagandna akcija

Ljubljana, 21. novembra. Po daljšem premoru se je Akcija za zgradbo nove bolnišnice smuči spet enkrat sestala na sejo, ki jo je vodil podpredsednik univ. docent dr. Alija Košir in na kateri so funkcionarji poročali o nekaterih razveseljivih novih momentih. Na spomenico, ki jo je akcija nedavno poslala ministrstvu za narodno zdravje, je odbor prejel odgovor s pozivom, naj čimprej predloži podrobnejše podatke o obsegu in ureditvi bolnišnice. Akcija se je nato obrnila na mladega arhitekta inž. Severja ki je izšel iz Plečnikove šole, a je delj časa študiral tudi pri slavnem francoskem arhitektu Le Corbusieru, ki je tudi projektant pariške bolnišnice, s prošnjo, naj pripravi idejno skico za zgradbo, na podlagi katere bi bila mogoča strokovna proučitev celotnega problema in ki naj bi bila za osnovo končnemu generalnemu načrtu. Osmutek bo v kratkem končan, tako da bo mogla akcija ministrstvu kmalu predložiti definitivni načrt.

Po idejnim osnutku bolnišnice ne bo stala na prostoru starega zavoda, temveč na neki drugi parceli, ki ima ugodnejšo lego in očiščeno, kakor ob Ljubljani. V njej bi bilo prostora za okrog 1700 postelj, a zidali bi jo postopno v zvezi z medicinsko fakulteto, s katero bi bila bolnišnica združena kot klinični zavod. Ker se je občina nedavno odrekla načrtu o adaptaciji šentpetrskih vojašnice za bolnišnico, je postalo aktualno vprašanje o neposrednem sodelovanju mestne občine z akcijo. Prihodnje dni se bodo zastopniki odbora oglašili pri županu dr.

se v vsej svoji lepoti pokazale onega lepega poznojesenskega dne, so nam izvabile teh par spominov. Kmalu, upamo, bomo spet odšli na terene. Se nam boš pridružil? Uskovniški konzul, Micek, prijazen Sodja, vsi dobri, pošteni Gorjanci nas že pričakujejo. Tudi mi bi radi spet posedali z njimi ob večerih, ki so za nas tako lepi, ko zbežimo v tiste naše planinske bajtice, kjer si z razigrano sproščenostjo in veselo pesmijo vedno znova nabereš zdrave vedrosti, ki jo tako težko pogrešamo v našem civiliziranem svetu.

Adleščiču in pri banu dr. Natlačenu, da ju zaprosijo čim izdatnejše podpore. Stroški za zidavo naj bi se po posebnem ključu razdelili med državo, banovino in občino, nekaj pa bo prispevala tudi akcija sama. A dasi smo prišli že tako daleč, da lahko razpravljamo o idejnim osnutku, bo borba za novo bolnišnico zahtevala še mnogo trdega dela in zato akcija tudi pripravila široko zasnovano propagando za najbližje dni. Dne 20. decembra bodo na univerzi prišli pobirati podpise profesorji in slušatelji za posebno deklaracijo, s katero bo vsa naša javnost zahtevala zidavo bolnišnice. Prvi teden v januarju bo veljal poživljivi akciji. No, volitne številke večjih dnevnikov naj prineslo izjave najodličnejših predstavnikov našega javnega življenja, naslednje dni pa naj bi bila vsak dan primerna predavanja, na sponoru pa so še razne druge prireditve, ki naj bi služile skupnemu namenu.

Najvažnejši posel propagandnega dela pa bo zbiranje podpisov po vsej banovini, da bo deklaracija v resnici izraz enotne volje vsega slovenskega naroda. Akcija je zaprosila za sodelovanje tudi razna društva in doslej se jih je že lepa vrsta priglasila, med njimi Sokol, Narodna odbrana, Gasilska zajednica, Zveza kulturnih društev, Zveza kmečkih fantov in deklet ter delavske strokovne organizacije. Po večjih mestih se bodo tačas vršila ponovna manifestacijska zborovanja, pa smemo upati, da bo celotna akcija tudi na odločilnih mestih našla dovolj razumevanja in podpore.

Za vzajemno delo usmiljenja

Ljubljana, 21. novembra. Z mestnega magistrata smo sprejeli: V sredo 18. t. m. je bil v dvoranji mestnega poglavarstva v Ljubljani sestanek dobrodelnih organizacij, ki jo je sklical socialno-politični odbor mestnega poglavarstva. O tem sestanku so časopisi že podrobneje poročali. Ker so se nekateri poročila glasila tako, kakor da je šla akcija socialno-političnega odbora za tem, da se odpravijo te božičnice, ni bil pa dovolj poudarjen pravi namen te akcije, je treba pojasniti, da socialno-političnemu odboru in uradu ni bil namen, odpraviti te božičnice zaradi božičnih samih kot takih, temveč zato, da se vse dobrodelno delo, ki ga te božičnice opravljajo, osredotoči pod skupno kontrolo, da bi se tako preprečile zlorabe, ki se sicer dogajajo ob takih prilikah od strani iznajdljivih podpirancev na škodo drugih. So bili namreč primeri in to pogosti, kjer so iznajdljivi prosilci bili deležni podpore pri več društvih, drugi, morda celo potrebnejši, pa so ostali brez podpore. Dogajali so se primeri, kakor je pokazala debata na tem sestanku, da so mnogi prejete darove zastavili, prodali in denar zapili. Očetje pijanci so prodali darove, ki so bili namenjeni njihovim otrokom in ženam itd. Mnogi so si delali iz tega naravnost dobičkarski posel. Da se vse to prepreči in da

dobrodelna božična podpora akcija res doseže svoj namen, je socialno-politični urad in odbor sklenil, osredotočiti to delo pod skupno kontrolo.

Sklenjeno je bilo, da se božičnice za mladino vseeno odbržijo, zlasti, kjer je to že z vzgojnega stališča potrebno in koristno, da pa se bodo na bodočem sestanku skupno pregledali seznami obdarovancev posameznih društev in da se tako ugotovi, kdo je pomoči resnično potreben in da se prepreči zlorabe. Vsako društvo bo prispevalo, kar bo največ moglo, prispevala pa bo tudi občina, kakor doslej vsako leto. Tako se je našlo popolno soglasje med nameni socialno-političnega odbora in urada in nameni dobrodelnih društev, kar bo gotovo rodilo lep uspeh.

Otrok je zažgal

Vinica pri Šmarjeti, 21. novembra. V sredo popoldne je na Vinici nastal ogenj, in je do tal pogorel štiriokenski kozolec posestnika Lužarja. Gasilska četa šmarješka takoj na kraju nesreče in je požar omejila. Na pomoč so prišli še škočijanški in grmuljski gasilci a niso stopili v akcijo. Skozolecem vred je zgorelo 3000 kg sena, nekaj škope in nekaj mizarškega lesa. Zažgal je šletni simček onega izmed sedmih posestnikov, ki se je igral z vžigalnimi

Stari problem je rešen

in že je klub »Metla« pogruntal nekaj novega

RO EČ KE DA DU
AV MO BR JV LE DA
JO SVO DO JE RE NA IN
LO GA BO SA DE VE HA NA
AP JE VÁ ČN JA ŠT GO KČ ZN

Zadnjič bi bila naša lepa domovina kmalu doživela veliko blamažo, če ne bi v Ljubljani imeli učnega družabnega kluba »Metla«. Naši veljaki so sklenili postaviti nekemu rajnemu velmožu dostojen spomenik nesmrtnosti. Naprosili so uglednega arhitekta, naj jim napravi načrt zanj, med stariimi šepi pa so odkrili duhovit citat, ki naj bi spomenik krasil. Arhitekt jim je predlagal, naj napravijo spominsko ploščo, ki bo sestavljena iz opek, v katerih bodo vklesane posamezne črke napisane. Osmutek je bil sprejet, kamnosek pa je dobil nalogo, naj ga izvrši.

Dva dni pred slavnostjo je bilo že vse gotovo. Na kraju, kjer bi bil moral stati spomenik, so že čakale opeke, v vrstnem redu, ki ga kaže naša slika. Toda zgodilo se je nekaj, kar bi bilo skoraj postalo usodno za slavnost. Kamnosek je nekam založil listek, na katerem je imel besedilo napisano. Gospoda, ki je besedilo med foliantji odkril, pa ni bilo mogoče več dobiti, ker se je odpeljal nekam v tujino.

Veljaki so bili v hudi zadregi. Imeli so opeke z napisom, niso pa imeli nikogar, ki bi bil znal napis prav sestaviti. Kaj naj sedaj stori, da se ne bo javnost smejala? Tedaj so se spomnili kluba »Metla«, ki je postal že tako slaven in znan po svojih problemih v »Jutru«. Vsi obupani so pritekli na petkovo odborovo sejo in za božjo voljo rotili člane, naj jim napis razberejo.

In »sastopni« člani so res začeli pisati, premišljevat, računati, sestavljati, prestavljati, združevati in razdeljevati, kombinirati in premikati, obračati in izpreminjati in — preden je potekla ura, je bil napis prav sestavljen. Tako so rešili naše veljake blamaže in spomenik so drugi dan lahko postavili.

Zdaj pa vprašamo, ali ste tudi vi tako prebrisani, kakor so bili »Metlarji«? Doženite, kaj je bilo na opekah zapisano in nam sporočite! Ta reč zaslužijo, da jo nagradimo z nekaterimi lepimi knjigami, res da!

Rešitev starega problema
Še za nobeno uganiko kluba »Metla« ni bilo takšnega zanimanja kakor za zadnjo. To najjasneje izpričuje rekordno število rešitev. Žal je bilo med njimi daleč nad povprečje nepravilnih. Veliko število reševalcev ni upoštevalo razdelitve števk pod dividendo, ki je bila nakazana in ki edina dopušča samo eno pravilno rešitev. Le tako je bilo mogoče, da so nekateri poslali po deset, nekdo celo nad štirideset rešitev, od katerih pa ni bila niti ena pravilna. Mnogi so v svojem pismu napisali marsikaj duhovitega, žal nam tudi to pot prostor ne dopušča, da bi jim mogli odgovoriti.

Pravilna rešitev računa se glasi takole:
1089708 : 12 = 90809
97
108

Perilo prati? Ne, temveč negovati!

Ako si hočete dolgo časa ohraniti perilo tedaj ne zadostuje da ga perete kot »navadno«. Perilo je treba pravilno negovati s Schichtovim Radionom. S tem si boste prihranili tudi mnogo težkega dela.

- Radion je popoln proizvod za nego perila. Uporaba je zelo preprosta:
1. Rastopite Radion v mrzli vodi.
  2. Ko raztopina zavre, kuhajte najmanj 15 minut.
  3. Splakujte perilo najprej v topli potem pa v mrzli vodi. Perilo bo ostalo dolgo časa kot novo in bo vedno snežnobelo.

Schichtov RADION POPOLNA NEGA PERILA

Nagrajenci

Stric Matic je moral poskati ta denar precej veliko večjo, da je zmešal vanj vse reševalce in reševalke ter jih prebrsel. Ker jih je bilo toliko, kakor še nikoli, je moral seveda dati večje število nagrad, in sicer kar deset. Dobe jih naslednji reševalci:
Draga Kosorja, soproga uradnika iz Maribora, Trubarjeva 5. (»Ugrabljeni milijoni«);
Lazar Milenkovič, vrvarski mojster z Grosupljega, (»Gusar v oblakih«);
Ljuba Založnikova, dijakinja iz Maribora, Strossmaferjeva 28. (»Tigrovi zobje«);
Stanko Simončič iz Beograda, kol. min. saobračaja, (»Lucifer«);
Dušan Biber, dijak I. razr. klasičnega gimn. v Ljubljani Miklošičeva 36. (»Letarjev čuvajci«);
Viktor Korbar, železničar, p. Preserje pri Ljubljani, (»Sezeznica cesta«);
Branko Komac, dijak t. s. šole v Ljubljani, Gosposka ul. 16 (»Prigode porednega Bobija«);
Ivan Renčelj, dijak, Store, čuvajnica 507. (»Skok, Cmok in Joka«);
Albin Šibenik, dijak I. drž. realne gimn. iz Ljubljane, (»Osel gospoda Kozamurnika«);
Vida Bandelli, Trst. (»Pater Kajetana«);
Prosimo sporočite nastančnejši naslov!

V zlati knjigi

V zlato knjigo pridejo to pot naslednji reševalci:
Janko Dešnik iz Fale, Dušan Peček iz Ptuj, Jože Šacer od Sv. Marjete niže Ptuj, Jaka Koselj iz Skofje Loke, Josip Kozuh iz Naklega, Teodor Lipicer iz Gorenje vasi, Minka Kosmač s Pragerskega, Božena Fincinger iz Šklendrovca, Mala Dequal iz Mozlja, Janko Sattler iz Stor, Franc Skitek iz Celja, Jože Zavašnik iz Viča, Mirko Kosi iz Maribora, Ljode Smid iz Selc nad Skofjo Loko, Pavla Rovanova iz Zabukovce, Mate Kukman iz Metkoviča, Lavra Komparova iz Maribora, Boris Debič iz Kranja, Viljem Drevenski iz Maribora, Mihael Debelak iz Bleda, Dušan Kerševan iz Kleč, Mitja Domcely iz Maribora, Karel Bregant iz Ruš, Franc Bračko iz Litije, Josip Mavko iz Jarš, Milka Jerinova iz Celja, Ana Pretnar iz Zemun, Miodrag Dobrerlet iz Ljubljane, Božidar Fable iz Rogatca, Franc Lapajne z Jesenic, dr. Srečko Grmovšek iz Maribora, Marko Lenarčič z Brezovice, Josip Kunej iz St. Vida nad Ljubljano, Bodana Majerjeva iz Trbovelj, Jakob Golob iz Mežice, Slavo Šubert iz Trnovca, Mila Senturčeva iz Slovenjgradca, Rozalija Hude iz Kočevja, Jurij Šumer iz Ljubljane, Sonja Skopinova iz Slov. Bistrice, Silva Pikel iz Zalca, inž. Milan Delenardo iz Zagreba, Saša Grünfeld iz Ljubljane, Alfonz Skok z Zidanega Mosta, Drago Ukmar iz Biograda na moru, Vinko Štrukelj iz Dravclj, Karel Dobršek iz Ljubljane, Fortunat Turk iz Ormoža, Ciril Lilek iz Ljubljane, Rožica Setinova iz Sevnice, Filip Ogrič iz Novoga mesta, Bojan Stranič iz Maribora, Stefan Kern iz Celja, Ivan Jurca z Vrhnike, Anton Sovre iz Kočevja, Branko Peternejl iz Ljubljane, Zofka Jerele iz Vodice, Ivan Manfreda iz Maribora, Boris Gradnik iz Stor, Dušan Baran iz Maribora, Franc Igljč z Brega pri Ptuj, Vera Kodelova z Glinca, Anton Pleterški iz Kozjega, Božo Repič iz Celja, I. Sevnik z Vranskega, Stanko Pahič iz Slov. Bistrice, Stanko Ivanc iz Zagorja.
Nadalje: Boža Vagaja z Jesenic, Mirko Kovačič iz Ptuj, Stanko Zupan iz Studence pri Mariboru, Netko Adamič iz Zagorja, Uroš Kitzler iz Ljubljane, Dušan Vutkovič iz Murske Sobotne, Joško Uršič iz Mezgovce, Janez Hojan iz Ljubljane, Ivan Svet iz Radeč, Hieronim Kozjak iz Radeč, Milovan Mihorko iz Maribora, Val. Urbančič iz Ljubljane, Sl. Peršič iz Ljubljane, Vladko Tance iz Ljubljane, Justina Potočnikova iz Ljubljane, Anton Moljk iz Ljubljane, B. Smole iz Ljubljane, Tone Poljšak iz Ljubljane, Mihael Štitar iz Domžal, Gabriel Pintarič iz Ljubljane, Rajko Makovec z Viča, Martin Zerovec iz D. M. v Polju, Vida Mušičeva iz Ljubljane, Gašper Grabnar iz Ljubljane, Josip Nagode z Vrhnike, Ivan Rajgl z Zidanega mosta, Viktor Hajtnik iz Slovenjgradca, Rudi Avsec iz Markova, Franc Kavčič iz D. M. v Polju, Loj-

ze Jošt iz St. Vida nad Ljubljano, Matija Rode iz Ljubljane, Joža Turk iz Trbovelj, Boris Zitterschlagler iz Ljubljane, Anton Zvan z Nomenja, Katja Novoselska iz Kranja, Majda Alujevičeva iz Ljubljane, Karel Trotošek iz Ljubljane, Stefan Novljan iz Štepanje vasi, Anton Miklič iz Ljubljane, Boris Kobal iz Stožic, Stanko Čretnik iz Maribora, Albert Manfreda z Jesenic, Boris Medvedšek iz Ljubljane, Fric Kos iz Stične, Božo Cotič iz Ljubljane, Sanda Kobav iz Ljubljane, Josip Ostrž iz Zaloga, Alojzij Štrumbil iz Ljubljane, inž. Ceferin Franc z Brezij, Marica Miklavčeva iz Ljubljane, Erna Zrnec iz Ljubljane, Maca Pibernikova iz Zgornje Siške, Fedor Miklič iz Ljubljane, Anton Miklavc iz Ljubljane, Peršič Friderik iz Ljubljane, Zofija Mušica iz Ljubljane, Velenka Mešek iz Ljubljane, Stane Časl iz Zič.
Nadalje: Edo Brajnik, Janez Miklavc, Srečko Zalokar, Danica Udovič, Boris Brelih in Danica Gregorčič, vsi iz Ljubljane, Tone Sosič iz Kokre, Anton Klun iz Ljubljane, Milan Cenčur iz Ljubljane. Peter

Naravno zdravilo proti debelosti

je znamenita ROGASKA SLATINA »DONAT« vrelca. Vprašajte Vašega zdravnika. Reg. pod br. 3369/36

Maroh iz Maribora, Anton Ravnikar iz Ljubljane, Anton Alič iz Ljubljane, Joško Povh iz Novoga mesta, Gustav Stračanec iz Stranice, Vinko Jordan iz Ljubljane, Franjo Škerbnc iz Vučje gomile pri Bogojni, Stefan Tinta iz Maribora, Mara Božičeva iz Laškega, Franc Brglez iz Cadrama, Valter Leskovar s Ponikve, Anica Zlebnikova iz Slovenjgradca, Dana Mišičeva iz Domžal, Ivan Horvat iz Ljubljane, Ljode Pri-možič iz Dolenjskih toplic, Valentin Colnar s Teznega, Vinko Čuha iz Ljubljane, Niko Koritnik iz Ljubljane, J. Penč iz Skofje Loke, Antica Remic iz Šibenika, Ančka Grabnerjeva iz Črne pri Prevaljah, Anton Ropotar iz Kranja, Ante Potočnik iz Podsrede, Branko Prekoršek iz Celja, Avgust Prajz z Jesenic, Pepca Klemenc iz Celja, Hilarij Franceskin iz Maribora, Mihael Kuntara iz Celja, Neža Ceponova iz Ljubljane, Emil Skabar iz Gradca, Tone Trdan iz Velike Doline in Marij Sosič iz Maribora, Milka Vrtačnik iz Gaberja pri Brusnicah, Bogomil Mohor iz Maribora, Jožek Čonč iz Maribora, Ludvik Jezeršek iz Ljubljane, Milena Kolišaeva iz Kranja, Fran Osredkar iz Ljubljane, Peter Smid iz Selc nad Skofjo Loko, Franjo Ustar iz Skofje Loke, Vladko Pajk iz Ljubljane in Janko Soklič iz Sarajeva.

Pecilni prašek mnogokrat ponarejajo!

Zunanost zavitka je mogoče, toda vsebine »Dr. Oetkerjev pecilni prašek« se do sedaj še ni posrečilo. Dobro kakovost je mogoče doseči le z dolgoletnimi izkustvi. Gospodinje to priznavajo in uporabljajo vsled tega le

Dr. Oetkerjev pecilni prašek

z varstveno znamko »Svetla glava«!

Domače vesti

Nepazljivost avstrijske tobačne režije

Na Dunaju si staro in mlado med vseob-
čim smehom pripoveduje zgodbo, ki ima
poleg svoje zanimivosti še to prednost, da
je resnična. Avstrijska tobačna režija ima
po eno tovarno tudi v Svi in v Monako-
vem. Monakovski tovarni se je bila nedav-
no ponorečila večja partija cigaret »Mem-
fise in tovarni si zato teh cigaret ni upala
dati v promet, da ne bi v Nemčiji sko-
dovala svojemu dobremu slovesu. Ker pa
ravnateljstvo ni vedelo, kam z desetstiči
škatic, je ponudila cigarete avstrijski vo-
jaški upravi po zelo znižani ceni.

Vojaštvu je rado seglo po teh cenah
cigaretah in v kratkem je bila vsa partija
razprodana. Kmalu pa je prišlo na dan,
kakšno je zagodila s to dobavo tobačne re-
žije avstrijski politiki. Ker imajo tobačne
režije navado, da v škatice dajejo pri-
merne slike, in ker je tovarna v Nemčiji,
je bila v vsaki škatici nad cigaretami le-
pa slika impozantnega prizora, kako pred
firerjem Hitlerjem defilirala nemška vojska.
Režija na to ni mislila in je tako v deset-
stičnih izvodih obdarovala avstrijske voja-
ke s Hitlerjevimi slikami.

* Poroka. Včeraj popoldne ob 17. se je
vršila v Zagrebu v evangelijski cerkvi poro-
ka gdne Tanje Žerjavove, hčerke pokoj-
nega ministra dr. Gregorja Žerjava, z g.
dr. Brankom Ehrlichom, sinom ugledega
zagrebškega gradbenega podjetnika g. Er-
nesta Ehrlicha. Poročni obred je opravil
evangelijski škof g. dr. Filip Popp. Priči sta
bila g. dr. Albert Bazala, predsednik Jugos-
lovske akademije znanosti, in g. Veče-
slav Vilder, državni podsekretar v pokoj-
nem domu.

* Proučavanje zgodovine Bačke. V Su-
botici je nedavno profesor pravne fakul-
tete dr. Aleksa Ilič uvedel akcijo, naj bi se
tudi v Subotici ustanovilo zgodovinsko
društvo za proučavanje zgodovine Suboti-
ce in okolice ter vse Bačke. Med intelek-
tualci je našla ta ideja vnete zagovornice
in podpornice. Sestavil se je odbor, ki pri-
pravlja ustanovitev zgodovinskega dru-
štva. Novo zgodovinsko društvo bo izda-
valo svoje glasilo in svoji letnici ki bo ob-
javljala zgodovinske studije iz Bačke.

SPECIALIST ZA ŽENSKÉ BOLEZNI IN POROD

Dr. Ipavc Benjamin
V MARIBORU
TOMSIČEV DREVORED
zopet ordinira

* S splošnim priznanjem in pohvalo je
bil sprejet letošnji knjižni dar Vodnikove
družbe. Dnevno dobiva pisarna Vodnikove
družbe pisma z navdušenimi ocenami in
zahvalnimi sporočili. Zaloga letošnje žet-
ve pa bo žal v kratkem raprodana. Zato
naj se vsi, ki hočejo še dobiti te štiri
lepe knjige, nemudoma javijo svojemu
poverjeniku ali pa naravnost pisarni Vod-
nikove družbe v Ljubljani, Knaflijeva ul.
5.

* Za stalnega sodnega izvedenca za de-
žnarsko in splošno knjigovodstvo je bil
od predsedništva okroglega sodišča v
Ljubljani postavljen g. Oskar Tutta, knji-
govodja in vodja obrata tovarne dežnikov
M. Mikuš v Ljubljani.

* Propadanje zgodovinske cerkve. V Si-
raču blizu Daruvara se vedno stoji, a je
že skoraj razvalina, cerkev, katero je zgra-
dil leta 1751 srbski patriarh Arsenije
Carnojevič. Streha na tej zgodovinski
cerkvi se je že davno podrila in tudi zi-
dovje je močno razpokano. V Sirachu zdaj
sicer ni več dosti Srbov, a oni, ki so se
tudi pri najboljši volji zaradi slabega
gnojnega položaja cerkve ne morejo po-
praviti. Nabavili so sicer že velike sklade
opeke, a zdaj nimajo denarja, da bi pla-
čali delo.

... in ker se zelo nakuhaajo, in ker se jih
vsled tega manj potrebuje, ni nikakor
pretirana cena

„Jajnin-Pekatet“

* Sarajevska Prosveta gradi moderno
knjižnico. Odbor srbskega kulturnega dru-
štva Prosvete v Sarajevu je sklenil zgra-
diti moderno veliko poslopje za bogato
društveno knjižnico. Ta knjižnica bo ena
izmed najmodernejših knjižnic na vsem
Balkanu. V njeni čitalnici bo prostora za
preko 300 oseb.

* Iz slovenske Koroške. V Beli je zgod-
nji smeg zasul ves krompir, otavo in po-
nekod celo žito. V nižavah so se snega
spet iznebili, le višje ležeče posestva imajo
ponekod še bele odeje. V kraju in oko-
lici se udomačujejo novi vozovi za vožnjo
lesa. Tak voz je železen, na kolesih pa
ima pnevmatiko kakor avto. Konj z lah-
koto vleče tak voz, ker rajši teče. Na
voz je mogoče spraviti 6 do 7 m o'rogle-
ga lesa. Voz pa stane okoli 2.000 šilin-
gov, kar je lepa vsota in jo bodo furma-
ni le težko premogli. — V smihel pri
Pliberku se je iz večne vase vračal do-
mov konjski prekupevalec šatorjev Franc.
V gozdu so ga ustavili trije neznanji mo-
ški, mu veleli, naj dvigne roke in ko je
eden svetil, sta ga druga dva preiskala
ter mu vzela 350 šilingov. Potem so se
roparji izgubili v gozdu in jih še niso
izsledili. — V Klančah pri Galiciji je umrl
zidarski mojster Anton Lesjak, star 81
let. Bil je dober in pošten in zvest narod-
njak. Ves čas je bil naročnik »Mirac«, po-
zreb so »Koroškega Slovenca«. Lep po-
greb so mu priredili in domači pevci so
mu peli v slovo.

Blasnikova Velika Pratika za leto 1937.

je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je
med Slovenci najbolj priljubljen in do-
mač. Celo naši izseljenci ga radi naro-
čajo, ker jih spominja na domovino in
mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 Din.
Dobi se v tiskarni J. Blasnika nasl. v
Ljubljani, Breg št. 10-12 in v trgovinah.

* Smrt zaslužnega rodoljuba in narod-
nega mučenika iz Bosne. Umrl je pro-
torej Risto Kočovič, ki se je pred 73 leti
rodil v Foči kot potomec ugledne srbske
rodobine, ki je dala narodu mnogo zaslu-
žnih svetnikov in učiteljev. Kot duhovnik
in učitelj je služboval v raznih krajih
Bosne in Hercegovine ter povsod narod
bodril in učil. Vsa leta svetovne vojne je
pretrpel v raznih ječah, najdalje časa pa
je bil v strašnem taborišču za politične
osumljence v Aradu. Njegov edini sin je
padel kot vojni dobrovoljec v Rusiji.

* Najstarejša žena v Toplici je umrla.
V 108. letu življenja je umrla Slevanka
Savičeva, kmetica iz Mačkova, najsta-
rejša žena v vsej Toplici. Rodila se je
leta 1828, ko je bila stara 25 let se je
poročila in vse svoje življenje ni bila nikdar
bolana in nikdar ni zavzivala kakih zdrav-
vil. Ostala je čila in zdrava do kraja svo-
jega dolgega življenja. Njena smrt je bila
lahka Zaspala je in se ni več prebudila.

Niški oficirski dom sprejme s 1. februarjem 1937 restavracija.

Potrebno Din 10.000 kaveje. Dom razpolaga
s svojim inventarjem. Interesanti naj se za
pogoje obrnejo na upravo doma proti vpo-
slanim Din 5.— v poštini znakmah.

* Na novi železniški progi Raška-Novi
Pazar, ki je del jadranske proge, so tra-
siral progo že na razdaljo 7 km, ostala
trasiranja pa bodo dovršena do konca
leta. Spomladi bodo progo že pričeli gra-
diti.

* Cesta Konjice—Oplonica se naj popra-
vi. Iz Konjice nam pišejo: Banovinska cesta,
ki drži iz Konjic v Oplonico je zadnji čas
postala taka, da je skoraj ne moremo več
imenovati cesta. Vozniki so ves mesec pre-
važali po njej granit in kamnoloma nad
Oplonico na konjski koledvor. Teža tova-
ra pa je kriva, da so koleša izrezala dva
globoka tira. Zaradi takega desolantnega
stanja je zdaj vožnja po tej cesti obupna.
Cena leži gramoz ob cesti? Upamo, da ta
poziv ne bo zastojni, in da se bo posipanje
takoj začelo.

* Telefonski promet je uveden med St.
Vidom pri Ljubljani in vsemi kraji na Bol-
garskem, ki imajo telefonske relacije z Ju-
goslavijo. Pristojbina za navaden govor zna-
ša 7.7 zl. fr. Razgovori se bodo pričeli s 1.
decembrom.

* Opozorilo sejmarmem! Predsedstvo ob-
čine Novo mesto razglasa, da se Miklavčev
sejem, ki bi se imel vršiti v Novem mestu
v torek 1. decembra zaradi državnega praz-
nika preloži na torek, 24. novembra 1936.

* V 17 letih za 1.597 km novih železni-
ških prog. Sarajevski inženjerji so na svo-
jem sestanku razpravljali o raznih vpraša-
nih navedba prometna, o gradbi železniških
prog ter o programu javnih del. Zborova-
lci so izrazili svojo soglasnost z onim
delom resolucije sekcije združenja inžen-
jerjev v Skopju, ki govori o uradnih
prejemkih. Ugotovili so negativne gospo-
darske in socialne posledice znižanja pla-
č. Inž. Miloš Stakić je prečital obširen re-
ferat o gradbi železniških prog v naši državi.
Ugotovil je, da je bilo od konca vojne
do danes v naši državi zgrajeno 1.597 km
novih železniških prog v vrednosti 3 mi-
lijarde, 570 tisoč dinarjev.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na
urejeno stolicu, ki jo doseza s prirodno
»Franz-Josefov« gretčico, ako jo dnevo-
no uživa v manjši količini. Prava »Franz-
Josefova voda« deluje milo, prijetno,
brzo in sigurno.

Ogl. reg. 8 br. 16485/35

* Usodna posledica neokusne šale. Ne-
navadno tragičen primer se je pripetil v
neki vasi blizu Banjaluke. Vaški fant, 20-
letni Mirko Janošević je bil med vrstniki
znan kot velik bojazljivec in zaradi tega
so ga dražili in plašili na vse mogoče na-
čine. Ker je bilo znano, da se boji tudi
miši in podgan, so neki njegovi tovariši
vneli miško in jo spečemu Mirku vtaknili
pod srnjco. Ko je plašljivi Mirko občutil,
da skače miš po njem, je kakor blazen
dirjal po sobi. Zaletel se je ob peč in pre-
vrnil nase lonec kroja. Močno se je ope-
kel, a ko so pritekli domači, da bi ga po-
mirili, je bilo že prepozno. Od strahu je
plašni mladenič zbral.

* Nevarnosti šibeniškega kanala. Nem-
tovorni parnik »Planet« je v nekaj dneh do-
življal dve nezgodi. Ko je pred dnevi nato-
voril les iz Šipadovega skladišča v Mandor-
lini pri Šibeniku, je po kratki vožnji med
burjo nasedel na pesek. Z velikim naporom
so parnik rešili, da je lahko nadalje-
val pot na Susak. Od tam se je vrnil v
Šibenik, da spet natovorji drva. Navada je,
da velike tuje ladje za izhod iz šibeni-
škega pristanišča najamejo pilota, ker je
treba kanal dobro poznati. »Planet« tega ni
storil in pri izhodu iz kanala je zadel ob
neko podmorsko pečino. Udarec je bil
sicer močan, poveljni parnika pa je mi-
šil, da ne predstavlja nevarnosti nobene
nevarnosti in tudi pristaniške oblasti v Šibe-
niku ni obvestil o dogodku. Ravno tako
ni obvestil trdke, od katere je prevzel
blago. Po kratki vožnji pa se je videlo,
da zadeva ni tako enostavna. Komaj so
prijadrali v Split in tam so takoj ugotovi-
li, da ima parnik nevarne poškodbe.
»Planet« bo moral svoje tovore izkrcati,
nekar ga bodo v ladjedelnici popravili.

* Volkovi so vdrl v svinjake kmeta
Masiča v Čičevcu v rožarskem srezu. Za-
kralji so tri svinje. To je bil v Čičevcu v
letosnji jeseni že tretji napad volkov.
Volejš nadloga povzroča prebivalstvu ve-
like skrbi. Ko so volkovi tako agresivni
že zdaj, kaj bo šele pozimi. Kmetje prosijo
sresko načelstvo, naj organizira velik lov
na nevarno zverjad.

* Za Miklavža želiš obdariti svojece all
ljubega znanca z zanimivo knjigo. Pa se
ne moreš odločiti, kaj bi izbral. Ni lažje-
ga kakor to. Vodnikove knjige so naj-
lepiej, najprejše in najcenejše knjižno
Miklavčevo darilo! Toda radodarni
svetnik se mora požuriti z naročilom, da
ne bo prepozno! Zaloga lepih letošnjih
Vodnikovih knjig že usiha!

* Popolna seznam »Mladinskih zbirke
Tiskovne zadruge bo priobčen v »Jutru«
četrtke 26. t. m.

Koestlin

* Utvin gospodinjski koledar za leto
1937 je pravkar izšel. Koledar je pester
in zanimiv kakor doslej vsa leta, ima
prostor za običajni praktični troškovnik in
za gospodinjsko knjigovodstvo, prinaša je-
dilne liste za vse nedelje v letu in nebroj
kuharstvih receptov, poleg tega pa razne
gospodinjske in poučne članke in notice.
Cena 20 Din za izvod, po pošti 22 Din.
Dobiva se po vseh knjigarnah dravske
banovine. Naroča se pri upravi »Gospodin-
jskega koledarja«, Ljubljana, Mirje 27.

* Za Miklavža med odraslimi ni primer-
nejšega daru, kakor je prekrasni Vosevo
roman »Dva človeka«. Moderno v platno ve-
zana stane knjiga 50 Din, enako vezana, a
na cenejšem papirju tiskana 34 Din, mehko
vezana pa 24 Din. Naročite se z dopisnico
na uredništvo »Domovine«, Ljubljana, Knaf-
ljeva ulica 5. da vam založba pošlje polnoči-
co. Ko prispe denar, založba knjigo takoj
odpošlje. Za pet plačanih knjig ena zastojni.
Pomnite, da mora vsaka domača knjižnica
imeti roman »Dva človeka«, ki je znan po
tem, da je najbolj brana knjiga pri vseh na-
rodih, ki jo imajo prevedeno.

* Mati v družini. Junija leta 1933 se je
vršil v Parizu mednarodni kongres, ki je
obravnaval problem: industrijsko delo ma-
tere in delavska družina. Na tem kongresu
je bilo sklenjeno, da bo čez štiri leta skli-
kan podoben kongres. To bo v maju 1937
v času svetovne razstave v Parizu in bo
program kongresa: mati v družini, delavska
socialnega napredka. Kongres se bo vršil
od 6. do 12. maja. Pregledal bo sklepe kon-
gresa iz leta 1933, ugotovil njegove uspehe
ter zbral vse poizkuse, ki so se v teh letih
najbolj obnesli. Pri številnih anketah
sodelujejo tudi naše slovenske avtoritete.
Kongres bo skušal najti pota za zboljšanje
družinskih dohodkov, da bi se matere lažje
prosvetile samo družini. V mednarodnem
kongresnem odboru so dame iz Francije,
Belgije, Anglije, Amerike, Kitajske, itd. V
mednarodnem komiteju zastopata Slovenec
dr. J. Pogačnik in dipl. phil. I. Slapar. O
važnem kongresu bomo še poročali.

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87

Luise Ullrich in Mathias Wiermann
v filmu krasne vsebine

Žrtev ljubezni

Predstave samo danes ob 3., 5., 7. in
9. uri

V nedeljo ob 11. uri dopoldne matineja
Poslednja ljubezen
Vstopnina Din 3.50

V ponedeljek, torek, sredo in četrtek
kino zaprt

* Prešelitev odvjetnika. Iz Soštanja se je
te dni preselil odvjetnik dr. Fran Teržič v
Laško, kjer je otvoril odvjetniško pisarno.
Njegovo pisarno v Soštanju je prevzel dr.
Jože Gorjanc, odvjetnik letolom.

* Za Bartolovo družino nam je poslala
ženska uprava Gornje Pirnice pri Medvodah
33 Din. Znesek je zbrala ženska deca v po-
moč in spomin na junaškega dedka Ljubija.

* Spominjate se izmed potrebnih naj-
potrebnejših in položih bednim slepm na
oltar trpljenja plemeniti dar. Darove hva-
ležno sprejema Podporno društvo slepih
Ljubljana, Gradišče 7.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vz-
mite jutraj na prazen želodec kozarec nar-
avne Franc Jožefove gretčice.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko
in škrobлено perilo v najlepšo izdelavo.

Matineja Z.K.D.

Samo še danes ob 10.30
prekrasni prirodni film
iz življenja in tovarištva gorskega leva
in jelena.

V Elitnem kinu M A T I C I
Cene Din 3.50 in 5.50

**Najprimernejši film
za mladino!**

SEQUOIA

Iz Ljubljane

— Zahvala. Hubadova pevška župa je
16. t. m. priredila za mojo 70-letnico žup-
ni koncert v veliki dvorani Filharmonič-
ne družbe v Ljubljani z velikim uspehom.
Trud sodelujočih, prijateljsko spoštovanje,
časten in odlični poset koncerta me je
navdajal z resničnim veseljem in ganotjem.
Zavest, da moje dolgoletno delo in isk-
rni napori za prosep naše glasbe in nje-
nega žarišča — Glasbene Matice in dr-
žavnega konservatorija v Ljubljani, — ni
bil zaman, me je navdala s posebnim
zadostjenjem in ponosom. Vsa javnost in
čestito koncertno občinstvo naj sprejme
mojo globoko zahvalo, prav posebno pa
še najvišji predstavniki naših političnih,
vojaških cerkvenih in prosvetnih oblasti
ter umetniških korporacij. Svojo posebno
zahvalo si štejem izreči prirediteljem kon-
certa: Hubadovi župi z neumornim pre-
sednikom g. Prelovcem na čelu in g. Ivu
Perušiču za prekrasno sestavljen govor.
Nadalje ne v zadnji vrsti moj stari pev-

KINO IDEAL

P R E M I E R A !

Ogledajte si prekrasno filmsko veledelo
„Peter Ibbetson“

Gary Cooper — Ann Harding
Danes ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.

KESKI BISKVITI CAJNA PECIVA OBLATI V VSEH BOLJSIH TRGOVINAH

ski gardi, ki je dolgo dobo 40 let zvesto
in nesebično služila idealom slovenske in
jugoslovske glasbene kulture. Bolezen
mi ni dopuščala, da bi bil osebno navzoč
pri koncertu, vendar pa sem po radiu po-
slušal svoje ljubljene zборе, a v duhu sem
ostal in bom ostal do poslednjega diha
pri Vas, ki ste se z menoj borili, delali in
se z radostjo žrtvovali za narodno pro-
svetne namene svoje domovine. Z željo, da
bi stavba naše glasbene kulture rasla in
prospevala tudi v bodočnosti v najširši
razmah, kličem še enkrat vsem in vsakom-
ur mojih prijateljev: najsrčnejša hva-
la! Matej Hubad, ravnatelj drž. konser-
vatorija v pok.

— Knjižna zbirka moške in ženske šen-
petske podružnice CMD. Ob 50-letnem jubi-
leju eta sklenili podružnici, da poleg jubi-
lejne proslave izvedeta tudi knjižno zbirko.
Od 20. novembra do 31. decembra t. l. bo
odbornice in odborniki omenjene podru-
žnice pobirali po Ljubljani knjige za obmejne
šolarske in javne knjižnice. Nabrane knji-
ge bo razposlala CMD na določene obmejne
kraje. Naše ljudstvo je željno dobrega čtiva,
dokaz temu so številne tozadevne prošnje.
P. n. občinstvo vjdno prosimo: ne odkla-
njajte požrtvovalnim zbirkam in zbiralec
svojega knjižnega daru. Mnogi imajo doma
prečitane knjige, ki so jim celo v napotje,
ali pa jih imajo pod streho med staro šaro.
Brezplodno leži to dragoceno čtivo in jem-
lje konce. Darovano v gornji namen pa bi
pripomnilo mnogo k prosveti našega obmejn-
ega človeka. Vljudno prosita podružnici
vse, ki imajo namen knjige darovati, da jih
blagovoljivo pripravijo za izročitev. Da ne bo
zlorabe, opozarjamo, da so upravičeni po-
birati knjige samo oni, ki se izkažejo s po-
oblastitvijo moške in ženske šentpetske po-
družnice CMD.

— VII. poljudno znanstveno predavanje
Prirodoslovnega društva. Dne 24. t. m. ob
20. bo predaval v dvorani Delavske zborni-
ce univ. prof. dr. Rebek o kavčuku. Preda-
vatelj nas bo seznanil najprej z pridobiva-
njem naravnega kavčuka, potem pa zlasti
z mnogimi napori, ki so privedli v mnogih
državah do različnih umetnih kavčukov.
Produkcija teh nadomestkov je postala za
vse one države, ki niso v posesti kavčuko-
vih plantaž, naravnost življenskega pome-
na. Gre tu za enega izmed mnogih uspe-
hov moderne kemije, ki bože ne samo na-
domestiti, marveč celo prekositi naravni
produkt. Predavanje bo pojasnjevali šte-
vilni diapozitivi in vzorci kavčuka. Vstop-
nina 6, 4, 2 Din.

Modni salon Rozman

Ljubljana, Dvorni trg 3.

zdeluje **DAMSKÉ KROJE PO MERI**
iz najnovejših žurnalov, ki so damam na
ogled. Poučujemo tudi
KROJNO RISANJE,

— Prošlee za izvrševanje gostilniških
podjetij se opozarjajo na sledeče: Mestno
poglavarstvo ne bo izdajalo nikakih uradnih
potrdil za izdajo začasne točline pravice in
tudi ne predhodnih dovolil za izvrševanje
gostilniškega obrta. Prošlee, ki vložijo prošnjo
za dovolilo za gostilniški obrt v smislu §
76 obrtnega zakona, ne smejo pritiči z
gostilniškim obratom dotle, dokler ne prej-
mejo dovolila za izvrševanje tega obrata od
mejnega poglavarstva kot obrtne oblasti
prve stopnje. Zoper vsakogar, ki ne bo
upošteval teh predpisov, bo mestno pogla-
varstvo vredilo kazensko postopanje po za-
konu o obrtih.

— Žepni zimsko sportni koledarček
zahtevajte povsod. Cena samo 12. Din.

— JNAD Jadran, ženska sekcija. V po-
nedeljek 23. t. m. bo ob 18. strogo obvezen
članski sestanek s predavanjem. Vse in
točno.

— Podporna in pogrebna zadruga držav-
nih policijskih nameščencev in upokojencev
sporoča društvom in cenj. občinstvu, da bo
imela 9. januarja pod pokroviteljstvom g.
bana običajno letno dobrodelno prireditve
v prostorih »Taborac«.

— Za brezposelne je darovala trdka
Anton Krisper et al. Mestni trg 26., kot
prostovoljno davčnico na šobe in uslužbenec
1.000 Din za dobo 6 mesecev. Iskrena hvala!

— Sanjsko življenje Petra Ibbetsona.
Še marsikaj je med nebom in zemljo, če-
sar ne more dojeti človeški razum. To
raho sluteni resniko nam skuša Henry
Hathaway s svetlebo in senco, s sliko in
glasbo predočiti v filmu »Peter Ibbetson«.
Peter in Mary sta Angleza, živita pa kot
otroka v Parizu in sta neločljiva tovariša
v igri pa v veselju in drobni tegobah
zlatih detinjskih let. Usoda ju je nameni-
la drugega drugemu. Peter mora še kot
otrok proč iz Pariza k svojnemu stricu na
Angleško, in ko doraste, postane arhitekt.
V tej funkciji pride prezidavati na dvorec
nekega angleškega lorda. Mlada lordova
žena — Peter o tem nič ne ve — je njego-
va nekdanja otroška tovarišica Mary. In
kar je usoda od vekomaj zrušila, ne mo-
rejo ločiti človeški zakoni. Iz otroškega
prijateljstva se razvije prava velika ljub-
bezen med možim in žensko. V silobranu
ubije Peter Marynega moža in obsodijo
ga na dosmrtno ječo. Od tu naprej se raz-
vije film do grandiozne veličine. Zeleze
rešetke ne morejo Petra odtrgati od ljub-
ljene Mary. Skupno življenje, ki jima je
zabranjeno na svobodi, se sublimira v njunih
sanjah. Večno mlada, večno lepa živ-
vita v sanjah življenje neskaljene sreče v
svetu pravilne lepote, kakršno nam je
v stanu pričarati samo mojstrska filmska
fotografija. Ni ne ve, da leta med tem
telko in postaneta Peter in Mary starca.
Drug za drugega živita v sanjah kakor na
dan prvga poljuba in taka se tudi v sa-
njah poslovita drug od drugega, ko ju pri-
kljče glas iz onostranstva. S tem lepim
filmskim delom, ki se naraho dotika
skrivnosti našega podzavestnega življe-
nja, nam je kino Ideal pripravil zares
redko lep užitek.

— Vsa koncertni nastop Viktorije
Švihlikove, znamenite mlade češke pianis-
ke, je največje presenečenje za poslušalce.
Navzlic svoji mladosti je prava umetnica,
izrednega talenta. Pravijo, da je ena najod-
ličnejših interpretirnih domačih in tujih
del klavirske literature. Vsa njen nastop
navduši poslušalce. V Ljubljani bo nastopi-
la v petek 27. t. m. ob 20. v mali filhar-
monični dvorani. Sedeži so že danes v pred-
prodaji v knjigarni Glasbene Matice.

— Dvorska knjižnica vabi svoje odje-
malce, da si ogledajo v izloženem oknu
novonabavljene knjige.

Začnimo knjigovodstvo v letu 1937 z
v obliki knjige.

Samozaopustvo za Jugoslavijo:
M. TIČAR — Ljubljana.

— Vsa koncertni nastop Viktorije
Švihlikove, znamenite mlade češke pianis-
ke, je največje presenečenje za poslušalce.
Navzlic svoji mladosti je prava umetnica,
izrednega talenta. Pravijo, da je ena najod-
ličnejših interpretirnih domačih in tujih
del klavirske literature. Vsa njen nastop
navduši poslušalce. V Ljubljani bo nastopi-
la v petek 27. t. m. ob 20. v mali filhar-
monični dvorani. Sedeži so že danes v pred-
prodaji v knjigarni Glasbene Matice.

— Dvorska knjižnica vabi svoje odje-
malce, da si ogledajo v izloženem oknu
novonabavljene knjige.

— Vstopnice in sedeži za novinarski
koncert dne 1. decembra na Taboru bodo
od jutri ponedeljek dalje na prodaj v Ma-
tični knjigarni na Kongresnem trgu v po-
slopu Filharmonične družbe (kino Matica).
Cene za sedeže so po 35, 30, 25, 20 in 15,
leže s 5 sedeži po Din 150, stojšča po Din
8 in 5 (dijaška). Programi koncerta po Din
2. Ker je, kakor vsako leto doslej, priča-
kovati velik naval na ta koncert, priporo-
čamo vsem, ki se želijo udeležiti koncerta,
da se pravočasno preskrbe z vstopnicami
in sedeži po lastni izbiri.

KINO

MATICA
Razkosna opera ljubavne romantike
BOCCACCIO
Hein Finkenzeller, Willy Fritsch, Paul Kemp
Albrecht Schönhals

SLOGA
Izvirna burka!
Vsakdo se bo nameljal do solsi
KONTUŠOVKA
Ida Wust, Inge List, Theo Linren

UNION
FRANCIŠKA GAAL
v svoji najnoviški muzikalni veseligr
LILI
Hans Jaray — Szöke Szakall

Redstave ob 15, 17, 19, in 21. uri

— Pod katero oblast spada bože drev-
ce? Ze izpred Vseh svetih pa vse do danes
vidiš, kako prodajajo ženske in otroci od
trinitaja pa do Jugoslovske tiskarne
temnozeleno bodičerje, ki ima živoroče
jagode, sad tega grmovja. To bodičerje, ki
zraste do 4 m visoko, imenujejo »bože drev-
ce« (Stechpalme, Ilex aquifolium). Je okras-
no grmovje, ki je leto in dan zeleno, sad pa
je boja zdravilen. Je zelo redko in raste
menda v vsej državi samo pri nas (pri Bo-
rovnici, na Kureškaku ter na Veliki Slevci
pri Velikih Laščah). Ker se nemiselno uni-
čuje, ga je zakon že pred leti zaščitil. Kljub
temu so ga leloš privlekli polne vozove v
Ljubljano na trg. Stražniki so bili že ope-
tovano opozorjeni na prodajalce. Zdjaj pa
čujemo, da je policija mnenja, da spada pre-
poved prodajanja tržnemu mestnemu na-
dorstvu. To nadzorstvo pa trdi, da spada za-
deva pod mestni — ekonomat, ali gospo-
darski urad. Med tem pa se bože drevceve
nemoteno prodaja dalje. — Ali se morda
ne bi oglašil poznavalec zakonodaje o za-
ščitni flore, da bi rešil tale zamotani kompe-
tenčni spor? Stori bi dobro delo.

— Samo še dober teden bo odprta raz-
stava mladih slikarjev in kiparjev v Jako-
pičevem paviljonu, pa nikar ne zamudite
dragocene prilike, da si ogledate to zamir-
vo, skrbno izbrano revijo najboljšega, kar
premore mlada likovna umetnost. Razstava
je odprta vsak dan od 9. do 19.

— Žensko vzgojevalno in podporno dru-
štvo »Mladikac« v Ljubljani bo imelo svoj
občni zbor v sredo 25. t. m. ob 17. v stano-
vni svojih predsednice. Ljubljana, Breg št.
8. II.

Ljubljanski Sokol, lučkovna pred-
stava »Kraljevič Tugomir« ob 16. Narodni dom.
Lučkovni oder Sokola L. na Taboru
uprizarji danes ob 16. šaljivo lučkovno
igro »Mojstrov kozlec« v tleh dejanosti z Jur-
kovim predgovorom. Glavna junaka krojač
Iglja in čevljar Drela bosta razveselila vsa
kogar, zato v nedeljo na Tabor!

— Zveza gospodinj primate konec no-
vembra z večernim kuharskim tečajem. Uko-
vina 300 Din, plačljiva v tleh obrokih.
Vpisnina 5 Din. Sprejme se še nekaj ude-
leženk. Prijave dnevno med

Zaradi škodljivih posledic, ki groze našemu hranilništvu in poškodbam v tem tudi stoječim malih varčevalcev centralizaciji kmetičkih dolgov, pripravila Zveza gospodinjstev akcije, ki naj podpre pri zavedanju hranilnic in poškodbam pri njihovih vlagateljih in dolžnikih, da se odstranijo iz uredb vse trdote, zlasti pa, da se popolnoma zavarujejo hranilne vloge in vzpostavijo likvidnost zavodov, v ta namen namestila Zveza gospodinjstev sklicati javno zborovanje. Kraj in čas bo objavljen pravočasno.

Putnik organizira polovanje s posebnim vlakom na Dunaj od 5. do 10. decembra. Odhod iz Ljubljane z brzim vlakom ob 23.54. Povratak v Ljubljano 10. decembra ob 22.03. Prijave do 30. novembra. Informacije pri biletarjih Putnika v Garjevi ulici 3. in v hotelu »Metropol«.

Registrirane blagajne in pisalne stroje popravlja strokovno in poceni Boris Sirmndl, Ljubljana, Kolodvorska 11. telefon 2437.

Briljantni uhanj z biserom se je izgubil od pelka zvečer do sobote jutraj. Najditelj naj ga odda proti nagradi v oglašnem oddelku »Jutra«.

Plesni zavod »Jenko« v Kazinju ima vsako nedeljo od 4. do 8. popoldanski ples. Novinci — dame in gosposle se sprejemajo vsak ponedeljek ob 20 v začetniški tečaj. Vsak terek in četrtke nadaljevalna tečaj. Posebne ure in informacije dnevno.

Iz Celja

O razmnoževanju v naravi bo predaval jutri ob 20. g. prof. Leon Detela iz Maribora na Ljudskem vseučilišču v Celju v risalnici meščanske šole. Zanimivo predavanje bodo spremljale skioptične slike.

Ljubljanska drama bo uprizorila v torek 24. t. m. ob 20. v celjskem gledališču Langerjevo »Konjeniško patrolo«, dramo iz življenja češkoslovaških legionarjev. Predstava je za abonma.

Iz Skofje vas pri Celju nam pišejo: Svojevčasno časopisni poročila, da je pri nas zmajala pri občinskih volitvah.

Izvoljeni odborniki pa smo sedaj morali izjaviti na seji, kateri stranki pripadamo. Izreklo se nas je 8 za JRZ, 8 za JNS, 7 za socialistično stranko, 1 pa je neopredeljen. Ostali smo torej kakor smo bili, vsak je dobil svoje ter smo vsi zadovoljni in se prav malo zmenimo za časopisna poročila in prerekanja, ker nas čaka mnogo težkih vprašanj za občinsko gospodarstvo in za zaposlitev ogromnega števila brezposelnih ljudi, ki trkajo na občinska vrata.

Umrli je v petek ob 20. na Cankarjevi cesti 10 v starosti 78 let železniški zvončnik v p. g. Ivan Vorbach, oče ge. Angele Sadarjeve, učiteljice in soproge blagajnika Mešne hranilnice g. Circa Sadarja. Pogreb bo danes ob 16. iz mrtvašnice na mestnem pooblaščišču. V Vodnikovi ulici 3 je umrla večerj v visoki starosti 84 let ga. Marija Udermanova, roj. Tarmanova, vdova po sodnem izvrševalcu in mati soproge banovinskega cestnega nadzornika ge. Weiklerjeve. Pogreb bo jutri ob 16. iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. Pokojnika bodi ohranjen lep spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

Kino Union. Danes ob 10. in 14. ruski vefilm »Pastir Kostja«. Danes ob 16.15. 18.30 in 20.45 in jutri ob 16.30 in 20.30 vefilm »Ljubi me vedno!« z Grace Moore in zvočni tednik.

KINO METROPOL. Danes ob 16., 18.15, 20.30 »VILA LUTK« in nov zvočni tednik. Matinee ob 10.15, 14., »ZELENI DEMONI«. Jutri zadnjič »VILA LUTK« samo ob 18.15.

Iz Maribora

Zaključek obmejne konference. Večera so se zaključila obmejno prometna železniška posvetovanja med našimi ter avstrijskimi delegati. Zadeve obmejno carinske in obmejno policijskega značaja so bile ugodno rešene že v petek. Udeleženci konference so se o uspehu posvetovanj izrazili zelo optimistično in se je našel izhod tudi za izločitev nekaterih težkih železniško obmejne prometnega značaja.

Kulturne novice. Jutri v ponedeljek bo predaval v Ljubljani univerziti znani zagrebški est. prof. dr. Lj. Marakovič o aktualnem vprašanju: Koliko in kakšne umetniške vrednosti vsebuje moderni film? V petek 27. t. m. bo predaval g. univ. profesor dr. Kidrič iz Ljubljane o Prešernu in o političnih, socialnih in kulturnih vprašanjih njegove dobe. — Umetnostna razstava kluba »Brazde« bo na željo uradništva odprta od ponedeljka 23.

Estetika mostnih zgradb

Zanimiva izvajanja vseuč. prof. dr. inž. Krala

Ljubljana, 21. novembra V nizu predavanj, ki jih je za novo sezono pripravilo Prirodoslovno društvo, je 17. t. m. v dvorani Delavske zbornice pred številnim občinstvom, med katerim so bili odlično zastopani zlasti predstavniki gradbene stroke in pa slušatelji tehnične fakultete, predaval univ. prof. inž. dr. Alojz Kralj o estetiki mostnih zgradb. Snov, ki si jo je bil izbral predavatelj, je v resnici dovolj zanimiva in aktualna, saj so mnenja precej deljena o tem, ali je mogoče znanost in umetnost združiti na enem in istem tistišču, pa čeprav se veda že od nekdanj smatra prav tako za višek udejstvovanja kulturnega človeka, kakor leposlovje in umetnost.

Tako je nemški est. Neumann rekel nekoč, da je visoko razvita, na znanosti zgrajena tehnika umetnosti bolj v škodo kakor v korist, saj sta znanstvena in umetniška genialnost tako raznolični, da druga drugo skoro izključujeta. Francoski filozof in umetnostni zgodovinar Taine pa je nasprotnega mnenja, da je sorodnost med umetnostjo in vedo obema v veliko čast. Sloves in pomen znanosti je v tem, da nudi lepoto glavna načela, pomen umetnosti pa, da opira svoja dela na resnico. Na nobenem območju ustvarjalčevega dela ne pride notranji konflikt med vedo in umetnostjo v taki meri, da veljave kakor pri mostnih zgradbah. Nobenega večjega mostu ni mogoče ustvariti brez visoko-znanstveno osnovanih statičnih načel in brez temeljni-

pa do 20. t. m. dnevno od 8. do 12. ter od 14. do 18. ure. — Kalmanovo opereto »Ciganski primaše« ponovno drveni prvič po znižanih cenah.

Studenjski strahovalec pred malim senatom. Včeraj dopoldne je sodni mariborski kazenski senat 42 letnemu tapetniku Leopoldu Belenkoviču, ki je letos pomladil izvršil v Studenci več vtiomov in tatvin. Obsodil so ga na 6 mesecev robije in na 3 letno izgubo častnih državljskih pravic.

Požari brez konca. V baraki ruske tvornice za dušik je v noči na soboto izbruhnil požar, ki je upepelil barako, kjer je imel mizarški mojster Franc Jarc spravljeno razno orodje. Zrtev ognja je postalo tudi 23 kokoši in znaša škoda 10.000 Din. V Starem logu pri Pragerskem je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Andreja Pernata, ki trpi 55.000 Din škode. Temu posestniku je v te noči dveh let pogorelo gospodarsko poslopje tretjič. V Spodnji gorici pri Račah pa je požar upepelil gospodarsko poslopje posestnika Konrada Roborja, ki trpi 15.000 Din škode. Zgoreli so tudi letošnji pridelki Vzroča požarov še niso dognali.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE: Nedelja 22. ob 15. Zorka, Zadnjič. Globoko znižane cene — Ob 20.: Ciganski primaše. Znižane cene.

Iz Kranja

Kino Narodni dom predvaja danes krasni film po romanu Ganghoferja »Orlovo gnezdo«. Krasni prirodni posnetki iz planinskih lovišč!

Iz Tržiča

Kino predvaja danes film »Pat in Patichon gangsterji«. V ponedeljek ob 8.15 večerj pa predvaja film »Ne pušči me samopozna znižanih cenah.«

Iz Kamnika

Spet požar pri Kamniku. V petek okrog 21. ure je nastal požar v gospodarskem poslopiju gostilničarja Fortunata Cerarja v Smerci pri Kamniku. Poslopje, v katerem je bilo nad 4.000 kg sena, vsi letošnji poljski pridelki in v kleti zaloga vina, je bilo namah v plamenih. Ogenj je zajel tudi drvarnice in velik kolec in vse je pogorelo do tal. Prebila je velika opašnost, da požar objame sosednja poslopja, ki so krita s slamo. Gasilci so to preprečili. Škoda cenijo na 50.000 Din. doim je posestnik g. Cerar zavarovan samo za 25.000 Din.

Preiskava zaradi suma požiga. 9. t. m. sta pogoreli do tal dve veliki šupi g. Ivana Pollaka. V toku preiskave o vzroku požara sta bila aretirana brata Franc in Miha Vavpetič, ker sta osumljena požiga, da bi si na ta način pridobila visoko zavarovalnino 100.000 dinarjev za razna zdravilna zelišča, ki so bila shranjena v eni od obeh šup. Zelišča so bila ocenjena na 50.000 Din. Večera so oba brata prepeljali v Ljubljano, da se izkaže, v koliko je sum utemeljen.

Zvočni kino Kamnik bo predvajal danes in v ponedeljek kooično filmsko opero »Vsaka žena ima tajnost«. Za dodatek Foxov zvočni tednik in kulturni film.

Iz Hrastnika

Smrt pobira stare ljudi. V torek so pokopali na dolskem pokopališču 84letno go. Elizabet Oberauerjevo, vdovo po delovodji v kemični tvornici. Blaga gospa je bila po rodu iz Radeč in je živela 60 let v Hrastniku. — Pri rudniku je umrl 60letni upokojeni rudar Anton Šketaka. Ob lepi udeležbi rudarjev, rudniške gosbe in pevcev so ga pokopali v Trbovljah. — Na obisku pri sorodnikih je doletela smrt 84 letna mater, babico in prababico, go. Nežo Abramovo. Iz kolonije za Savo so pokojnico spremili k zadnjemu počitku na Dol v četrtki popoldne. — Naj v miru počivajo! Privadetim naše sožalje!

Kino Sokol bo predvajal drevi zvočni film »Ptičare« po znani operi.

Iz Ptuj

Požar. V Grdini v Halozah je te dni pri posestniku Jožefu Vtiču v visoki kleti nastal ogenj in je zgorelo vse gospodarsko poslopje. Škoda znaša okoli 15.000 Din.

H karambuli dveh avtomobilov. V zadnji notici z dne 16. oktobra se je vrnila napaka. Lastnik avtomobila g. Edvard Rastberger in njegovi spremljevalci so se takrat z avtom znamke »Fiat« odpeljali iz mesta Ptuj in ne, kakor je omenjeno v notici iz Vlanovte gostilne. Torej je bila vožnja po trgovskem poelu.

Proti radijskim motnjam. V zadnjem času se je pošna uprava odločila, da se proti raznim motnjam radijskega sprejema store potrebni ukrepi. Te dni so tudi iz Ljubljane k nam poslali inženjerja, ki z aparatom od hiše do hiše preiskuje razne električne naprave. Kakor smo izvedeli, je g. inženjer odkril več strank, kane so dale pravočasno blokirati motorjev in naprav.

Iz življenja na deželi

DOBOVA. Ker je smatralo upravno sodišče pritožbe volilcev o poteku zadnjih volitev za tehtne, je razpisalo za dneva 18. in 19. t. m. preiskavo na licu mesta. V to svrhu je bilo poklicanih v občinski urad okrog 80 prič-volilcev. — Nova cesta, ki bo zamenjala sedanjo od Dobove do železniške postaje je zdaj blakovana z debelim kamenjem in skalovjem. Manjka ji še površnega gramozja. Ker pa začasno ni več denarja za nakup, bo dobil občinski odbor stroj za mletje debelega kamenja, ki ga je pripeljal vlak in odloži nedaleč od nove ceste. H gradnji ceste so priševali banovina, sreski cestni odbor in zainteresirani zasebniki. — Rdeči križ za občino Dobovo je podal 15. t. m. na svojem odru žaloigro »Hasanaginica«. V režiji g. Vebleta je potekla igra prav dobro in je seznanila občinstvo z življenjem bošanskih mušimanov. Lepi igri je vse z zanimanjem sledilo. Posrečene so bile tri glavne vloge v osebah ge. Vebletove in gg. Grčca in Zajca.

PONIKVA OB JUŽNI ŽELEZNICI. Te dni se je proslavil Sokol od svojega sostanovitelja in prvega starešine br. Ferdorja Obersnela, nadzornika proge na Ponikvi, ki je bil po 11letnem vestnem službovanju premeščen v savsko banovino. Prijatelji, znanci in železničarji predvsem progovno delavstvo, so napolnili vse prostore Zdoiškovne gostilne. Sedanji starešina Sokola br. Ljudevit Komar je v kratkem govoru poudaril zasluge odhajajočega in njegovo sokolsko in nacionalno udejstvovanje še v predvojnem in medvojnem času, ko se je to delo smatralo za veleizdajo in so premogni varno čepeli v zapekih ali pa se vdinjali črnokozelcevo režimu, pritisnjajoč k tom slovansko raju. Posebno ganljivo je bilo slovo železničarskih deseterjev, ki so naglašali zaupanje, ki ga je uživel br. Obersnel v njih vrstah in izrazili željo, da bi se spet povrnili med nje. Zastopnik železničarskega prometnega osebja br. Majhen je omenil vzorno složnost službenega sodelovanja med člani tehničnega in prometnega osebja na Ponikvi in se prisrčno poslovil od njega. Naposled se je br. Obersnel sam zahvalil za vse iskrene poslovilne besede s poudarkom, da sicer odhaja od nas kar pa ne pomeni prekinjenja vseh vezi med nami, temveč nasprotno, da se bodo te vezi še poglobile, ko se spet povrne v svoj sokolski in prijateljski krog. Polnoštevila udeležba progovnega delavstva, hrupno odobrevanje govornikov in vzkljiki so živ dojav, da so poleg službenega razmerja družile nadzornika proge z delavstvom najprisiščene tovariše in prijateljske vezi in nobene druge.

Dva žida sta prevarila katoliškega župnika

Ljubljana, 21. novembra. Danes sta se pred sodnikom poideincem g. Rajkom Lederhasom zagovarjala dva žida, ki sta bila obtožena prevare. To sta bila orjaški črkostavec Arpad Gladstein in mali, okretni trgovec Sigmund Schlesinger, oba iz Temišvara v Rumuniji. Naši kazenski zapiski doslej še niso bili popisani z njunim udejstvovanjem, kolikor se tiče takšnega, ki prihaja navzkriž s kazenskimi paragrafi. Zgodilo pa se je, da ju je stražnik kar na lepem, nič hudega sluteča, pobral v kavarni in ju izročil policiji, ta pa spet sodišču, ki jih je obdržalo v preiskovalnem zaporu, da so šli res po vodi že kar vsi trgovski posli, ki sta jih opravljala po deželi. Proti njima se je namreč pritožil župnik Ivan Strajhar iz Cerknice, da sta ga ogoljufala.

Stvar pa je bila tale. Dne 29. oktobra letos sta se pri župniku oglašila oba današnja obtožena in ga nagovarjala za nakup nekoga blaga. G. župnik se je res zanimal za nekaj platna, tri polne ure so pregledovali kvaliteto in barantali za ceno. G. župnik, ki se ni zanesel na svoje znanje, kar se blaga tiče, je pozval na pomoč celo nekoga trgovskega pomočnika, da bi kot strokovnjak, ki se na take stvari razume, ocenil kakovost blaga, za katero se je g. župnik zanimal. Kakor rečeno, po treh urah so se vendarle pogodili. Za 840 Din gotovine 4 avstrijske cekine po 10 K, vredne 636 Din, in za knjižico Hranilnice kmetičkih občin v Ljubljani z vlogo 6.000 Din dobi g. župnik 123 m prvovrstnega češkega platna, širokega 150 cm. V toliko bi bila kupčija v redu, da ni g. župnik takoj po odhodu prodajalcev ugotovil, da je prav za prav dobil le 30 m češkega platna, vse ostalo pa je bil navaden sifon. V vsem skupaj je torej g. župnik plačal 7.476 Din, vrednost v resnici pridobljenih stvari pa so cenilci ocenili na

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima očito vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, zastarelem kašlju, zasledenosti, dolgotrajni hripavosti in hripi, a doslej še niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe pri nas POPOLNOMA BREZPLAČNO KNJIGO S SLIKAMI uzpod peresa gosp. dr. med. Guttmana, bivšega šef-zdravnika v zavodu za cinkencuro o temi: »Ali se dajo pljučne bolezni ozdraviti?« Da damo vsakemu oolniku priliko, da se pojam vrsta njegove bolezni, smo sklenili, da pošljemo to knjigo vsakomur brezplačno in franco v splošni blagor. Treba je samo pisati dopisnico (frankirano z Din 2.— s točnim naslovom na: FUELMANN & Co. Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a. Odobreno od mn. soc. pol., sanitetsko oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1933.

3.068 Din in je imel g. župnik škode v celoti 4.408 Din.

Takoj drugi dan je g. župnik prihitel v Ljubljano in poskrbel, da sta nepoštena trgovca prišla v preiskovalni zapor in pred sodnika, kjer se je pobrigal za njuno usodo advokat dr. Druškovič. Oba obtožena kakor priča župnik Strajhar so se v pričevanju delno strinjali: da je namreč župnik Strajhar tistega jutra stopil z vlaka in krenil proti mestu, kjer sta ga takoj pri prvi kavarni prijazno pozdravila oba prodajalca, nekako takole: »No, g. župnik, kako pa kaj? Ste zadovoljni?« Ta jima je seveda takoj nanznil, da baš nju išče in da ni dovoljen s sklenjeno kupčijo. Oba prodajalca sta bila uslužna in sta ponudila kupcu, da svzamejo vsi trije svoje besede nazaj in da dobi tudi vsak svoje, kar je drugemu dal. Ker pa je kupec le mislil, da je bilo tako trgovanje nesramna prevara, je smatral za potrebno, da se jo tudi kaznuje. Tako je stvar stekla naprej.

Trgovčiča, ki ju je gotovo peklo, da sta morala v brezdelju sedeti za zapahi v neudobnih celicah, sta sodniku poideincu pojasnjevala, da nikakor nista imela v vidu dobičkanosne prevare in sta trdila, da kupčija ni bila sklenjena tako, kakor jo prikazuje njun odjemalec. Itak sta hotela po šoferju dobaviti še 90 m platna. In tudi škoda sta skoro docela že poravnala (obtožnica je k temu dejstvu pristavila pojasnilo, da gotovo zato, ker sta se bala kazenskih posledic). Njun zagovornik dr. Druškovič je naglašal, da tu sploh ne gre za kako prevaro, v skrajnem primeru morda za ponesrečen poskus prevare, saj trgovca itak nista imela nikake koristi od sklenjene kupčije; samo sitnosti in nepravilike.

Sodnik pa je oba obsodil »zaradi posrečene prevare« in sicer Arpada Gladsteina na 1 mesec in 10 dni, Sigmunda Schlesingerja pa na 1 mesec zopora in oba morata plačati tudi po 120 Din denarne kazni. Oba trgovca bi se bila sicer rada pritožila proti izreku o krivdi, ker pa jima je bil v kazen všteti tudi pripor in preiskovalni zapor in

„Dopolavoro“ v Julijski krajini

Fašistovske »dopolavorovske« organizacije, ki naj bi po svojih kulturno-političnih, gospodarsko-propagandnih, sportskih in poleg socialnih še v mnogih drugih smotrnih nadomestile nekdanja svobodna društva, so dobile za svoje delovanje med kmetičkim prebivalstvom na deželi pred dvema leti novo osnovo. Podočelška društva naj bi zajezila odseljevanje ljudstva v mesta, dvignila kulturni standard kmetičkega prebivalstva z raznimi materialnimi ugodnostmi, knjižnicami, v katere spada po mnenju »Piccola della sera«, ki je o tej organizaciji pred dnevi objavil daljši članek, predvsem stara ljudska literatura, a la »Bertoldo«, »Guerrir Meschino«, »I Reali di Francia« itd. z radijem, strokovnimi kmetijskimi prireditvami, s sportom in celo — kakor to omenjeni list posebej beleži — s plesnimi zabavami, za katere pred leti naravnost ni bilo mogoče dobiti potrebnih dovoljenj, in s kozarcem vina, za katerega »dopolavorovske« točilnice, ki so dejansko glavno zbirališče pretežne večine »dopolavorovcev«, ne plačujejo nikake trošarine.

Oblasti in prvaki fašistične stranke si stvarno mnogo prizadevajo, da bi se ta režimska kulturna organizacija v Julijski Krajini razširila prav do zadnje gorske vasi. V teh krajih ima »dopolavoro« kakor vse druge fašistične ustanove in organizacije še svoje posebne asimilacijske naloge. Ze omenjeni list si je o tem ustvaril svojo posebno tezo. Tako loči prebivalstvo dežel enostavno po starosti v tri kategorije, v ljudi, ki so se rodili v 19. stoletju in ki jih spričo njihove predvojne duševnosti ter zaradi tega, ker so se aktivno vmešavali v nekdanje politične borbe, ne gre sedaj obrabčati, v predvojni in vojni generaciji, ki je že služila v italijanski vojski, in najmlajšo »fašistovsko« generacijo, ki se vzgaja v čisto italijanskem in fašistovskem duhu v dežjih zavetiščih družbe »Italia Redenta« od 3. do 6., v fašistovski osnovni

jima je bilo mnogo na tem, da prideta čim prej na svobodo, sta to opustila, da ne bi po nepotrebnem tratala časa. Saj navsezadnje je res marsikateremu ljubša od neomadeževanega imena materijalna korist, ki bi jo utegnil vloviti v tolikem času, kakor je potreben za revizijsko postopanje. Račun je dober in se morda izplača. Se prden pa tu je paznik spremil nazaj v zapore, sta tudi takoj odšla preostali obrok škode g. župniku na roko. Tako ta ne trpi nobene škode več in tudi pravici je bilo zadoščeno!

Sliši naj se tudi druga plat zvona!

Cerknica, 20. novembra. »Slovenec« in »Slovenski dom« sta v času po 9. novembru polnila svoje kolone z napadi na mojo osebo kot zdravnika OUZD na tak način in na osnovi takih zaključkov, ki niso običajni in jim je težko najti primera. Svoje napade je to časopisje naslanjalo na izpovedi prič, ki so govorile na razpravi proti cerkniškemu kaplanu Kovačiču, ki ga je državni itožilec tožil po § 302 k. z. Kaplan Kovačič je bil pri sreskem sodišču v Cerknici oproščen. Ugotavljam, da nisem imel možnosti zavzeti stališče in dati pojasnila k izpovedbam prič niti kot zasebni udeleženec niti kot priča. Te izpovedi so ostale nekontrolirane, nepojasnjene. Tudi mrgoli v njih polno trditve o namišljenih krivcih, ki bi jih strokovnjak od OUZD, in to upravni uradnik in zdravnik, označil kot vse kaj drugega. Tudi ta dva še nista dala svoje sodbe.

Ogorčeno zavračam take napade z debelo tiskanimi naslovi, ki nimajo upravljene podlage. Smatram, da v predmetni stvari ne gre več samo za mojo osebo, temveč za princip, ali je dopustno, da se vlačijo v politiko tudi zdravniška služba in zdravstvene ustanove. Zdravniška zbornica in strokovni forum pri OUZD sta edini instanci za presojo moje krivde ali nekrivde. Zato izročam vso afero v roke strokovnjakov.

Dr. Stanko Pušenjak

šoli nato do 14., v strokovnih večernih tečajih do 18., v predvojskih tečajih do 21. leta starosti ter končno še leto ali dve v vojaški službi, tako da je njena narodnostna preobrazba naravnost neizbežna. »Dopolavorovske« organizacije naj bi sedaj ora le ledino predvsem med onimi, ki spadajo v srednjo kategorijo. Sicer je že teoretično težko zagovarjati tako tezo, ker se morajo pri razvoju vsakega naroda upoštevati vsi notranji faktorji, ki se od generacije do generacije kljub se tako silnim zunanjim vplivom ne morejo na mah spremeniti ali celo izločiti, vendar pa je od teorije do prakse v tej stvari še velik korak.

V ostalem kažejo podatki, ki jih je list sam objavil, da bo treba še izredno mnogo dela, če naj se »dopolavorovske« organizacije stvarno razširijo do zadnje hribovske vasi. V Julijski krajini je bilo, če štejemo sem le tržaško, gorško, reško in istrsko pokrajino ter se ne oziramo na majhno zadarsko področje in del videmske pokrajine, doslej ustanovljenih 350 »dopolavorovskih« društev s skupno 86.000 člani. Na tako zvane kmetičke »dopolavorovske« organizacije odpade od tega števila skupno 40.000 ljudi. Povprečno pride na vsakih 15 prebivalcev na deželi (okrog 600.000 ljudi) po en član te organizacije, v mestih (okrog 400.000 prebivalcev) pa po en član »dopolavora« že na vsakih 9 prebivalcev. Diferenca postane sorazmerno še večja, če se upošteva, da je »dopolavoro« na vasi edino privilegirano zabašiče v širšem pomenu besede, da je v njem združeno vse od gostine do kinematografa, medtem ko imajo po mestih poleg vseh mogočih lokalov še svoje posebne kulturne, sportske in druge organizacije. Treba bo pač dejansko še mnogo dela, če se hoče doseči tudi pri tej organizaciji taka relativna totalitarnost, kakor jo je bilo spričo povsem drugačnih okoliščin mogoče doseči pri deci, odnosno pri njeni organizaciji — »Balilla«.

Aretacije na deželi

Po vseh iz Trsta in Gorice je bilo v zadnjem času izvršenih v Dolini pri Trstu, v Kobaridu in blizu Tolmina ter v Ilirski Bistrici nekaj aretacij, ki so vzbudile pozornost med ljudstvom.

V Dolini je bil 16. novembra aretiran tamkašnji župni upravitelj g. Josip Bidovec, brat pokojnega Ferdinanda Bidoveca, iz Trsta. Odvedli so ga v tržaške zapore, ki se nahajajo v ulici Coroneo. Naknadno je bila v njegovem stanovanju v Dolini izvršena hišna preiskava. Vzrok aretacije doslej ni znan.

Tudi v Ilirski Bistrici je bilo v zadnjih dneh aretiranih več mladih ljudi, vendar podrobni podatki o njih doslej ni bilo mogoče dobiti. V Kobaridu je bil že 20. oktobra aretiran France Klavžar, ki so ga nemudoma prepeljali v goriske zapore. Nekaj dni nato je bil menda v zvezi z njim v Poljubnu pri Tolminu aretiran še Mihael Leban. Tudi glede njiju ni bilo mogoče izvedeti, zakaj so ju prijeli. Proti vsem se sedaj vršijo stroge preiskave.

Drobne novice

Za dograditev frančiškanske cerkve v Idriji je ministrski predsednik prišpeval 60.000 lir. Listi so to objavili na zelo vidnem mestu.

V Vrhpolju na Vipavskem je v pričetku preteklega tedna nastal požar v hiši Josipa Premrlja. Ogenj je napravil mnogo škode, čeprav so ga vipavski gasilci po težkem, vendar kratkem naporu ugasili.

Kolikor so železo-betonski mostovi masivnejši, toliko bolj estetsko zadovoljujejo. Iz železa je mogoče izvršiti nosilce, ki jih lahko kakor navadne tramove polagamo čez velike odprtine. Traverza je osnovna tipa takega nosilca, ki ga za lahko različeno v sistem pelic, povezanih v raznih trikotnih oblikah, in take nosilce lahko z razpoložljivimi matematičnimi metodami z veliko gotovostjo disponiramo ob največji ekonomiji materiala. Zalibog pa so dolga desetletja o velikih takih železnih objektih, zlasti na železnicah in mnogokrat tudi pri cestnih mostovih, odločali strokovnjaki le z vidika čiste ekonomije, na podlagi mrazih matematičnih kriterijev in tehnoloških ved. Na ta način so mnogokrat nastali objekti, ki z bizarnim in za laika mnogokrat popopolnoma nerazumljivim sistemom v vseh mogočih smerih švigajočih železnih drog, tvorijo takolimenovana predalčja, ki z vzbujajo vase človeka na modernem motornem vozilu kakor miško v past.

Po izpiznem orisu ogromnega dela, ki ga je opravila Nemčija z gradbenimi objekti na državnih avtostradah, in zgodovinska dela, ki ga je izvršil prerano umrl graditelj palače Hitlerjeve stranke v Monakovem, arhitekt Trost, je univ. prof. dr. inž. Kral pokazal še nekaj zanimivih mostnih objektov iz evropskih držav. Nato je zaključil z ugotovitvijo, da vodijo moderni tehnični materiali in moderne tehnične metode do nekaj neslutnih možnosti genialnih stavb. Zadovoljive rezultate pa dosežemo le, če se zedinimo znanost in umetniški čut v složen delu. Poslušalci so predavatelja za izredno lepo izvajanja nagradili z živahnim odobrevanjem.

Po gradivu razvrščamo mostne zgradbe na masivne, lesene ali železne. Prva skupina je od najstarejših zgodovinskih dob do 19. stoletja obsegala samo kamene mostove, zadnja desetletja pa se jn pridružuje še skupina mostov iz betona. Leseni mostovom ne pripada tolikšen pomen v monumentalnem kakor v zgodovinskem in dostikrat folklorističnem smislu. Kamenni mostovi pa vzajemajo slej ko prej arhitektonsko mesto med mostnimi zgradbami, kakor sploh predstavljata kamen svečano odelo vsega stavarstva. Iz kamna so se v glavnem gradili le obokani mostovi. Oblika in gradivo sta torej že od vsega početka zagotavljali kamnitim mostovom vse prve pogoje za uspešni estetski učinek. Že Etruški in Rimljani so gradili mostove v polkrožnih oblikah in iz starejšega veka imrno oboke, ki so gmolno tehnično, statično na višini in po oblikovni zasnovi visoko kvalitetni. Srednji vek je prinesel napredek v pogumni izvedbi segmentnih lokov.

V finisi tehnične izvedbe srednjeveški mostovi sicer zastajajo za rimskimi, a vendar predstavljajo monumentalne objekte. V kolikor so kljubovali atmosferskim vplivom in pa svojemu največjemu sovražniku — vodi v strugi — so si stari mostovi ohranili po večini častno mesto v legi in sliki starih naselbin.

Ob vrsti izbranih fotografskih posnetkov, proiciranih na platno, je predavatelj prikazal nekaj nazornih primerov mostnih zgradb. Ko je opozoril na raznih urbanizma proti koncu 18. in v 19. stoletju, je podčrtal pomen iznajdbe cementa, ki ga je prinesla druga polovica 19. stoletja, in iznajdbe amiranega betona, ki sta mostnemu stavbarstvu odprla mnogo novih možnosti,

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja 22.: ob 15. Prva legija. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20. Na ledeni plošči. Izven. Znižane cene od 22 Din navzdol.

Ponedeljek 23.: Zaprt.

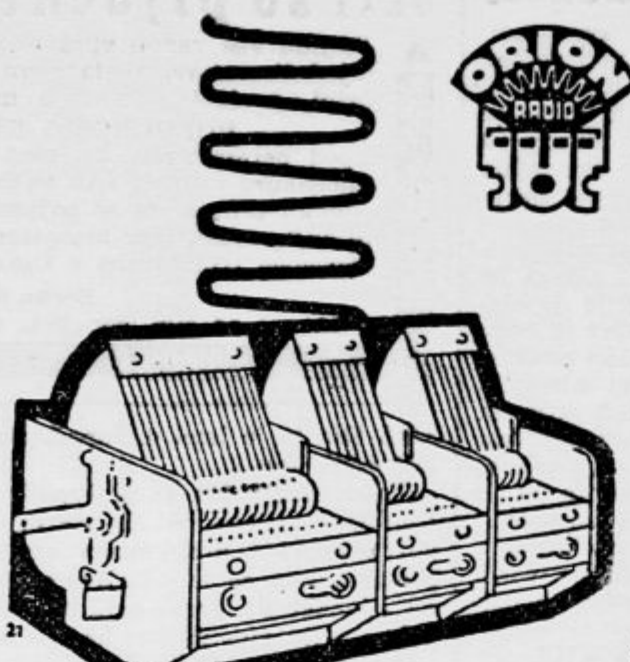
Nedelja v drami. Vsebinska »Prve legije« je nenavadno zanimiva in svojevrsna snov iz življenja v jezuitskem konviktu, kjer se zgodi čudežno ozdravljenje. Zasedba je občajna. Režiser Ciril Debevec. Wernerjeva igra »Na ledeni plošči« se odlikuje po aktualnosti sodobnega življenjskega problema, ki ga obravnava. Zasedba je premierska. Režiser g. Debevec.

OPERA

Nedelja 22.: ob 15. Traviata. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. Apropos, kaj dela Andula? Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek 23.: Zaprt.

Nedelja v operi. Verdijeva »Traviata« se bo pela z Gjunjenčevom, Banovcem in Jankom v glavnih partijah. Ta opera, ki je doživela na našem odru nenavadno visoko število uprizoritev, je najboljši dokaz za popularnost Verdijeve glasbe, in kreativno prepročnost nošilec glavnih partij, ki so pripomogli operi do uspeha. Dirigent: Striof, režiser: Kreft. — Weinbergerjeva navdse zabavna revijalna opereta »Apropos kaj dela Andula?« vsebuje tri dejanja (13 slik). Opereta glasba je komponirana v jazzovnem ritmu. Ima lahko šlagerško glasbo, mnogo plesnih vložkov in zabavno vsebino. SENTAJOBSKI GLEDALIŠKI ODER Nedelja 22.: Janez Sonce vitez z vrta.

ORION 44

- Najlaksurioznejši štiricevni super
- Patentiran velik oscilator-kondenzator z dvojno razdaljo plošč
- Sprejem vseh kratkovalovnih postaj od 19—50 m ravnotako glasno, kakor na srednjih valovih, popolnoma brez mikrofonije
- Enakomerna občutljivost na vseh valovnih dolžinah
- Dvojno delujoče izenačenje fadinga
- Povoljna cena, prodaja tudi na dolgoročno odplačila

ORION RADIO

RADIO r. z. z o. z., Ljubljana - RADIOVAL, Ljubljana-Celje - Josip WIPPLINGER, Maribor

M. KRAŠOVEC, Jesenice - I. GUČEK, Zidani most - J. KLENOVŠEK, Trbovlje - ST. ENGELSBERGER, Tržič
J. OGRIZEK, Novo mesto. - JANEZ NEMECZ, Murska Sobota.

SPORT

„Bele planine in divje vode“ Odlični nastop Carla Luthra v Ljubljani

Ime Carla Luthra je v sportnem in fotografskem svetu dovolj znano, da bi moglo že samo po sebi napolniti dvorano Delavske zbornice, kakor se je to tudi dejansko zgodilo zadnji petek. Skoraj je ni v Nemčiji fotografirali ali na fotografijo naravnane revije, v kateri bi najmanj enkrat, dvakrat na leto ob pričetku zimsko sportne in kajakaške sezone ne ugledali člankov s podpisom tega neustrudnega moža in njegovih slik, ki dopolnjujejo njegove misli tam, kjer bi odpovedala vsaka izgovornost in napisana beseda. Luther je že skoraj stoninam za posredno sintezo trojice najbolj ljudskih sportov, smučanja, kajaka in fotografije,

pa in povsod proži toliko užitek, kjer se ji zna človek tako približati. Očveč bi bilo pri tem zaokroženem in medsebojno povezanem načinu prikazovanja ustavljati se ob posameznih slikah, trgati jih iz celote in stikati v njih za podrobnostmi, ki bi dajale kritiki priložnost, da se izživi v svojem primarnem nagonu po iskanju nedostatkov. Gotovo so bili med prikazanimi diapozitivi takšni, ki bi jim mogel vsak naprednejši amater nekaj oporekati, bodisi v tehničnem, bodisi v kompozicijskem, v vsebinskem in vsakem drugem pogledu — če bi jih vzela vsakega zase. Toda tukaj, kakor rečeno, ne gre za to. S pogledom na celoto je vsaka slika, pa naj je bila sama na sebi tudi šibke vrste, v polni meri izvršila svojo dolžnost. Ne smemo tudi pozabiti, da je sportna in reportažna fotografija, in to je v prvi vrsti Luthrova fotografija, pamoga zase, pamoga s posebnimi težavami, ki jih današnji fotografski orodje in današnji fotografski postopki čestokrat še vedno ne morejo zadovoljivo premagati. Nekaj je, če snemaš negibno pokrajino, kjer imaš za priprave in pričakanje ugodnega trenutka ure in dneve časa, nekaj drugega je pa, če greš kot človek s omejenim časom mimo dogodkov, ki se odigravajo v stotinkah sekunde in se ne bodo ponovili nikoli več. Tu ni časa, da bi razglabljal o »večnih« pravilih umetnosti, ni časa da bi računal ekspozicije in premišljeval o tem, ali bo za svetlobo občutljiva plast sposobna podati vse, kar je v tisočinki sekunde opazilo tvoje oko. Tu odloča podzavestni instinkt in vsemirni svojini prednostni in napačni, odloča trenutni pogum in nekaj sreče. S tega stališča pa mora vsakdo priznati, da je Lutherov instinkt nekaj posebnega. V sekundnem odlomku nekega dogajanja zna ujeti še manjši odlomek, ko je n. pr. drža telesa v najhitrejšem smuku ali smučarskem poletu še posebno značilna, ko se v obrabi mimikri kakšnega telmovalca pojavi občutek, ki ga v tem obrazu v normalnih okoliščinah ne bomo nikoli videli. Nekoliko ciklično povezanih slik, ki so pokazale v treh tipičnih držav razvoj smučarskih skokov do smučarskih poletov, nam je povedalo o tem razvoju, o vseh njegovih različnih tehniških več, nego bi mogla povedati najdebelejša teoretična knjiga. Takšna mora biti sportna in reportažna fotografija v najbistroumnejši obliki. Tam pa, kjer je imel Luther čas, kakor veak povprečen amater, da se malo poglubi v motiv in ga napravi po vseh pravilih, tam je ustvarjal mojstrovine, ki jim nobena kritika ne more oporekati ničesar. Omeniti bi bilo tu polno drobnih prizorčkov iz zimske narave, posnetke čudnih tvorbi, ki jih zna ustvarjati zima s malo snega in luči, poedine prizore v smučarskih domovih in v vodi. Da uporablja pri tem najbolj preproste pripomočke, navadno kamero malega formata, navadno tvojro, tu pa tam malo bliščice, a tudi pri najhitrejših prizorih kvečjemu tristočinko sekunde v kompurju, to vse izdaja mojstra, ki ve, kaj dela in od katerega se lahko veak mnogo nauči. K. K.

tiste trojice, ki izpolnjuje danes pretežni del svobodnega časa moderne, po telesnem in duševnem zdravju hlepeče mladiče. Dodajmo, da je Luther mož, ki zna o teh treh sportih, kot eden njihovih pionirjev, mojstrov in učiteljev povedati v najodličnejši obliki vedno kakšno besedo, ki si jo je vredno zapisati v arce; dodajmo, da je to mož, ki ima še posebne zasluge, da se je potegnil pred svetom kot eden najbolj prvih za pravice in življenjsko voljo našega mladega smučarskega sporta; in potem je samo ob sebi umstvo, da smo mu priredili ob njegovim prvem nastopu v beli Ljubljani nad vse prisrčen sprejem. G. dr. C. Pavlin podpredsednik JZSS, nam ga je v pozdravnem nagovoru predstavil kot iskrenega prijatelja našega naroda, kakršnih v svetu vedno potrebujemo, in v ljubljanskem fotoklubu organizirani amaterji so pred pričetkom večera čutili dolžnost, pozdraviti ga kot prosulega mojstra v tem področju ter mu pokloniti zborniki naše fotografije, ki ga je sprejel z vidnim veseljem; občinstvo pa ga je pozdravilo s toplim aplavzom.

G. Luther ima svojo posebno metodo kot predavatelj, metodo, ki drži poslušalca in gledalca v napetosti in tesnem kontaktu s predavateljem od prve do zadnje besede. Pri njem govorijo prav za prav slike, ki jih zna vezati drugo z drugo v optično dejanje, da se razvija pred teboj v resnici kakor prizori na filmskem platanu; besede, ki to dejanje spremljajo kakor muzika v zvočnem filmu, pa mu dajejo po potrebi pesniško zanosen, duhovito hudomušen ali resnobno razglabljaljoč poudarek. Gledalec je spremljal ustvaritelja tega dejanja, ki se skuša sicer sam skromno postavljati v ozadje, a čutiš povsod njegovo priročnost, zares skozi periodo enega sprotnega leta, v bele planine z vsemi njihovimi nepopisnimi časi in smučarski doživljaji, iz zimskih planin v poletne doline, kjer nadaljuje bela opojnost v podobi deročih voda svojo vekovečno vabo človeku, naj pride, naj pomeži z njo svoje moči in naj si pridobi v nji novih sil. V piólih dveh urah si doživel celo leto najbolj plemenite izrabe svojega prostega časa, leto rcdosti, borbe, globokega doživljanja narave in vseh njenih drobnih, pozivljajočih stvari. Značilna je bila predavateljeva pripomba, da načelno ne pove, kje je to in to videl, v katerem določenem kraju in ozemlju je to in to doživel, kar so prikazovali njegovi posnetki, kajti narava je posredni is-

stavljenih več letih ponudb, da bi ostal v Franciji. V resnici je Božović sprejel ponudbo FC Marseille. Dobil je na roko 18.000 frankov, a njegova mesečna plača bo znašala 2000 frankov.

Znani naš internacionalni branilec Bivec je zopet pristopil v Haška. Bivec v zadnjem času zaradi poškodbe na kolenu ni igral. Vsekakor pomeni njegov pristop precejšnje ojačanje Haškovega moštva.

Kolesarski savez je kaznoval s prepovedjo nastopa skozi dve leti naše znane kolesarje Stefana Grgca, Rudolfa Fiketa in Stefana Ljubiča, in sicer zaradi članka, ki so ga spisali trije sportniki in ki je bil objavljen v »Ilustrovanih sportnih Novostih«.

Norveški smučarski savez je določil na prošnjo Jugoslavije za smučarskega trenerja v Jugoslaviji Knut Olla Hansena.

Službene objave SO pri LNP

Opravičilo s. s. Kos Emila v zadevi pričetka tekma Korotan: Svoboda se smatra za zadostno.

Zaradi prepozno poslanega sodniškega poročila se izreka ukor s. s. Štras.

Opozarja se s. k. Spiesz, da mora v sodniško poročilo vpisati postavbe moštev, ker pripis »postavbe priložene« ne zadostuje.

V »Sportistie je priznana stalnost naslednjim sodnikom: Kosu Emilu, Stigliču Antonu in Nemu Ludviku.

Iz spiska sav. sodnikov sta črtana p. s. s. Martelan Miro in Mandić Slavko.

Protest SK Zaloga se vrne P.O. s pripombo, da protestu ni ugoditi, ker za to ni osnove.

S.O. je uvedel postopek proti s. s. Ramovšu po § 62, ker se ni odzval pozivom S.O. in K.O. zaradi zasljanja. G. Ramovš ni reagiral niti na dva poziva S.O. niti na

dva poziva K.O. ter niti na izrečni ukor kot početno kazen v smislu par. 62. Medtem pa je g. Ramovš poslal dne 17. t. m. dopis na S.O., v katerem javlja, da izstopa iz vrst sav. sodnikov. Zaradi tega se smatra postopanje proti njemu za zaključeno, S.O. pri JNS pa se predloži v črtanje iz spiska.

Poverjeništvu S.O. v Mariboru se naproša, da hrani sodn. legitimacijo s. a. Nemecca za čas izdrževanja kazni.

Iz službenih objav S.O. pri JNS: Zabranjena se svima sav. sodijama, da se prime vodenja ma koje utakmice za koju nisu delegirani po nadležnom sudjskom odboru sem slucaja predvidenog u par. 11 Pravilnika prvenstvenih utakmica.

Table teniškega sekcija Hermesa je zopet začela z rednimi treninji v renoviranjem vrtnem salonu restavracije Keršič (sedaj Kajfež) ob Celovski cesti v Šiški. Sprejemajo se novi člani in članice, ki se lahko vpišejo vsak terek sredo, četrtek in petek, ko se vrše tudi treninji. V torek 22. t. m. ob 18. se vrši prvi članski sestanek, ki je obvezen za vse doseđanje člane in članice. Razpravljalo se bo o delu v letošnji seziji, prireditvah sekcije in skorajšnjem klubskem prvenstvu.

Celjski nogomet. Na igrišču v Gaberju danes ob 14.30 prvenstvena tekma med Olimpom in Korotanom iz Kranja. Tekma bo gotovo zelo zanimiva. Sodil bo g. Reinprecht. Ob 13. bo predtečma.

Kolesarska dirka v Ptaju. Kolesarsko društvo »Zvonček« priredi danes svojo zaključno tekmo. Prijavili so se tudi dirkači iz drugih društev.

SK Svoboda. I. moštvo naj bo ob 13. na glavnem kolodvoru, juniorji pa ob 14. na Mladiki. Opremo je dvigniti od 9.—11.

Sokolstvo

Sokolstvo in proslava 1. decembra

Ljubljana, 21. novembra. Z resolucijo glavne skupščine Saveza SKJ z dne 29. marca 1930 je določen dan 1. decembra kot obvezen sokolski praznik, kot spominski dan našega narodnega in državnega zedinjenja.

Tudi letos bo jugoslovensko sokolstvo svečano proslavilo sokolski in državni praznik. Sokolska proslava mora biti v duhu časa, v katerem živi danes sokolstvo in mora biti uvod za izvedbo Petrove sokolske petletke. Vse proslave naj se izvršijo krajevnim prilikam primerno, povsod pa mora imeti vodstvo proslave v svojih rokah tamošnja sokolska odnina.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je izdal za organizacijo proslave tale navodila:

1. Proslava naj obsega slavnostno sejo uprave društva ali čete in svečano akademijo. Slavnostna seja naj bo v sokolskih prostorih, ako pa ti ne odgovarjajo, naj bo seja po možnosti v občinski dvorani, gostilni in slični lokali so za to neprimerni.
2. Slavnostna seja naj bo po možnosti ob 11. dopoldne. Dnevni red seja: a) Sokolski pozdrav, b) otvoritev seja in čitanje poslanice SSKJ, c) predavanje o pomenu 1. decembra z nacionalnega, državnega in sokolskega stališča, d) glasbene in pevске točke, e) deklamacije in recitacije domoljubne vsebine, f) predvoda sokolske dece v naraščaj, naraščaja v članstvo ter zaobljuba novega članstva, g) državna himna.
3. Ako so bile med letom sokolske tekme, naj se zmagovalcem izročijo na ta dan diplome in priznanja. Tudi naj se ob otvoritvi seja društveni starosta ozir, njegov namestnik s pijeletu sponni umrlih, za sokolsko organizacijo zaslužnih sokolskih delavcev.

Sokolska akademija naj bo zvečer, kjer naj se pokaže višina sokolskega dela v telovadnicah Akademija naj obsega poleg telovadnih točk, tudi pevске in glasbene, primerne recitacije in deklamacije.

Vse bratske edinice naj pošljejo poročila o proslavi 1. decembra svojim župam najkasneje do 15. decembra t. l.

Za ljubljansko sokolsko društva bo skupna slavnostna akademija v ponedeljek 30. t. m. ob 20 v veliki dvorani na Taboru. Društvene slavnostne seja pa bodo imele ljubljanske edinice dne 1. decembra t. l. ob 11. v svojih društvih

prostorih. Vse članstvo ljubljanskih sokolskih edinic že danes opozarjamo, da se udeležijo akademije na Taboru s svojim članstvom v kroju in s prapori. Ostali pa v civilnih oblekah s sokolskim znakom. Podrobna navodila glede skupne proslave na Taboru bomo vsem ljubljanskim edincem pravočasno javili. Zdravo!

Zupni prosvetni odbor.

Sokolska proslava 1. decembra v Ljubljani

Ljubljanska Sokolska društva proslave 1. decembra ob 11. uri praznik uedinjenja interno z zaobljubo novega članstva, predvoda dece v naraščaj in naraščaja v članstvo in sicer:

- Ljubljanski Sokol v Narodnem domu, Sokol I na Taboru,
- Sokolsko društvo Ljubljana II v telovadnici I. drž. realne gimnazije v Vegovi ulici,
- Sokolsko društvo Ljubljana III v svoji telovadnici ob Tyrševi cesti,
- Sokolsko društvo Ljubljana IV skupno s Sokolom II v telovadnici I. drž. realne gimnazije,
- Sokolsko društvo Ljubljana — Moste v društveni dvorani,
- Sokolsko društvo Ljubljana — Šiška v svojem domu,
- Sokolsko društvo Ljubljana — Štepanja vas v svojem domu,
- Sokolsko društvo Ljubljana — Vič v svojem domu,
- Sokolsko društvo Ljubljana — Zg. Šiška v Kosijevi dvorani.

Skupno proslavo za vsa ljubljanska Sokolska društva priredi župa na predvečer 30. novembra ob 20. v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru, združeno s telovadno akademijo. Vabimo članstvo in prijatelje Sokolstva, da se teh svečanosti udeležijo v čim večjem številu.

Članstvo in naraščaj prisostvuje skupni proslavi na Taboru v kroju.

Rosebnih vabil društva za svoje proslave ne bodo razpisijala. Uprave ljubljanskih sokolskih društev

»Pot na Spitzberge« s slikami. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Reja Oskar. Sokol v Tržiču priredi v ponedeljek zvečer ob 8. v telovadnici javno predavanje. Govoril bo g. Reja iz Ljubljane o Spitzbergih; predavanje bo ponazorjeno s slikami.

Radio

Nedelja, 22. novembra

Ljubljana 8: Veseli nedeljski pozdravi (plošče). — 8:30: Telovadba (vodi prof. Marjan Dobovšek). — 9: Čas, poročila, spored. — 9:15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 9:45: Verski govor (dr. Roman Tominec). — 10: Počastitev sv. Cecilije (plošče). — 10:30: Zbor koroskih pevcev iz Sel in Radiš. — 11:20: Ingelbrecht; Zadnje igrarke (plošče). — 11:30: Gašperček; Grof. Fr. Pocer; Tri želje. — 12:15: Odlomki iz opere »Ples v maskah«, sodelujejo gdč. Ojdekopova, Jean Franc in Radio orkester. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Nadaljevanje koncerta. — 16: Zenska ura; Zena v poklicu (gdč. Slava Lipoglavškova). — 16:20: Reproduciran koncert lahke glasbe. — 17: Kmet, ura; Uspehi letošnjega čebelarstva (g. Jože Okorn). — 17:20: Orgele in harmonika (g. Pelan in Stanko). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura; Pesmi naših pesnikov iz zadnjih vojn (Siniša Kordić iz Beograda). — 20: Slovenska ura; Simon Gregorčič. — 21:30: Skladbe in venčki Antona Jakla (Radio orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Nadaljevanje koncerta.

Beograd 17:30: Narodna glasba. — 18:50: Pesmi. — 19:50: Pester glasbeni večer. — 22:20: Lahka glasba in ples. — Zagreb 16:30: Orkester. — 20: Pevski koncert. — 21: Lahka glasba. — Praga 19:25: Vojska godba. — 20:45: Opretni večer. — 22:35: Ples. — Varšava 19:35: Plošče. — 21: Pester večer. — 21:50: Vojska godba. — 22:35: Ples. — Dunaj 12: Orkester. — 15:20: Komorna glasba. — 17:45: Veseli zvoki. — 20:10: Zvočne slike. — 22:40: Klavirski koncert. — 23:35: Ples. — Berlin 19: Koncert solistov. — 20: Orkestralni koncert. — 21: Lahka glasba. — 22:30: Iz Münchena. — München 18: Večerni pesmi. — 20: Koncertna ura. — 20:40: Dramski večer. — 22:30: Koncert orkestra. — Stuttgart 19: Iz Wagnerjeve opere »Lohengrin«. — 20: B. Stürmerjev »Requiem«. — 21:15: Vihar v glasbi. — 22:30: Prenos iz Münchena. — 24: Bach—Mozart—Bruckner.

Ponedeljek, 23. novembra
Ljubljana 12: Zbor balajalk. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Pesmi za ples in zabavo (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Zdravniška ura (g. dr. Anton Breclj). — 18:20: Jacques Ibert; Pristajanja, suita. — 18:40: V Gregorčičevem rojstnem kraju (g. Oven). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura; 20letnica narodnega veta in dobrotvoljske akcije v Ameriki (Miljan Marjanovič) bga. — 19:50: Znanstveni. — 20: II. koncert ljubljanskega godalnega kvarteta (gg. Leo Pfeifer, Franc Stanik, Vinko Sušteršič, Gustav Müller). — 20:50: Plošče; Sibelius; Finska (venček finskih pesni). Valse triete (orgle); Händl; Arioso v h-duru (orgle); Schumann; Večerna pesem (orgle). — 21:10: Koncert francoskih suit (radijski orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Radijski jazz.

Beograd 17:20: Koncert orkestra. — 18: Narodne pesmi. — 20: Prenos opere iz Narodnega gledališča. — 22:20: Lahka glasba in ples. — Zagreb 17:15: Skladbe za kontrabas. — 17:45: Narodne pesmi, — 20: Narodni občaji. — 20:30: Violinski koncert. — 21: Moški pevski kvartet. — 21:30: Lahka godba orkestra. — 22:20: Plesna muzika. — Praga 19:25: Koncert orkestra in solistov. — 20:10: Odlomki iz čeških oper. — 20:55: Slike. — 21:25: Čajkovski; Godalni kvartet v d-duru. — 22:15: Pesmi. — 23: Bachove klavirske skladbe. — Varšava 19:30: Plošče. — 20: Rimski-Korsakov; Šeherezada. — 23:30: Plesna muzika. — 22: Orkestralni in zborovski koncert. — 23: Plesna muzika s plošč. — Dunaj 11:25: Pesmi na ploščah. — 16:05: Odlomki iz zvočnih filmov. — 17:40: Klavirski koncert. — 20: Melodije z Donave. — 21: Koncert Wagnerjeve glasbe. — 22:30: Lahka godba orkestra. — 23:15: Nadaljevanje koncerta. — 23:35: Lahka in plesna muzika. — Berlin 18: Zabaven program na ploščah. — 19:15: Klavirski koncert. — 20:10: Koncert orkestra in solistov. — 20:30: Zvočna igra. — 23:30: Plesna muzika s plošč. — München 18: Koncert orkestra. — 19: Nove pesmi Hugona Wolfa. — 20:10: Vojski večer. — 22:20: Zvočne slike. — 23: Godba za ples. — Stuttgart 18: Pestrta glasbena ura. — 20:10: Koncert orkestra in solistov. — 21: Zvočna igra. — 22:30: Melodije za lahko noč. — 24: Nočni koncert orkestra. — Rim 17:15: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20:40: Opretni večer. — 23:15: Plesna muzika.

Točno plačaj »Jutru« naročnino Varuj svetjem zavarovalnico

Kraljestvo mode

Obleka v poklicu delujoče žene

Moderna žena hoče tudi v uradu učinkovati simpatično in čedno, kajti spoznala je, da ni dovolj, če je samo v poslovanju korektna in ljubezniva, temveč da je njen uspeh v veliki meri odvisen tudi od zunanje vtisa, ki ga vzbudi pri strankah in nadrejenih. Seveda bi bilo napačno, polagati preveliko važnost na zunanje momente — preveč elegantna uradnica učinkuje v službi vselej mučno, kajti zaradi pretirane elegancije jo njena okolica kaj rada dvoumno oceni. Obleka uradnice mora biti torej čedna in okusna, a tudi tako korektna, da se nihče ne more nad njo niti najmanj spikati.

Za takšno, sicer preprosto obleko pa ne smemo štediti pri tvorivu. Tvorivo sicer ni treba, da bi bilo luksuzno ali izrazito modno, vendar je prav, če je trpežno in dobro, da zdrži stalno, vsakodnevno uporabo in da napravi vtis tiste zanesljive solidarnosti, ki je za v poklicu zaposleno ženo tako važen. Obleka iz dobrega blaga se tudi ne mečka,

kar je velikega pomena pri delu v pisarni, ki je zvezano s stalnim sedenjem. Da kričeče barve tukaj niso na mestu, menda ni treba še posebej poudarjati. Kakor rečeno, mora uradnica učinkovati sicer simpatično, a ne sme pasti v oči, kajti njena zunanost se mora podrediti mirnemu in nevtralnemu tonu pisarniškega milieja.

Čedno in osvežujoče učinkujejo na takih, nevtralnobarvnih pisarniških oblekah bele pralne garniture, ki jih je dobro imeti po več za eno obleko, tako da ovrtnik lahko vsak drug dan zamenjamo s sveže polikanim in opranim. Takšna, stalno osvežena obleka se vsakogar prijetno dojmi, ne dela pa vtisa nečimurnosti ali koketnosti, ki tukaj ne bi bilo na mestu. Posebno ljubko in praktično pralno garnituro najdete na naši prvi skici. Tu se mali, prekriti ovrtnik končuje v dve nazobčani konici, ki ju potegnemo skozi zarez v sedlu obleke. Enaki dve konici nadomestujeta pasu zaponko, mali manšeti pa so takisto koničasto zarezani. Seveda je vsa garnitura le pripeta na obleko in jo lahko poljubno zamenjamo (1 skica).

Naslednja obleka je diskretno okrašena z žametom, ki je letos v sestavi z volnenim tako moderen. Krilo je lahko zvončasto ukrojeno, v život vstavljena konica pa prehaja v dva poševno izpeljana žepa. Zametasto okrasje sestoji tukaj iz malega, okroglega ovrtnika, iz žametnega pasu, pripetega s dvema velikima gumboma in iz prešitih žametnih prog na žepih in na rokavih. (2 skica).

Elegantno temne obleke z belim vložkom predočuje naša tretja skica. Beli vložek ima štirikotno obliko, izhaja pa iz pokončnega dežnega ovrtnika, ki ga zapejamo mala, bela pentlja. Pod vložkom zapenjamo obleko na štirikotno vrezanem delu z gumbi, enek del pa je na nasprotni strani vkro-

NAJLEPŠE DARILLO!

elegantni dami za Miklavža in Božič je pristna srebrna lisica, ki jih po znižanih cenah nudi tvrdka

L. ROT
LJUBLJANA — MESTNI TRG 5.
Velika izbira krzna Cene znižane!

jen pod pasom v krilo. Odtod hkaja tudi šiv, ki deli spodaj širše krilo s vloženo gubo v dvoje (3 skica).

Za pisarno je jako praktična tudi takozvana dvodelna obleka ki sestoji iz krila in iz kratkega kazaka. Kazak, ki je iz istega blaga, kakor krilo, lahko poljubno zamenjamo s drugačno bluzo in imamo na ta način prav za prav dve različni obleki. Kazak na naši skici je prav zanimivo ukrojen. Je brez pasu in ima spredaj krajši život pripeh na krilce kazaka s dvema gumbema. Postrani vrzani žepi imajo dvojno prešte robove, prav kakor mali, koničasti ovrtnik, sprednji del života in manšeti. Vratni izrez izpolnimo z malim šalom kontrastne barve (4 skica).

Sestava krila in bluze je že stara, priznana praktična »uniforma« za pisarno. Letos so moderne bluze iz lahkega volnenega blaga, ki ga lahko tudi peremo. Takšno blago ima največkrat večje ali manjše križaste vzorce, ki v temnih jesenskih barvah učinkujejo še zadosti nevtralnno. Naša bluzna ima na životu postrani všite, trioglate žepke, ki so dvojno prešiti in tem žepkom odgovarjajoče koničaste dele na ramenih, ki rokav zroraj umetno razširijo. Dočiji ovrtnik zaključuje pentlja iz temnega laka iz enakega laka pa je izdelan tudi pas, ki prepenja ozki kazak bluze. Rokavi so raglansko vstavljene (zadnja skica).

Zdravniška posvetovalnica

Orjak; Zdrav, močan izgled še vedno ni absolutna garancija, da ne bi imeli ničesar na pljučih. Pregledati bi vas bilo treba sistematično. Pod tem razumem ne samo običajen pregled pljuč, temveč je treba pregledati pljuča tudi z rentgenom, nadalje je treba pregledati pljukec radi bacilov jetike itd. Ob tej priliki bi vam svetoval tudi, da si date pregledati nos in njegovo votlino. Sebe ako izpade vse te preiskave negativno, bi se zadovoljili z mnenjem, da gre tu za običajno naduho. Iz vašega dopisa sicer ne morem direktno sklepati na jetiko, pač pa se mi zdi sumljivo tako dolgo časa trajajoče prehlajenje, katerega je treba absolutno poznašiti. V ostalem pa odobravam vaš način življenja.

K. A. Lj.: Ako je blato črno n. pr. kot smola, sklepamo, da dotični krvavi nekje v poteku prebavne cevi, predvsem pa v gornjih delih. Krvavitve je možna iz ust, nosa, grla, požirnika, želodca, čreva. Ako je kri, ki je primešana blatu še malo rdeče barve, poteka krvavenje večinoma iz spodnjih delov črevesa n. pr. hemoroidskih vozlov. V splošnem pa nam ta znak (črno blato) samo pove, da je tu po sredi krvavitve čreva. Sistematična preiskava pa nam šele pove, odkod in zakaj bolnik krvavi. Najobičajnejši vzrok je rana na želodcu ali pa dvanajstniku. Pri vseh teh preiskavah je treba seveda izključiti možnost, da ne bi hrana sama vplivala na ta pojav. Po zavžitju borovnice, krvavic in sličnega vidimo podobne pojave, pa nima s krvavenjem samim nič opraviti.

T. G. B. B. Vzrok tej, vsakako prekmalu nastopivši motnji je lahko zelo različen. Prekomerno uživanje alkohola, kajenje, prestane spolne bolezni, pa tudi težki duševni pretresi bi mogli biti temu vzrok. Ker ne poznam izvora in vzroka te motnje, vam tudi ne morem s sigurnostjo reči, dali je ta motnja samo začasna, ali pa je trajna. Svetujem vam, da se obrnete na kakega zdravnika, s katerim se lahko natančneje pomenite, kot je mogoče v javni posvetovalnici in ki va mbo dal tudi primerna zdravila.

Z. K. Matija; Možnost je vsakakor podana, daš je zelo majhna. Izgleda tudi, da bo pri vas ta doba kmalu minila. Dokler se pa stvar ne umiri, postopajte tako, kot ste doslej.

Rdeč nos; Proti tej motnji se bo dalo težko kaj ukreniti. Je to povsem enak pojav, kot pri navadnih brazgotinah, ki nastanejo pri ranah in ki so v začetku rdeče, pozneje pa postanejo blede. Kot vidite, je tu najboljšo zdravilo čas. Verjetno je, da se vam bo od raznih strani nasvetovalo razne pripomočke. V uspeh teh pa dvomim in sem mišljenja, da je najbolje malo počakati, ker se bo samo od sebe na opisan način popravilo.

Skrb; Opisani pritisk izhaja lahko iz hemorojdo, ali pa iz povešene maternice, odnosno izpadle danke. Ako bi se vaše težave povečale, bi vam vsakakor svetoval zdravniški pregled. Ako vas žemira, da bi vas pregledal zdravnik iz domačega kraja, pa pojdite drugam.

Terpo-vas; Verjemite, da imate glede prvega vprašanja zelo mnogo somišljenikov, vse do vseučiliških profesorjev. Priporočal bi vam masažo in umivanje las z 2 odstotno nim salicil-spiritom. Ako pa postanejo preveč suhi, jih namažite s kako kremo za las. Glede drugega vprašanja pa je bolje, da se obrnete na kakega zdravnika, s katerim lahko obširno o tem razpravljate. Stvar je treba vsakakor premisliti.

Ada; Absolutno je potrebno, da vas preišče zdravnik, ker je začetek te bolezni lahko na takem mestu, da ga sploh ne morete opa-

Barbara Gould
PARIS NEW-YORK LONDON
izdelki za nego lepote za
DESETLETJA 4 LEPOTE
Vse vrste kreme se dobivajo ravnotako tudi v sodobnem pakovanju v tubah
Depot u Jugoslaviji
Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica
Drogerija Laokonec, Zagreb, Praška ulica
Parfimerija Žiga Lukač, Novi Sad
Drogerija Zarko Stanišić, Sarajevo
Parfimerija Luxol, Beograd, Terazija
Parfimerija Luxol, Split
Drogerija R. Balla, Petrovgrad
Drogerija Bongi, Dubrovnik

ziti Obenem vam je treba preiskati tudi kri. Ako je vaš sam opravljen, lahko zahtevate, da se mož istotako podvrže preiskavi.

ŠAH

Najvažnejša šahovska dogodka v bližnjem času bosta bežični turnir v Hastingsu in turnir za prvenstvo Rusije. Turnir v Hastingsu bo za nas posebno zanimiv, ker se ga udeležijo tudi naš vелеmojster dr. Vidmar. Poleg njega bodo igrali še dr. Aljehin Fine, Elisikases in 6 angleških mojstrov. Turnir za prvenstvo Rusije se začne 3. decembra v Leningradu in bo imel izredno močno zasedbo: Botvinnik, Iljin-Zenevski, Levenfiš, Liscin, Rabinovič, Ragozin, Romanovski, Čehover, Rjumin, Alatorcev, Kan, Panov, Bogatircuk, Budo, Ravinski, Bondarevski ter kot udeležence izven konkurence Le Lienthal.

Na Trebitschem turnirju je stanje dve koli pred Nemcem: H. Friedmann 8½ in dve dobljeni prekinjeni partiji, Michel, Opočensky 8½ (1), Spielmann, Rubinstein jun. 8 (1), Lokvenc, Becker 6 (3) itd.

Na malem turnirju v Amsterdamu sta se pretekli mesec zopet srečala stara rivala dr. Euwe in dr. Aljehin. Evo partije.

Otvoritev štirih skakalcev.

Beli: Dr. Aljehin Črni: Dr. Euwe
1) e2—e4 e7—e5
2) Sg1—f3 Sb8—c6
3) Sb1—c3 Sg8—f6
4) Lf1—b5 Lf8—b4

Te nadvse enostavne otvoritve se poslužujejo vелеmojstri navadno, kadar hočejo doseči hitro remis. Presenetljivo je zato, do kake ostre borbe se pride v tej partiji. Mesto zadnje poteze črnega igra črni na remis navadno takole: Sd4, 5) Sd4.; e4.; 6) e5, dc3.; 7) ef6.; Df6:

5) 0—0 0—0
6) d2—d3 d7—d6
7) Sc3—e2 Sc6—e7
8) c2—c3 Lb4—a5
9) Se2—g3 c7—c6
10) Lb5—a4 Se7—g6
11) d3—d4

Kakor često v simetričnih pozicijah pride tudi tu beli prej do besede in prvi zasede središče.

11) ... Tt8—e7?
Šlo je menda tudi d5, 12) de5.; Se4: a11 12) ed5.; e4. Najenostavneje pa je bilo Lc7, z grožnjo d5. Euwe pa hoče že igrati na zmago: trdnjava naj ogroža točko e4. Toda sedaj je točka f7 brez obrambe.

12) La4—b3! Z grožnjo Sg5. e5:d4

Črni igra že dosledno na »slabost« kmeta e4 in zato odpira e-linijo. Solidneje je bilo takoj Ld6.

13) c3 : d4 Lc8—c6
14) Sf3—g5 Le6 : b3
15) Dd1 : b3 xd8—d7
16) f2—f3

Beli je utrdil svoje središče in ima majhno prednost.

16) ... h7—h6
17) Sg5—h3 Te8—c6
18) Sh3—f4 Sg6 : f4
19) Lc1 : f4 La5—b6
21) Ta1—d1 Ta8—c8
21) Kg1—h1 d6—d5?!

Črni se ne zadovoljuje s pasivno igro in se zato odloči za ostro, dvorzono potezo: izvabi belega kmeta na e5, kjer mu misli pozneje enkrat izpodkopati s c5 vsako opono in si tako zaguarati prednost v končnici, ali z f6 izsiliti likvidacijo. Toda beli zato z e4—e5 dobi važen tempo obenem pa zaenkrat zelo omeji akcijsko možnost črnih figur ter si s tem ustvari šanse za napad.

22) e4—e5 Sf6—h7
23) Sg3—f5 f7—f6
24) g2—g4

Ni šlo prav 24) Sd6, fe5!; 25) Se8 :? ef4: in skakal je ujet.

24) ... f6 : e5
25) Lf4 : e5 Sh7—f6
26) Db3—d3

Bele figure stoje za napad odlično 26) ... Kg8—h8

Bolje morda takoj Lc7 27) Tf1—g1 Lb6—c7
28) f3—f4 Dd7—f7
29) Td1—f1?

Tu je imel beli priliko, da si z lepo kombinacijo zaguarira veliko prednost. Kakor navaja Grünfeld, je šlo 29) Sg7!; n. pr. Dg7.; 30) g5!; Le5.; 31) g6!; Df6.; 32) fe5: in črni ima zaradi grozečega napada le malo izgledov na remis. Tudi kmet e5 je zelo močan.

30) ... Lc7 : e5
30) f4 : e5 Sf6—e4

Tu ima črni skakal sedaj odlično mesto. 31) g4—g5

Beli stoji še vedno zelo dobro, ta šrtev kmeta pa ni čisto potrebna. Bolje 31) Sd6, Sf2+; 32) Kg2, Sd3.; 33) Tf7.; še vedno s prednostjo za belega.

31) ... ha : g5
32) Sf5—d6 Se4—f2+
33) Kh1—g2 Sf2 : d3
34) Sd6 : f7+?

Šele po tej napaki je naenkrat beli izgubljen. Po 34) Tf7: bi bil imel remis pač sigurno, napad na b7 bi odtehal vse grožnje črnega.

34) ... Kh8—g8
35) Sf7 : g5 Te6—g6
36) h2—h4

Od te pozicije si je beli preveč obetal. 36) ... c6—c5!

Odlični protinapad. Črni razbije belega kmeta v središču in jih nato oba osvobje.

37) d4 : c5 Te8 : e5
38) Kg2—h3 Sd3 : c5
39) Tf1—c1 Tg6—c6
40) Tg1—f1 Sc5—e4
41) Tc1 : c6

Ta zamenjava črnemu le še znatno olajša delo. Končnica s kmetom več je sedaj za črnega gladko dobljena, ker so beli kmetje raztrgani, prosti črni d-kmet pa zelo močan.

41) ... b7 : c6
42) Tf1—c1 Se4 : g5+
43) h4 : c5 Te5—c6
44) Kh3—g4 Kg6—f7
45) Te1—c3 a7—a5

Da bi na 46) Ta3 igral Te4+ ter a4. 46) Kg4—f3 Kf7—g6
47) Tc3—a3 Kg6 : g5
48) Ta3 : a5 Kg5—f5
49) a2—a4 g7—g5

Oba hitita s prostimi kmeti, toda črni mora priti preje, tudi zato, ker je njegov kralj v bližini kmetov.

50) Ta5—a3 Te6—e4
51) Ta8—f8+ Kf5—c5
52) Tf8—e8+ Ke5—d4
53) Te8—b8

Po 53) Te4.; de4+ ujame črni seveda še a-kmeta, ter po 54) Ke2, Kc4, 55) a5, Kb5, 56) b4 sledi c5.

53) ... c6—c5
54) b2—b4 c5—c4!
55) a4—a5 Te4—e3+
56) Kf3—f2 Te3—a3
57) Tb8—g8 c4—c3
58) Tf8 : g8 Ta3—a2+
59) Kf2—f3 c3—c2

beli se vda. Na 60) Tg1 pride Kc3 in d5—d4 — d3—d2.

VSAK JUTRO VINO
10000 DIN
VAROČNIK

Ženske v novinarstvu

Docent dr. Adolf Dresler je o tem napisal knjigo

V revoluciji 1789 se prvič pojavi francoska novinarka kot politična sotrudnica. Louise-Felicitas Guynement de Kéralio-Robert izdaja tednik »Journal d'Etat et du citoyen«. V njem se proglašja za odlično revolucionarko in propagira svobodo, enakopravnost in bratstvo med ljudmi. Ob istem času izdaja upravniška pošte v Avignonu Leblanc svoj list »Journal politique d'Avignon«. Duhovita in izobražena Pauline de Meulan-Guizot je sodelovala pri listu »Publiciste«. Pisala je odlične literarne kritike, posebno cenjen je bil njen izklesan slog. Največja francoska novinarka v prvi polovici 19. stoletja je bila Delphina de Girardin. V svoji mladosti pesnica in pisateljica romanov, se je posvetila novinarskemu delu, ko je začel njen mož izdajati dnevnik »La Presse«. Pisala je duhovite feljtone. Po nemirih v letu 1848 se je odpovedala novinarskemu delu in z uspehom ustvarjala le še v literaturi. George Sandova se je poleg literarnega dela posvečala tudi novinarstvu. Bila je dopisnica »Revue des deux Mondes«, pozneje je sama ustanovi-

narke politična urednica »Oeuvre« Genevieve Taloua, dalje Odette Pannetier in de Prevaux.

V Grčiji so se pojavile prve novinarke okrog devetdesetih let preteklega stoletja. Na nizozemsko žensko novinarstvo je vplival razvoj ženskega uveljavljanja v bližnji Franciji. Tako je bila prva holandska novinarka Margareta du Noyer po rodu Francozinja. Zelo obširno poglavje posveča Dresler razvoju ženskega novinarstva v Italiji. To je razumljivo, kajti Dresler je avtor obsežnega in temeljitega dela »Geschichte der italienischen Presse« (Zgodovina italijanskega novinarstva), ki je izšlo v treh delih l. 1934, in mu je torej smov dobro znano.

V italijanskem novinarstvu so se začele udeleževati žene zelo zgodaj. Tako je kneginja Christina Savojska ustanovila prvi tednik v Torinu že leta 1646. Katarina Chracas je bila med prvimi italijanskimi novinarkami. Sama je 40 let urejevala list »Diario ordinario di Ungheria«. V drugi polovici 18. stoletja je znana novinarka Elizabeta Cannier, ki je urejevala časopis »Europa Letteraria«. Izdajal ga je njen oče. Pozneje je sama izdajala »Nuovo Giornale Enciclopedico«. Grofica Eleonora de Fonseca-Pimentel, v začetku znana po svojih pesmih in so-

metih, je za časa revolucije v Napoliju 1779 izdajala revolucionarni list »Monitore Napolitano«. Po propadu republike so grofice de Fonseca-Pimentel obesili. V svojem listu se je bila preveč navduševala za republiko in pisala — z zelo krepkimi izrazi — proti kraljevski rodbini. Poleg velikih mož je za časa italijanskega risorgimenta delovala knjeginja Christina Belgijosa. Navdušena pristašinja osvobodilnega gibanja, izredno nadarjena in izobražena je smela dovolj denarnih sredstev, da je lahko vsestransko podpirala delo za osvoboditev Italije. Pregarjala se so jo pa avstrijske oblasti, zato se je umaknila v Pariz in odprla mnogo obiskovan salona za italijanske emigrante. 1845 je začela izdajati list »Gazzetta Italiana«. Pozneje je izdajala še dva druga lista, po neuspehi revoluciji v severni Italiji, katere se je sama udeležila, se je zopet umaknila v Pariz in pisala svoje spomine za francoske časopise. 1860 je v obovojenem Milanu izdajala dnevnik »L'Italia«, ki ga je leto pozneje preložila v turin, kjer izhaja še danes. Vodilna novinarka v italijanski demokratični dobi (1870—1922) je bila Olga Ossani-Lodi. Pisala je feljtone za mnogo rimskih dnevnikov, pozneje je bila glavna urednica »Tribuna Illustrata« in je sodelovala

pri »Giornale d'Italia«. Pisala je pod pseudonimom Febca. Umrla je 1933 v Rimu. S fašistično politiko se ni mogla sprizajmiti, zato se od 1922. ni več novinarsko udeleževala. Najbolj znana novinarka našega stoletja bila v Italiji Matilda Serao. Z majhnimi novelami in kratkimi poročili, ki jih je 22 letna pošiljala v napoljske časopise, je nastopila svojo novinarsko kariero. Nato je živela šest let v Rimu in spisala pet velikih romanov. Po poroki z novinarjem Scarfoglio se je tudi sama posvetila novinarskemu delu. Z močnim sta ustanovila »Corriere di Roma« in ga preneša v Napoli. Zaradi prevelike konkurence se je list združil s »Corriere del Mattino«. Matilda Serao je vodila časopis »La Settimana« je ustanovila dnevnik »Il Giorno« in sodelovala pri mnogih drugih listih. Znana po svojem pisateljskem in novinarskem delu tudi v inozemstvu, je umrla 1927. v Napoliju.

V razmeroma mladem letskem novinarstvu se pojavijo žene šele v zadnjih desetletjih 19. stoletja. Enako je skromno delo novinarke na Norveškem. V avstrijskem novinarstvu delujejo žene šele od začetka našega stoletja. Sicer so tudi prej delovale kot kuredne sotrudnice, ni pa bilo praktičnih novinark.

(Konec prislovdajk.)

Rad se da obesiti

toda z dolgo brado in v črnem oblačilu

Ze precej tednov sedi Silvester Matuska, prosluli atentator na vlake, v budimpeštanski celici na smrt obsojenih. Noben človek ne ve, da li ga bodo res obesili ali pa ga pomilostili na dosmrtno ječo. Nemara ga bodo vtaknili tudi v norišnico. On sam se smatra za krivega in prosi, naj ga dvignejo na vislice. Če ni to samo igra, tedaj bi bilo najboljšje znamenje, da v njegovi glavi ni vse v redu in da ni odgovoren za strašno dejanje pri Biatorbagyu in drugje.

Prošnje za pomilostitev še niso rešene. Odvetniki se pogajajo s pravosodnim ministrom, v pravorendnem ministru so možje, ki se zavzemajo za pomilostitev, in drugi, ki jo odločno zavračajo. Mala Matuskova hči — sedaj živi pod drugim imenom — je poslala ganljivo prošnjo za milost na justičnega ministra. Matuska sam pa piše med tem svoje spomine.

S temi spomini je zadeva posebne vrste. Priznanje v njem je kaj zmejeno, zgodba njegove mladosti je kaj dolgozvezna, mnogo je v njih moraliziranja, mnogo religije in sočutja ž njegovimi žrtvami. Samo ob sebi umevno, da se je za te spomine zanimala neka ameriška založba. Te dni jih je kupilo Hearstovo založništvo za okroglo vsotico 10.000 dolarjev. Čemu bi potreboval na smrt obsojeni človek toliko denarja? Da ostavi svojim otrokom nekaj za prvo silo? Da poskrbi za bedne sirote svojih žrtev? Ne! Za 9.000 dolarjev, je odredil Matuska, naj postavijo ob biatorbagyskem viaduktu, kraju strašne katastrofe, ki jo je sam povzročil, spomenik, njim na čast, ki jih je tu umoril... Ostanek pa naj prejme njegov odvetnik, ki je pri razpravi tako lepo govoril, da je grešnika Matusko ganilo do solz... Seveda vse dvomi, da bi oblasti dovolile, naj se lepi kup denarja zadržita na takšen način.

Drugače sprejema Matuska še posete in se pogovarja z »duhom Levorne«, o katerem je med preiskavo in razpravo trdil, da ga je zavajal v zločine. Ta »duh« namreč še živi in je samo škoda, da ga ne

morejo drugi videti in prijeti. Matuska sam pa ga lahko vidi, kadar hoče. Zadostuje, da stegne svojo roko in da malo pomožnikne z levim očesom. Kakor bi trenil se prikaže duh, ki je moža zavedel do strašnega atentata. In potem se z Matusko pogovarjata. Res je težko določiti tu mejo med simulirano in pravo blaznostjo.

Toda Matuska je poleg vse svoje domnevne premetenosti simulanta gotovo tudi zares blazen. Če ne upoštevamo »Leonac« je še dovolj drugih stvari, ki upravičujejo človeka do te sodbe. Njegova bolna manija, da bi se držal v središču dogodkov, bi ne bila niti pri najbolj asocialnem tipu zločinca več normalna. Ne glede na ogromni spomenik pri Biatorbagyu označuje to abnormalnost tudi njegova strašna nečimernost. V zadnjem času si je omislil dolgo brado — da bi bil videti bolj častljiv. Priskrbel si je tudi pisan šal, ki ga hoče nositi pri usmrtilvi. Z valovito brado in v črnem oblačilu hoče stopiti pod vislice. Med tem ko piše svoje spomine, ga skrbi misel, ali mu bodo dovolili, da bo nosil črno obleko. Strašno bi bilo, pravi, če bi mu tega ne dovolili. In se joče sam zase, da je mogel

izgubiti tisti kos vrvi, ki bi ga rešila vsega zla. To vrv je dobil med vojno ali kdaj — natančno se tega ne more več spominjati. Njegov oddelek, pripoveduje, je ujel neke sovražne vohune. Vohune so obesili in Matuska si je vzel kos krvnikove vrvi, ki jo je nosil vedno pri sebi. Zgodilo pa se je, da je dal svojo obleko popraviti, pozabil je v njej vrv in ko mu je krojač obleko vrnil, ni bilo vrvi nikjer več. To je bilo baže kratko pred dogodkom pri Biatorbagyu. In potem se je začela njegova nesreča. Če bi mogel sedaj dobiti tisto vrv, pravi, bi sam ušel vrvi.

Drugače mu v celoti smrti ni baš dolgčas. Med tem ko se vodi zunaj boj za njegovo glavo, ima on sam skrb s svojo toaleta. Jed je boljša, zrak je pa slabši nego v avstrijskih zaporih, ugotavlja sam s strokovnjaško gesto. Neprestano prihajajo k njemu, odvetniki, sodni izvedenci, zastopniki založb. On sam je pa miren, vsaj kar se tiče njegove smrti. Sploh ne more razumeti, da bi mogla biti usmrtiltev kaj drugega nego priložnost, da se postavi pred ljudmi. Želi se, da vsaj te strašne nalivnosti ne simulira — in to utegne biti njegova rešitev.

Neprijemljivi zločinci

Londonška kriminalna policija je med najboljšimi na svetu, navzlic temu ne more prijati Flanelaste noge

Londonško kriminalno policijo imenuje ljudstvo, kakor znano, »Scotland Yard«, to je »škotski dvorec«. Ime izvira od sloplaja, kjer ima ta policija svoj sedež. Čeprav so se že marsikateri pisatelj kriminalnih romanov, kakor Conan Doyle, norčevali iz kriminalnih uradnikov in so poveličevali zasebne detektive, kakor Sherlocka Holmesa, ki po določenih metodi razkrinkajo vsak zločin, med katerim so si oficijalni uradniki Scotland Yarda zaman razbijali glave, ni vendar nobenega dvoma, da je londonska kriminalna policija prvovrstna, morda najboljša na svetu. Najboljši dokaz za to je, da pozivajo vse to kalne policije na Angliškem in pa tudi marsikatera inostrana Scotland Yard na pomoč, kadar se zgodi kakšen prav poseben zločin. Toda navzlic vsej spretnosti in bistroumnosti se more zgoditi tudi uradnikom Scotland Yarda, da kakšnega zločina ne morejo pojaniti. Sicer imajo moderne policije metode, ki omogočajo razkrinkanje kakšnega zločina tudi po dolgih letih, če ga že ne morejo zgrabiti takoj, vendar pa so tudi primeri, kjer je videti, kakor da zločinec za večno neprijemljiv. Velike preglednice delajo Scotland Yarda posebno trnje takšni primeri. Prvi primer se tiče nekoga vlomilca, ki vrši že 20 let svoj posel, ne da bi mogli dolejš navzlic vsem naporom ugotoviti niti njegovo identiteto. Na policiji ga imenujejo samo »Flanel Foot«, flanelna noga, to pa zato, ker vedo, da ima pri svojih vlohah navado, oviti si noge v flanelne krpe, da bi ga ne slišali. Svoja dejanja vrši vedno med 1.30 in 4. ponoči, deluje pa samo v revnejših četrtih. Zadovolji se zalegadel z manjšim plenom, toda ima navado, da obišče šest do sedem različnih stanovanj v eni noči. Policija ve tudi to, da ima v bližini kraja, kjer

viamlja, vedno pripravljeno kolo. Čeprav so že mnogi ljudje videli njegovo senco, ne ve nihče povedati kakšen je mož in ali je še mlad ali pa star.

Njegovo živo nasprotje je tako zvanj zalkrnikani mož iz Chelsea. Vlamlja samo v vile in stanovanja bogatašev in ne polaga nobene važnosti na to, da bi ga ne odkrili. Nasprotno. Ze pogostoma se je zgodilo, da je hišnega gospodarja ali gospodinjco zbudil in ju prisilil, da sta mu odprla blagajno ter izročila dragocenosti in denar. Najrajši vlamlja v chelesjski četrti in nosi masko, ki mu zakriva ves obraz. Njegov plen je pogostoma zelo velik in če poskušajo njegove žrtve, potem ko se je odstranil, stopiti v stik s policijo, morajo vedno ugotoviti, da je bil žlikovec prerezal telefonske žice.

Tretji mož, ki ga Scotland Yard že leta išče brez vsakega uspeha, je tisti, ki zna na zelo spreten način ponarejane bankovce po pet funtov spravljati v promet. Običajno dela tako, da kupi v kakšni trgovini, kjer je dosti ljudi, kakšno malenkost in jo plača s ponarejenim bankovcem. Cim ga je tako spravil v promet, se dolge tedne ne pojavi več v istem okraju. London je zelo velik in tako ne more nihče povedati, kje se bo pojavil slepar ob naslednji prihodki.

Glavni vzrok, da teh mož dolejš še ni mogla prijati, vidi londonska policija v tem, da delajo sami. Če bi namreč delali s kakšno lojpo, ženo ali prijateljico, bi se s smrtno gotovostjo prej ali slej s svojim pajdarštvom sporekli in posledica tega so vedno maščevalne ovadbe na policijo. Veeksko pa je število zločincev, ki vodijo londonsko policijo za nos, zelo majhno in že to kaže, njeno spretnost.

Radijske motnje od onkraj sveta

Vsak radijski prenos bi po milijonih let lahko poslušali znova

Sonce, luna in zvezde imajo vsaj delno krivdo, če sprejem v radijskih aparatih ni vedno takšen, kakršen bi moral biti in če se iz zvočnika glasijo vsakovrstni piskajoči in šumeči glasovi. Dr. Orestes Caldwell, znani ameriški radijski strokovnjak, se je temeljiteje pobavil s temi »nadzemeljskimi« motnjami in poroča sedaj, da imajo nebesna telesa s svojimi magnetskimi lastnostmi direkten vpliv na brezžični sprejem. Včasih ga ojačajo, da je mogoče oddajnike poslušati še izven njihovega normalnega področja, drugič pa sprejem ovirajo in ga motijo na najbolj neprijeten način.

Posebno sonce, ki ga Caldwell označuje na »svetlkaneti elektromagnet«, je hudo mo-

tilo radijske. Tu imajo posebno ulogo sveda spet proslule sončne pege, ki sprejem tem bolj motijo, v čim večjem številu so ne pojavile. V letih 1922/23. je perioda sončnih peg dosegla svoj minimum, pravi Caldwell, in takrat je bilo mogoče poslušati z majhnimi sprejemniki 50-vatne oddajnike preko vse ameriške celine. Potem se je število sončnih peg množilo in v letih 1925. do 1929., ko je doseglo maksimum, je bil sprejem nenavadno slab. Ob naslednjem minimumu je postal spet tako dober, da so morale oddajne postaje spreminjati svoje frekvence, da bi njih valovi ne tekali okrog zemeljske oble in delali zganje.

A tudi mesec ima po mnenju dr. Caldwell precejšnji vpliv na brezžične prenosne. Vsakdo lahko opazuje, da je sprejem v mesečnih nočeh dosti boljši. V temnih nočeh zadevajo brezžični valovi ob havičeljsko plast, tiste osredno plast v višini kakšnih 150 km, ki jo morajo prečeti le s tolnavo. Ob tej plasti se odbijajo na zemljo in povzročajo motnje. Kadar pa je negativno nabita luna na nebu, povzroča v havičeljski plasti »električno plimo in osoho« in havičični valovi v tej plasti potem ne zaletajo tolikšen odpor. Poleg tega je dr. Caldwell ugotovil, da so svede konkurenca radijske in oddajajo tudi s svoje strani valove v eter. Takšne »poslušalce« v obliki havičičnih glasov so razkrivalci še potovno ugotovili n. pr. in okraja Lokostreka.

Druga vrsta izvansveteljskih motenj nastaja po mnenju dr. Caldwellove svednje kraljskih brezžičnih valov, ki jim je mogoče zamuzati se skoz havičeljsko plast, pa se potem odbijajo ob sonce, mesec ali planetne in se v kračnem času povrnejo spet na zemljo. Brezžični kraljski valovi s sonca, ki se odbijajo s Marso, se vrnejo na zemljo n. pr. v štirih minutah, za pot od zemlje do sonca in nazaj pa potrebujejo kakšnih osem minut. Valovni odmevi s oddaljenejših planetov potrebuje sveda več časa. Zemeljski valovi, ki zadenejo ob Neptuna, se vrnejo n. pr. po štirih urah. Dosti več časa potrebujejo spet odmevi s stalne, toliko časa, da nas njihove motnje ne morejo potem več motiti. Z Alfe v Centavru se vrne zemeljski val n. pr. v štirih letih, s Sirija pa v 9000 letih, a z Device v 17 milijonih let.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Melanholično bitje

Izrek, da teka po vrtu Gospodovem mnogo čudnih bitij, se sklicuje za svoje potrebe tudi na to turbono nosato opico, ki sta jo privedla sloviti raziskovalec, lovec in filmski snemalec dr. Martin Johnson ter njegova žena s svoje zadnje ekspedicije na Borneo v Ameriko

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Tvoja žena ima usta kakor rožni popok.«
»Ni res. Popki so zaprti.«

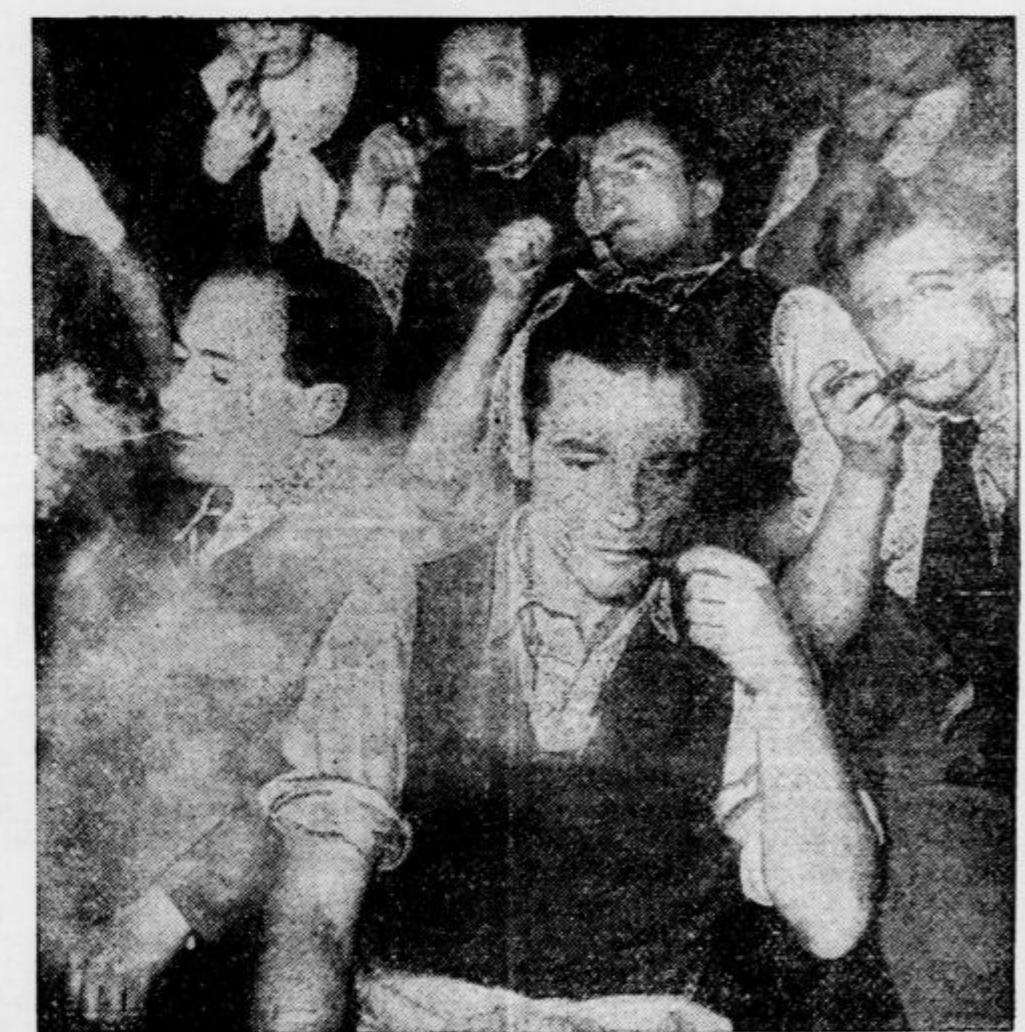
Nek potnik pride ves zasopel na postajo baš v trenutku, ko se je vlak odpeljal. »Potolžite se,« mu pravi dobrodušni vratar. »Če bi pritekli jutri, bi ne videli svojega vlaka niti odhajati.«
»Kako to?« vpraša potnik. »Zato, ker od danes dalje sploh ne vozi več,« do vratar.

Gospodinja: »Kaj ta mesec spet ne morete plačati najemnine? To ste rekli tudi pretekli mesec!«

Najemnik: »Nu, in ali nisem držal bese,«

Pesnik Meglica, čigar slava se še ni bila raznesla med ljudi, je sedel na družbenem večeru poleg mlade dame. Ze po petih minutah ji je priznal, da je pisec znanega romana »Rože brez trnje.«
»To poznam,« je dejala mlada dama, »kupil sem knjigo lansko leto.«
»Kaj, vi ste bili tista!« je vzkljknil Meglica navdušeno.

Kadite, toda počasi!

V Frankfurtu so kadilci pip priredili nagradno tekmovanje na nastov — najpočasnejšega kadilca. Zmagal je smokak, ki je nič manj nego dve uri vohel dim, ne da bi mu pipa niti cakrač ugledala

Egiptiške princeze

V današnjih dneh, ko so dolge kite še prava redkost, je zanimivo ugotoviti, da nosita obe sestri egiptškega kralja, princezi Favza in Feiza, še vedno lasne pa starca

ANEKDOTA

To dni uvrsti beški avstrijski finančni ministar Redlich je pripovedoval o svojem učitelju, prof. Antorn Mengerju kratko zgodbo. Na neki »eji« dumajske pravne fakultete so debatirali profesorji o tem, da li naj pri-puste nekoga slušatelja narodnega gospodarstva k habilitaciji. Njegov habilitacijski spis je bil prično nezadovoljiv. Tedaj je dejal Menger: »Veste kaj, gospodje, spis sem prebral in sem ugotovil, da je to končno neki! Žid, ki ne zna pisati, mislim, da ga lahko pri-pustimo.«

VSAK DAN ENA

»Kaj pravite? 14 dni je rabil slikar, da je prepleskal vašo kuhinjo? Mojo pa je prepleskal v treh dneh!«
»Seveda, vaša kuharica pa šteje tudi že 60 let, moja pa le 18!«
»Danak Familja Blad.«

Umetnik na kolesu

V Curihu so tekmovali pretekli dni za evropsko prvenstvo v umetnem kolesarjenju. Zmagal je Nemeck Kompeks, ki predvaja tu baš eno svojih najtežjih točk

JESENSKO IN ZIMSKO BLAGO ZA OBLEKE, POVRŠNIKE, PLASČE, SUKNEJE itd.

V BOGATI IZBIRI NUDI DRAGO SCHWAB
Ljubljana, Aleksandrova 7.
VELIKA ZALOGA KONFEKCIJE ZA GOSPODE IN DECKE.

Božični prazniki niso več daleč

...in angleške gospodinjje imajo že mnogo skrbi zavoljo tradicionalnega božičnega obeda, ki si ga čim bolj brez skrbi pripravijo niti misliti ne morejo

KRUPP
Svetovni Krupp Diesel, Krupp Junckers Diesel in Krupp bencinski avtomobili od 2 do 7 ton. Krupp ni samo ime, temveč tudi garancija.

GLAVNO ZASTOPSTVO
O. ŽUŽEK
LJUBLJANA TAVČARJEVA 11

DAMSKÉ PLAŠČE
za jesen in zimo
modne in športne, s kožuvinovino ali brez v cenah od Din 240.— do 580.— v veliki izbiri nudi

F. I. GORIČAR
Ljubljana,
SV. PETRA CESTA 29.
Plašče izdelujemo tudi po meri.

Les
Beneda 1 Din, davak 3 Din za sifro ali laganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kapital
Beneda 1 Din, davak 3 Din za sifro ali laganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lesopis prodaje lesa
Začasna državna uprava zastavljenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29, oktobra 31. 24, prida v reviziji. Log pri Kogatuca na pismeni licitaciji dne 16. decembra 1936.

Hranilne vloge
Ljubljanske kreditne banke in Ljubljane in revizije za kupim in plačam najvišjo ceno takoj v gotovini.

Al. Planinšek
Ljubljana, Beethova ul. 14/I. Telefon 35-10. 257-16

Jesenov les
blovi, kupimo vsako množino. Ponudbe na Kolto, Predelbi, Ljubljana, Kongresni trg 4. 27342-15

Kupim
Beneda 1 Din, davak 3 Din za sifro ali laganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kožuhovina
na najugodnejše kupi in prodaja vsako količino pri JOSIP DOLENC
Sv. Petra 19. Telefon 22-62. 266-7

Lovsko puško
prijazno, kupimo, prodamo, obdelamo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 30921-1

Lokomobil
novo ali rabljeno, v dobrih stanju, s tehničnim opremljenim in navedbo gradbenega lista in cene, kupim, prodam, menjam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 30015-7

Stare moške obleke
sukne, čevlje, perilo, kupim. Pridem pogledat na dom. Plačam boljše kakor vsak drugi. Pišite na Marz Andovico, Galusovo nabrežje 27. 30174-7

Stare moške obleke
čevlje in perilo kupim stalno. Pridem na dom, ljubljanske zadostaje. Alojzija Drame, Ljubljana Galusovo nabrežje 30. 30035-7

Zlojlvno posteljo
dobro ohranjeno, naslov v vseh posl. Jutra. 30065-7

Stopnice
na zavoj (Wendeltrepp), kupimo. Višina cca 8 m. Ponudbe poslati na tovarno žigala Dolac-Travnik. 27345-7

Visokofrekvenčni aparat
za valnivo 300 volt in Panekol zdrav. solnce — tudi brez žarnice, kupim. Ponudbe pod »Aparat« na ogl. odd. Jutra. 7309-7

Otroški bicikelj
za štetnega fantka, kup. m. Verzej. Verovškova 23. 27393-7

Drobilec za kamen
kupim. Navditi kapaciteto in ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Drobilec«. 30185-7

Dragocenosti
Beneda 1 Din, davak 3 Din za sifro ali laganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodajalco
družabno s svojim obrtnim letom, sprejemem takoj. Kapital nepotreben. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Vpeljana trgovina«. 30030-10

Finansierija
ižem za rentabilno in vpejalno podjetje. Potrebnogotovina najmanj Din 30.000, proti visokim obrestim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Popolna varnost«. 30114-16

Družabnico
samostojno osebo, s večjim kapitalom, ki bi prezešla dobro vpeljana trgovino, sprejemem z vso oskrbo. — Naslov v vsaki poslovilnicah Jutra. 30100-10

Vlogo
Prve Hrvatske Strojnice 30000. Din ali več prdam proti gotovini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovce«. 30078-16

Vlogo
Kmetijske Ljub. okol. Din 32500, prodam ali posodim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vloga 325«. 27490-16

Vložnico
Mestne hranilnice Ljubljanske 13.000, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »24514«. 27383-16

Katera srčno dobra oseba
bi posodila 1.500 Din gozdu proti 100 kraiin garanciji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vloga 325«. 30259-16

Kompanjona
iže samostojna gospa za industrijo moškega, ženskega perila in trikotarje, ki postane lastnik 8 novih strojev, in postane poslovodnica in blazinik. Potrebno do 60 tisoč. Posel v polnem obratu. Vprašati Planovnik, Zagreb, Rškova 9. 27320-16

Vlogjen
Beneda 1 Din, davak 3 Din za sifro ali laganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Velik zelenjadni vrt
dobro pogojen, sredi Ljubljane oddaljen 3 km od mesta, v celoti urejen, pripravljen za prodajo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vloga 325«. 30082-19

Lokal
na Trševci v centru se daje v najem. Naslov v vseh posl. Jutra. 30040-19

Lep, nov lokal
pripravljen za vsako obrt ali trgovino oddam s 1. decembrom. Vprašati se na Cankarjevem nabrežju 13. 30032-19

Zaprto prostor
30 m² za skladišče ali delavnico oddam. Jelska 97. 30065-19

Lokal
na prometni točki v centru Ljubljane ali na periferiji. ižem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prometna točka«. 30067-19

Trgovski lokal
ižem na prometni točki v Siki. Ponudbe z navedbo velikosti lokala, številna okna in najemnine na ogl. odd. Jutra pod sifro »Lokale«. 30125-19

Trgovski lokal
ižem na prometni točki na Viču. Ponudbe z navedbo velikosti lokala, številna okna in najemnine na ogl. odd. Jutra pod sifro »Lokale«. 30124-19

Trgovski lokal
ižem na prometni točki v Mostah p. Ljubljani. — Ponudbe z navedbo velikosti lokala, številna okna in najemnine na ogl. odd. Jutra pod sifro »Lokale«. 30123-19

Gostilno
oddam takoj ob Dunajski cesti. Najemnina nizka. Pojasnila daje: Franc Kotnik Prevele, p. Lukovica pri Domžalah. 30042-17

Gostilno
dobrodošlo vsem v najem. Ponudbe na Aloma Company d. z. o. z., Ljubljana. 30075-17

Gostilno
vsem v najem ali na račun. Ponudbe pod sifro »Gostilno« na podružnico Jutra Maribor. 27325-17

Večje gostilno
vpejalno, ki se nahaja na prometni točki velikega industrijskega kraja, oddam takoj v najem ali na račun. S katerim oddam lokal za delavsko obrt. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Industrija 333«. 27313-17

Mesarijo
dobro vpeljavno, v industrijskem kraju, najrjasi v mestu, vsem v najem. Naslov v vseh posl. Jutra. 27327-17

Gostilno
eventuelno s pekovstvom vred, oddam v najem v lepem trgu. Pogojni ugodni. — Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Kvaka«. 30235-17

Mekarno
oddam v najem. Celovška cesta 28. 30259-17

Subo klet
veliko, primerno za skladišče oddam na Taboru. Poizve se pri hišnici Lirška ul., nova stavba. 30113-19

Gostilno
dobro idočo, center Ljubljane z inventarjem in stanovanjem oddam na račun ali v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Priložnost«. 30144-19

Izletniško gostilno
v zagrebški okolici s poteno in zimsko vrando. vrtem. krajnimi prostori, stanovanjem prodam zaradi bližine Saviškega jezera. Dne 35.000 z bogatim priborom. Prednost ima jo sposobne natakarnice in sobarice. Najemnina mesečno samo 800 Din. Pavlečkovi, Zagreb, Illica 144. 30025-19

Trgovino s papirjem
dobrodošlo, sredi mesta, prodam zelo ugodno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Papir«. 20234-19

Lokal
za shrambo ali delavnico, oddam. Zraven je ena soba za stanovanje. — Cesta v Rožno dolino, št. 36. Poizve se Studentova ul. št. 13. 30089-19

Nekoliko dobrih trgovin
v provinci, mlinov, prilika za obrtnike, gospodarska posvetila kupuje — prodaja »Daruvargov Daruvarg«. Za odgovor priložite 3 Din v znak. 30137-19

Delavnico
približno 8.5x4 oddam takoj za mirno obrt na dvorišču Mestnega trga št. 9. 30083-19

Lokali
na Trševci v centru se daje v najem. Naslov v vseh posl. Jutra. 30040-19

Lep, nov lokal
pripravljen za vsako obrt ali trgovino oddam s 1. decembrom. Vprašati se na Cankarjevem nabrežju 13. 30032-19

Zaprto prostor
30 m² za skladišče ali delavnico oddam. Jelska 97. 30065-19

Lokal
na prometni točki v centru Ljubljane ali na periferiji. ižem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prometna točka«. 30067-19

Trgovski lokal
ižem na prometni točki v Siki. Ponudbe z navedbo velikosti lokala, številna okna in najemnine na ogl. odd. Jutra pod sifro »Lokale«. 30125-19

Trgovski lokal
ižem na prometni točki na Viču. Ponudbe z navedbo velikosti lokala, številna okna in najemnine na ogl. odd. Jutra pod sifro »Lokale«. 30124-19

Trgovski lokal
ižem na prometni točki v Mostah p. Ljubljani. — Ponudbe z navedbo velikosti lokala, številna okna in najemnine na ogl. odd. Jutra pod sifro »Lokale«. 30123-19

Gostilno
oddam takoj ob Dunajski cesti. Najemnina nizka. Pojasnila daje: Franc Kotnik Prevele, p. Lukovica pri Domžalah. 30042-17

Gostilno
dobrodošlo vsem v najem. Ponudbe na Aloma Company d. z. o. z., Ljubljana. 30075-17

Gostilno
vsem v najem ali na račun. Ponudbe pod sifro »Gostilno« na podružnico Jutra Maribor. 27325-17

Večje gostilno
vpejalno, ki se nahaja na prometni točki velikega industrijskega kraja, oddam takoj v najem ali na račun. S katerim oddam lokal za delavsko obrt. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Industrija 333«. 27313-17

Mesarijo
dobro vpeljavno, v industrijskem kraju, najrjasi v mestu, vsem v najem. Naslov v vseh posl. Jutra. 27327-17

Gostilno
eventuelno s pekovstvom vred, oddam v najem v lepem trgu. Pogojni ugodni. — Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Kvaka«. 30235-17

Mekarno
oddam v najem. Celovška cesta 28. 30259-17

Mesarijo
dobrodošlo v Mariboru oddam v najem. Naslov v vseh posl. Jutra. 27313-17

Lokal
Beneda 1 Din, davak 3 Din za sifro ali laganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovine, trafike, bufete
industrije, hotele, gostilne, kavarne, točilnice, mize, mlokarne in vsa druga pridobitna podjetja, hiše, vile, poseli, prodajno in posredniško nakup; Poslovalnica Pavlečkovi, Zagreb, Illica 144. 30024-19

Samo pritisk na gumb

pa se Vam že oglasi zaželjena postaja z glasbeno polnostjo, ki Vas preseneti. Kateri aparat ima to senzacionalno iznajdbo? Izključno le

RADIONE MOTOSELECT

zahtevajte ponudbo aparatov RADIONE od

„RADIO“

reg. zadr. z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. tel. 3190.

Stanovanje
26 kilometrov od Sarajeva ob progi Sarajevo—Dubrovnik, sto korakov od postaje Pazarić, sredi ravnine s planinsko okolico, prikladno za zimsko športno kakor za letovanje, torej za hotelsko industrijo, radi bližine Sarajeva pa tudi za kupčijo z lesom, živino in sadjem, se radi oddeluje v Beograd ugodno prodaja: enonadstropna hiša, ki ima v pritličju veliko lega in parcelo za zidavo lega vile, poceni prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vrednotne«. 27382-20

Enodružniško hišo
lepa lega in parcelo za zidavo lega vile, poceni prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vrednotne«. 27382-20

Enonadstropna hiša
v bližini nove lesene cerkve v Vodmatu, novogradnja, krasna naprava, kot tudi visokopriročna hiša na Smarinski cesti. Delno se lahko plača s kreditom. Ljubljanski denarnih zavodov, Poizve se I. Orašem, Predovljeva ul. 5. 30077-20

Lepa vila
blizu centra, na najlepšem položaju, solčna lega, s gospodarskim nasadom in velikim vrtem napredaj. Prevzame se lahko tudi večja hipoteka. Naslov v vseh posl. Jutra. 30069-20

Hišo ali vilo
v najbližji okolici Ljubljane, Bežigradski okraj, sprednji del Miria ali Rožnika. Smer St. Vid ali Vič kjer je tramvajska čezca, kupim za gotovino. Cena okoli 150.000 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »W. J. hiša večstanovniška«. 30131-20

Večstanovniško hišo
rentabilno, takoj prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rentabilno«. 30243-20

Velik travnik
samo malo oddaljen od Tržakke ceste na Vrhu zelo poceni prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 30197-20

Hišo
manjšo trgovsko in stanovanjsko pod zelo ugodni pogoji prodam, ter dve manjši gostilni v mestu na prometni točki. Prevzamem hipoteko oddam knjizice. Pojasnila Jančar. Sv. Petra c. 27. telefon 27-96. 30207-20

Hiša
v Ljubljani—Mostje, eno stanovanjsko z vrando in vrtem na prodaj. Poizvedbe pri dr. J. Žužku, advokatu v Ljubljani. 30198-20

Trgovska hiša
po ugodni ceni napredaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 27329-20

4-stanovanjsko vilo
novogradnja, komfort, do 31.000, velik vrt, v bližini centra, prodam za Din 470.000. Pisarna Adamič, Gosposvetska 8/II. 30183-20

Hiša
enostanovniška, prostorna, suha, 30 m od glavne ceste, z dvema velikima vrtovcema, v Ptuj, ugodno napredaj. Ponudbe na Vidovci Anton, Spodnji Breg, posejta Hajdina pri Ptuj. 27426-20

Tovarniško poslopje
na Gorenjskem ugodno napredaj. Poslopje je v najboljšem stanju, katero je pripravljeno za predelavo drobnorodov, zraven poslopja se nahaja tudi velika stavbena parcela. Ponudbe je poslati na ogl. odd. Jutra pod značko »Tovarna«. 30039-20

Stanovanjsko hišo
novo v Ljubljani, kupim. Ponudbe z opisom hiše na ogl. odd. Jutra pod »300.000«. 30004-20

12-stanovanjsko hišo
novogradnja, 850 kv. m v rta, donos neto 45.000.— Cena 530.000.— Prevzem Knapotek. Proda pisarna Adamič, Gosposvetska 8/II, telefon 32-86. 30181-20

2 novogradnja hiši
z dobrim donosom, v ceni 550000 — 650.000.— prodaja Adamič, Gosposvetska 8/II, telefon 32-86. 30181-20

Nova hiša
2 sobi in kuhinji, poceni napredaj. Pobrže ul. Maribor, Medvedova 30433-20

Encob. stanovanje
v dvosobno, prvenovno suho, sončno, oddam po nizki najemnici. Jurčkova pot 55. 30056-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico oddam takoj ali pozneje na Opekalski cesti. Poizvedbe: gradbena pisarna Rimska c. 21. 30073-21

Sobo in kuhinjo
oddam zelo čedni, točni stranki odraslih oseb. Cankarjeva ul. 5, Kodeljevo. 30062-21

Encob. stanovanje
oddam za november ali december, Tržakova 24. 27047-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, s pinom, takoj oddam. Jesenkova 8. 30142-21

Trisobno stanovanje
oddam s 1. decembrom. Mesečno Din 800. Zidovska steza št. 4. Pri univerzi. 30117-21

Stanovanje
za takoj v Mostah oddam. Poizve se pri L. Jan. tudi za samca. Pokopalska 14. 30096-21

Stanovanje 2 sob
in pritlikali, parketirano v visokem pritličju na Mirju, oddam s 1. januarjem 1937. Naslov v vseh posl. Jutra. 30007-21

Stanovanje
soba, kuhinja, vse pritlikali, pod eno ključem, oddam. Siska, Podlajska Aleševčeva 38, tez govornsko teleznico. 30061-21

3-sobno stanovanje
solčno, z vsem komfortom, v centralno kurjevo, oddam 1. decembra ali kasneje. — Naslov v vseh posl. Jutra. 27329-21

2 stanovanji
dvosobno in trisobno, s kabineto, parketirano, kopalnica, komf. poleg banovine za ceno 1000—2000 Din, oddam tujbrnja ali prej. Informacije: Tobačna ulica 6, telefon 31-01. 30055-21

Trisobno stanovanje
s kabineto, oddam takoj ali januarja. Naslov v vseh posl. Jutra. 27379-21

Opremljeno sobo
in kuhinjo, oddam takoj v vili na Vodovodni cesti 73 vili na Vodovodni cesti 73 za 339 Din in prodam kino, gugalni stol in zlojlvno posteljo. 30066-21

Štirisobno stanovanje
oddam v vili v sredi mesta z vsem komfortom, za takoj ali 1. februaria 1937. Informacije v trgovini A. Gorec, Tyrševa c. 1. 30170-21

Enosob. stanovanje
lepo ugodno oddam s 1. januarjem 1937 v Cegnarjevi ulici 10/II. Poizve se v hiši stanovanje št. 5. 30150-21

Enosob. stanovanje
lepo, oddam boljši, plačljivi stranki. Naslov v vseh posl. Jutra. 30041-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, oddam s Siki za mesecino Kmet. Pojasnila: Fritsch, Poljanska cesta 16, stop. IV. 30018-21

Stanovanje
soba in kuhinja, ižem in plačam po potrebi par mesece v naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Soba«. 30059-21a

Stanovanje
4-5 sobno iže združevati s sponid tročlanske družine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zdravnice«. 30034-21a

Stanovanje
2-3 sob s kopalnico, iže za spomlad tročlanske družine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna lega«. 27369-21a

2-3sobno stanovanje
s kopalnico iže za spomlad tročlanske družine. Parter vključen. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna lega«. 27369-21a

Dvosob. stanovanje
s kabineto, kuhinjo, pritlikali, oddam takoj. Poizve se Kamenšek, Einspelerjeva 20, Bežigrad. 30035-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, kuhinjo, pritlikali, oddam. Aleševčeva cesta 34, Ljubljana VII. 30251-21

3-sobno stanovanje
sredina mesta, oddam. Vprašati 2-4. Naslov v vseh posl. Jutra. 30202-21

Opremljeno stanovanje
s kuhinjo oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 30195-21

Stanovanje
2 sobi in kabineti, takoj oddam. Velika Golnarjeva ul. 19. 30190-21

2 stanovanji
trisobno s 4 doročeno in štirisobno ugodno oddam za takoj. Informacije Sturm. S'ari trg 28. III. 30195-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikalnimi oddam 1. nadstropje za Din 350. Zgoranja Siska 205, poleg Gustavoga doma. Vila Milica. 30261-21

Stanovanje
eno in dvosobno, oddam takoj s pritlikalnimi. Predovljeva 9/I. 30132-21

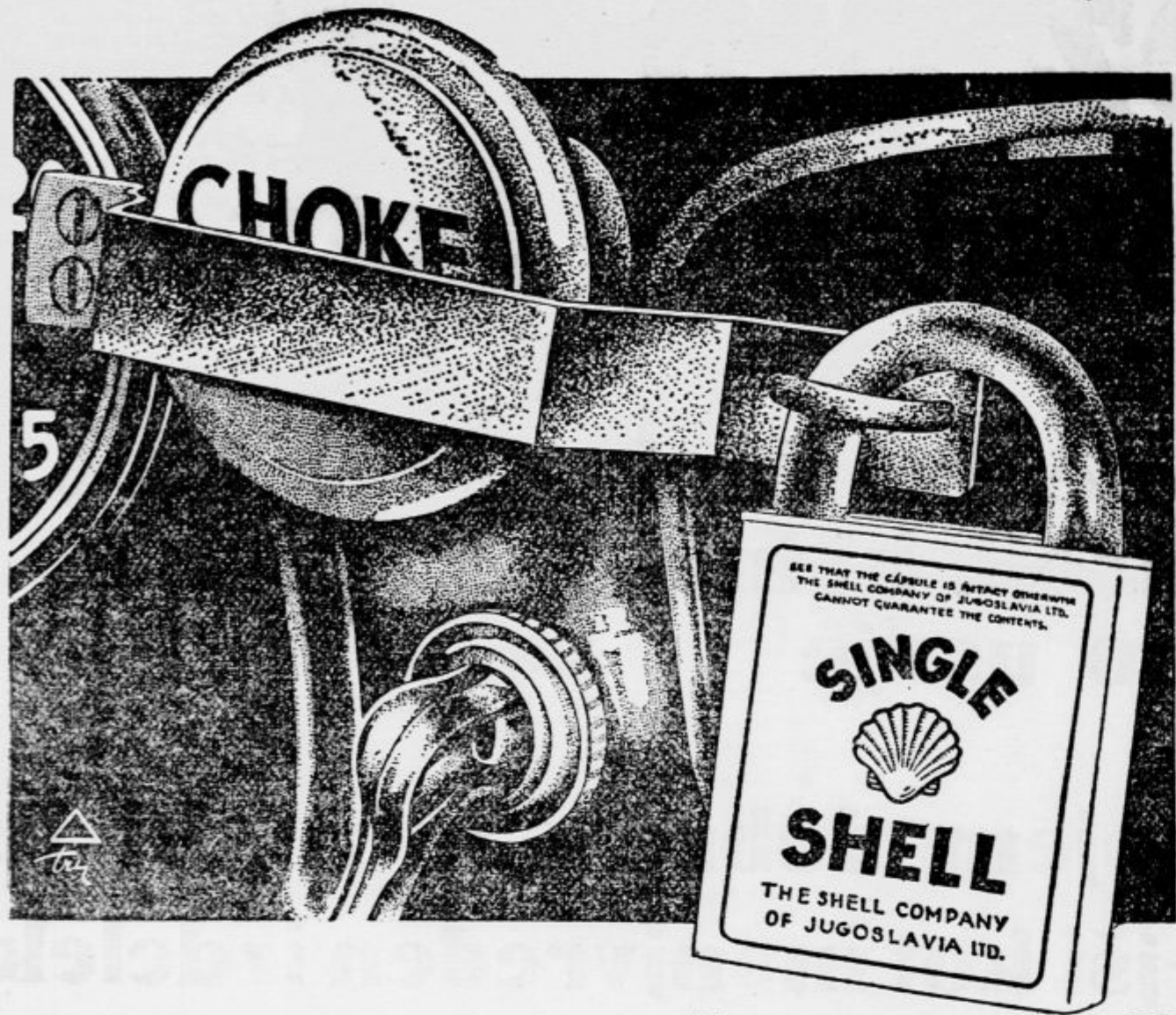
Stanovanja
Beneda 1 Din, davak 3 Din za sifro ali laganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hubertus
nepremocijv temnosiv in v različnih barvah po Din 250.— ter vsa druga oblačila po neverjetno nizkih cenah pri PRESKER-JU, Ljubljana, Sv. Petra c. 14. 30135-22

Stanovanje
eno in dvosobno, oddam takoj s pritlikalnimi. Predovljeva 9/I. 30132-21

Stanovanje
2 sobi in kabineti, takoj oddam. Velika Golnarjeva ul. 19. 30190-21

2 stanovanji
trisobno s 4 doročeno in štirisobno ugodno oddam za takoj. Informacije Sturm. S'ari trg 28. III. 30195-21

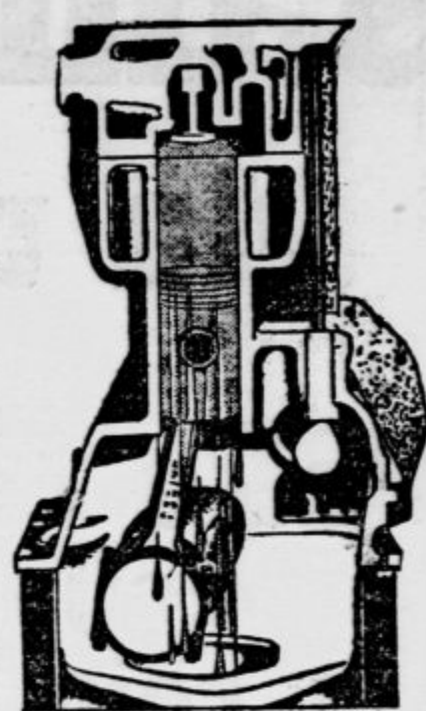
Avtomobilisti!

Po uporabi čoka zamorete presoditi, ali motorno olje odgovarja za zimo ali ne.

Slabo olje se zgosti, startate težje - in prevečkrat potegnete za čok.

REZULTAT:

1. V cilindre prihaja preveč bencina ter med obroči beta in steno cilindra prodira v karter.
2. Olje v karteru se razredčuje, se mora česče menjati, in mazanje trpi.
3. S sten cilindra se izpira olje, ki postane suhe in se preko mere izrabljajo.

Jugoslavensko Shell d. d.

Uporabljajte manj ČOK!

zimsko avtoolje

Novi Single Shell

Start kot strela-dovršenomazanje

Vsem neprijetnostim se izognete, akouporabljate specialno

Sobovrsta

Bosoda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 opremljeno sobi lep, telesni, list, centralna kurjava odjem v bližini kavarna Emona. Naslov v vseh posl. Jutra. 27369-23

Prazno sobo v uporabo kopalnice od doma. Miklošičeva c. 16 117 desno. 30093-23

Prazno sobo v centru s prstnim vhodom, oddam dvema sosednjima ženskama. Naslov v vseh posl. Jutra. 30691-23

Opremljeno sobo pri Sv. Jožetu s 1 decembrom oddam Ogljed od 2 ure. Naslov v vseh posl. Jutra. 30093-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom od dan 1 - 2 gospodoma event. s vso okrbno. Naslov v vseh posl. Jutra. 30193-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom od dan z vso okrbno. Gradščice 13. 30157-23

Opremljeno sobo z dvema posebnima oddam. Event. vso okrbno. Naslov v vseh posl. Jutra. 30160-23

Veliko sobo opremljeno ali prazno, s posebnim vhodom, oddam v Glavalski ul. 12 - Znanstev. 30021-23

Prazno sobo šifra, svetlo, oddam. Vprašati: Wolfova ul. 11. 30220-23

Separirano sobo z 2 posteljama v sredini mesta, oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 30141-23

Sobico s posebnim vhodom, elektr. razsvetljava, poceni oddam. Gaurar, Trnovski pristan 4. 30149-23

Prazno sobo lepo, solčno oddam bliž. Taborna, tramvajška postaja ob hri. Naslov v vseh posl. Jutra. 30143-23

Sobo oddam gospodini. Naslov v vseh posl. Jutra. 30046-23

Opremljeno sobo lepo, v bližini II. drž. gimnazije oddam s 1. decembrom. Naslov v vseh posl. Jutra. 30027-23

Sobo pridržana, sončno, lepo oddam za 1. decemb. Vrtača 14. 30031-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom, oddam. Ciri Metodova ul. 19 I. nadstropje desno. 30028-23

Lepo čisto sobo s posebnim vhodom, s soproba kopalnice, oddam samo boljši osebi. Naslov v vseh posl. Jutra. 30029-23

Prazno veliko sobo lepo oddam takoj. Devinska ul. št. 9. Kolesja. 30090-23

Lepo prazno sobo lepa kuhinja oddam. Pred Skofja, št. 3/II. levo Suhadolnik. 30076-23

Opremljeno sobo solčno in čisto oddam v domačo hrano. Stari trg 28/III, levo. 30126-23

Opremljeno sobo za eno ali dve osebi, s novimi pohištvi, okna na Meslini trg, oddam po niki om. Čončarjevo nabrežje 22/III, levo. 30230-23

Prazno sobo lepo, veliko, solčno, oddam boljši osebi. Poljanska cesta 15, stopnište I. vrata 8. 27381-23

Sobo z vso okrbno oddam dila za 400 Din v centru. Naslov v vseh posl. Jutra. 30018-23

Poleg sodnije oddam v novi moderni hiši elegantno novo sobo, telefon, kopalnica boljšemu gospodu. Čiprčeva 11/IV, desno. 30250-23

Opremljeno sobo oddam dvema gospodoma v sredini mesta s hrano ali bier. Naslov v vseh posl. Jutra. 30210-23

Solčno sobo oddam 2 gospodoma s 15. decembrom ali 1. januarja. Naslov v vseh posl. Jutra. 30171-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam 1-2 gospodoma. Naslov v vseh posl. Jutra. 30184-23

Opremljeno sobo solčno, lepo, in prazno, obe s posebnim vhodom - oddam. Priskovec 6. 27390-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom, oddam takoj boljšemu gospodu. Dvorakova 3, priti., desno. 30231-23

Prazno sobo oddam v pritiču z uporabo štedilnika. Binšperjeva 23. 30227-23

Opremljeno sobo oddam gospodini za 1. XII, ali kasneje. Glinška 5-I. (b. lina) Tobačne tovarne. 30191-23

Opremljeno sobo elegantno, s centralno kurjavo, oddam v centru. Naslov v vseh posl. Jutra. 27369-23

Sobe iše Bosoda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mlad gospod bolan na židovcu iščem sobo z odgovarjajočo dietetno hrano v bližini gor. kolodvoru. Najraj pri mirni stranki a' vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samo« 26754-23a

Opremljeno sobo v ški, blizu tramvaj, iščem. Tudi proti instrukciji. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Miren akademike«. 30145-23a

Komfortno sobo večjo z uporabo kopalnice in posebnim vhodom za 1. decemb. iščem. Ponudbe pod »za sina« na ogl. odd. Jutra. 30099-23a

Sobico ali kabinet s posebnim vhodom v mestu. iše gospa. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plača 150«. 24386-21a

Opremljeno sobo lepo, iščem na Mirju ali okolici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Soba-gospode«. 30093-23a

Opremljeno sobo s štedilnikom iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj iščem«. 30186-23a

Iščem sobo s posebnim vhodom v bližini srbhrvatsko, sprejem na ogl. odd. Jutra pod »December«. 27387-23a

Opremljeno sobo čisto in zračno s celo okrbno v bližini Evrope išče boljši gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »888«. 30153-23a

Opremljeno sobo išče gospod za takoj v bližini glavna pošte, Plača do 300 Din. Ponudbe na kavarno »Emona«. 27438-23a

Eno ali dve sobi tudi brez opreme, kopalnico (sopporaba), prostor za garderobo, ne prometna cesta, novejša s'arba, največ prvo nadstropje, nemoten vhod iščem. takoj ali do januarja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sam« 26754-23a

2 prazni sobi s centralno kurjavo v centru s hrano za 3 osebe iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stena«. 30080-23a

Sobo s hrano išče visokoločka romantične za 15. decembra ali 1. januar. Najraje pri kakom g. profesorju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Boljša družina«. 30006-23a

Izgubljeno Bosoda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

1000 Din nagrade plačam sistem, kjer pripomore, da dobim ukrasna koleca nazaj neokrnjena - znamke »Adler«, »Gang«, najnovejši model na tri prestave, ima mala široka koleca z balon pnevmatik, kolena pokromana, pedali popolnoma gumi, s kompletno dinamo lučjo. Tovarniška št. 20880, evd. št. 102338. Drugo kolo znamke »Svever« št. 2671634 evd. št. 92084, ima visoko ogrodje, topelo, jenet tek na dva prestavi in tudi kompletno dinamo luč. Franc Gorjanc, mesarski mojster, Celje. 30248-28

Informacije Bosoda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vojaške informacije privatne, trgovske, politične, kvaso vsi: Informacijski zavod, Ljubljana, Selcemburgova 71. 30219-31

Dražbe Bosoda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hotel na Bledu popolnoma opremljen z 20 sobami se bo prodal dne 28. t. m. na javni dražbi pri sodišču v Radovljici. Cenina vrednost Din 713.409. Najmanjši ponudnik Din 475.606. Dražba se prične ob 9. uri. Pojavnika daje Posojilnica v Radovljici. 27358-32

Razno Bosoda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zima, zima... Ostanki mariborskih tekstilnih tovarn brez napak, pristno-barvni, »Paket Serija A« za moško, žensko, posteljno, namizno-perilo in rjuhe; »Paket Serija B« vsebina 15-21 m dobro uporabnih ostankov prvovrstnih touringov, flanel za pijane in barhentov za obleke ter »Paket Serija Z« z vsebino 3 m blaga za zimsko suknjo ali ženski plašč, moško obleko ali damski kostum poštine prosto samo Din 121. Dalje novi specialni paket »Original Kosmos D« z vsebino 19 do 25 m najfinjših pijanija flanel, modnih barhentov za obleke in bluze ter toplega moškega in ženskega spodnjega perila. Ta paket Din 148. Vse poštine prosto. Neprimerno vzrnam nazaj in zamenjam. Naročite, dokler je še zaloga pri RAZPOSILJALNICI »KOSMOS« MARIBOR, Dvofakova cesta št. 1

LESNA TRGOVINA V SLAVONJI na Dravi, z dobrim prometom, dobrimi šupami, išče za leto 1937

FILIJALNO ALI KOMISIONALNO SKLADIŠČE Ponudbe pod 44709 na Publicitas d. d., ZAGREB - ILICA 9

Dopisi Vsaka bosoda 3 Din; dve 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Gospod star 29 let, zelo simpatičen, lepe zunanosti, visoke postave, inteligent, eleganten, zelo dovtopen, išče poznanstvo z bogato damo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Bodoči trgovec«. 30047-34

Stenotipistko simpatične zunanosti, ki zna srbhrvatsko, sprejem. Ponudbe s sliko, ki se vrne, pod »Tajnice« na ogl. odd. Jutra. 27321-24

Prijateljstva s boljšo gospodino ali mlajšo gospo, predvsem blondinko, želi v bližini državnih uradnikov, 30 let star. Ponudbe pod »Prijetni večer« na ogl. odd. Jutra. 27366-94

Zenitve Vsaka bosoda 3 Din; dve 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Ločenka pešpete zunanosti z doto Din 40.000, išče trgovca, obrtnika ali šifro. Pojavnika daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošliti Din 10. 27368-25

Znanja želi gospodinja s inteligentom od 31 do 46 let. Doto Din 120.000 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Sv. Miklavja«. 27386-35

Vaščanka 22 letna z doto v gotovini Din 40.000, išče trgovca, obrtnika ali šifro. Pojavnika daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošliti Din 10. 27369-25

Ločenec star 48 let, s prvotnostjo, mokoška srca, želi gospodino s praznim ali Din 30.000 v gotovini. Ekstencija zasigurana. Cenj. dopise na podružnico Jutra v Celju pod značko »70.000«. 29296-25

Gospodinja 38 let stara, s nekaj prihrankov, išče v svrhu močive inteligentnega gospoda s sigurno eksistenco. Dopise na podružnico Jutra Maribor pod »Nemake ponudbe«. 27325-25

Premog, drva, oglje nudl najugodnejše **Kačič Franja** Celovška c. 67, Siška, (poleg stare cerkve)

Kupujte domače blago!

Vdova 23 letna z doto v gotovini 20.000, išče trgovca ali šifro. Pojavnika daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošliti Din 10. 27366-25

Ločenka 28 letna z doto v gotovini 250.000, išče zakonskega druga. Pojavnika daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošliti Din 10. 27364-25

Artiler. poročnik Slovence, visoke postave, v službi v Beogradu, želi poročiti gospodino v starosti 20-30 let, lepe visoke postave s potrebno kavčijo. Ponudbe s sliko na podružnico Jutra v Mariboru pod »Mirno življenje«. 27428-25

Frizerke samostojno delavke, lepo in solidno, išče radi žetivite mojster srednjih let, s samostojnim mokim in ženskim salonom v večjem mestu Hrvaške. Dopise prosim pošliti na ogl. oddelku Jutra pod šifro »Mirno življenje«. 27365-25

Podeželanka 25 letna z doto v gotovini Din 50.000 in 30 orazi zemlje, išče zakončnega moža. Pojavnika daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošliti Din 10. 27365-25

Zenitve in možitve boljših slojev posredujemo najvsebnije, odlično in ceneje. Imamo mnogo oddelčnih partij obseh spolov v evidenci. Informativne prospekte razpo šiljamo proti vposanim Din 10.- v poštnih zarim kad-dikredito: »REZUZE« Zagreb pošta 3. 30023-25

Poročim mlado bogato gospodino, ki bi mi pripomogla, da se stabiliram v Ljubljani. Star som 22 let, simpatičen, lepe znanjosti, visoke postave. Slika zašljena. Tajnost strogo zadržana. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro: »Sigurno lepe bodočeno«. 30048-25

Pekovski mojster in hišni posestnik, vdovec 50 let star, simpatičen, brez otrok išče dobro gospodino - ženo, ki poseduje najmanj 40 tisoč dinarjev v svrhu takojšnje ženitve. Ponudbe pošliti na podružnico Jutra v Celju pod »Blag značaj«. 27311-25

Dražestna blondinka 21 letna z doto v gotovini in nepremičninah Din 270.000, išče zakonskega moža. Pojavnika daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošliti Din 10. 27367-25

Obrtnica pešpetna, s gotovino želi spoznati s državnim ali mestnim inženjerskim starim od 30-40 let. Prednost imajo finančni. Resne dopise s sliko na ogl. odd. Jutra pod šifro »Izbrano mladič«. 8004-36

Bukov les

neparjen, z robom v dolžinah 110 cm dalje, v širini 6 cm dalje, debelini 1 palca, z jamčeno brez razpok in po možnosti brez vej. Letna dobava, tedensko oca 25 m³. 25% jedra dovoljenega. Ponudbe na oglašni oddelek »Jutra« pod »Sušak«.

Z A BOŽIČ 1936!
tople puhnate odeje
volnene odeje
vata odeje
tkanline za odeje.

WEKA MARIBOR

GLASBILA
Schneider priznana so od umetnikov kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ NAJVEČJA DOMAČA RAZPOSILJALNA TVRDKA **F. SCHNEIDER** IZDELOVALNE GLASBIL IN GLASBENIH PRITEKLIN **ZAGREB, Miklošičeva ul. 10.**
Violine... od Din 71.- razlogi: | Havajske kitare, | kromatične | saksofoni in t.d. | harmonike, trube | najcenejši. |
Kitare... 148.- |
Mandoline... 98.- |
Harmonike... 75.- |
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POLIČNI CENIK

ZAHVALA

Za premnoge izraze sočustvovanja ob smrti naše predrage sestre, tete, svakinje itd., gospe **Alojzije Bernardi** roj. LEON izrekamo najtoplejšo zahvalo. Istotako prisrčna zahvala vsem darovalcem cvetja in sploh vsem, ki so kakorkoli počastili njen spomin. CELJE, dne 21. novembra 1936. ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadomestljivi izgubi našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica, svaka in tasta, gospoda **Ivana Kokolja** ZELEZ. URADNIKA V POKOJU za poklonjeno cvetje in vence, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Osobita zahvala naj velja prečastiti duhovščini za spremstvo in tolažilne obiske, ravnateljstvu, uradništvu in vsem njegovim stanovskim tovarišem, gg. pevcem in godbi »Sloga« za prekrasne žalostinke, konečno prav vsem mnogoštevilnim prijateljem in znancem, ki so našega srčno ljubljenega pokojnika v tako častnem številu spremili v zadnje domovanje. LJUBLJANA, dne 21. novembra 1936. Globoko žalujoči rodbini: KOKOLJ, DOLENC.

V globoki žalosti sporočamo, da je naš dobi ljubljeni sopro, oče, tast, stari oče, stric, gospod **Vorbach Ivan ZEL. ZVAN. V POKOJU v 79. letu starosti, previden s tolažili sv. vere danes preminul. Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 22. t. m. ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Celju. CELJE-SEŽANA, dne 20. novembra 1936. Žalujoče rodbine: VORBACH, SADAR in CECCH.**

Samo koža brez hib da usnje za dobro obutev

Peko čevlji so na višku kvalitete, izdelani s specijalnimi ameriškimi stroji, ki morejo predelovati le brezhibno usnje

Znamka Peko je pojem dobre obutve, ki je cenejši kot manjvreden izdelek

Maribor Slovenska ul. 12
Kranj, Prešernova ul. 12
Bled, Vinko Savnik
Jesenice, Vinko Savnik
Radovljica, Vinko Savnik

Aleksandrova i Ljubljana miklošičeva 14

Celje Kocenova ul. 2.
Zagreb, Ilica 15
Trbovlje, Konzum TPD
Novo mesto, Ivan Šmalc
Murska Sobota, Cerkvena 6

R. URBAN:

Vstajenje gospoda Treeja

Roman
1. poglavje

»Metlo pogoltnem, če to ni Scotland Yard,« je zagodrnjal višji nadzornik Robin, vstal od zajtrka, raztreseno vtaknil servijet v žep in široko odhite v predsobje, kjer je glasno in nemarno zvonil telefon. Ko je smel slušalo, se je oglasil njegov namestnik v službi. »Tu Scotland Yard,« je rekel »nadzornik Barton pri telefonu. Vzbuna umorske komisije B, umor v Porters Hallu pri Wembleyu. Čez pet minut smo pripravljene za odhod.«

»Kakor nalašč v nedeljo!« je očitaloče vzkliknil višji nadzornik in zgoraj nekaj žaljivega v ruse brke. Nato je postal stvaren in odredil, naj neutegoma pridejo ponj.

Četrte ure pozneje je službeni voz umorske komisije B z devetdesetimi kilometri na uro drevil proti Wembleyu. Redar pri vodilu je bil v njem edini, ki je nosil uniformo. Zraven njega je sedel seržant Cock, za njima nadzornik Barton s seržantom Mackenziejem, na zaslonem sedežu je ždel fotograf, in na zadnjih sedežih sta se zložno valjala policijski zdravnik Wood in višji nadzornik Robin. Doktor je pogreval dovtype, ki jih je bil prejšnji večer že dvajsetič slišal v klubu, višji nadzornik se je hohotal kakor uspešen pivovarnar, in seržant Mackenzie se je režal iz službene pokorščine. Nadzornik Austen Barton, velik, triinšestdesetleten mož z ostro začrtanim obrazom, je šoferju čez ramo mežikaje zrl na beli trak ceste in je bil po štiriindvajsetih urah službe v tistem prijetno dremavem stanju kakor navadno človek, preden zaspi.

Austen Barton je bil prej nižji častnik pri kolonialni vojski v Afriki, dokler ni obolel za hudo malarijo, kar ga je prisililo, da se je zaradi zdravja vrnil na Angleško.

Ko je okrevaj, je dobil najprej uradniško mesto pri političnem redarstvu. Tam si je kmalu pridobil sloves, ko je razjasnil senzacionalen morilski naklep in dokazal zarotnikom krvivdo. Poslej so ga prištevili k tistim redkim mlajšim uradnikom, ki jim je bil policijski predsednik naklonjen. To se je pokazalo tudi v tem, da so Bartona kot nadzornika dodelili oddelku višjega nadzornika Robina. V dveh letih službovanja pri umorski komisiji B je imel Barton nekajkrat priliko, da se je odlikoval, in zadnji čas so v Scotland Yardu tudi že šepetali, da bo kmalu povišan.

»Povejte, Barton, kaj se je prav za prav zgodilo?« se je jel višji nadzornik Robin zanimati za službo, ko je cilj vožnje že vstajal v daljavi.

»Nekega moža so baje ubili,« je odvrnil nadzornik, zdrnaviši se iz polspanja, »več sam ne vem. Ob osemih pa štirideset je wembleyska policijska straža javila umor v Scotland Yard, in pet minut po-

zneje sem dobil od komisarja Fitznerja povelje za vzbuno.«

»Ali gre za žensko ali pa za denar,« je modro rekel Robin in zazel kakor lev. Tisti mah je avtomobil zavil v drevored, in takoj nato je zdrčal skozi dvojno vrsto radovednežev in mimo redarja, ki je držal roko ob čeladi, ter obstal pred prijaznim enonadstropnim selskim dvorcem z imenom Porters Hall.

Ko so gospodje stopili iz voza, so najprej zbudila njihovo pozornost črna ovesena hišna vrata.

»Vraga, to je pa naglica,« je višji nadzornik Robin pozdravil poveljnika wembleyske policijske straže in s palcem pokazal na žalni vhod. »Povejte seržant, kdaj so prav za prav odkrili umor?«

»Davi ob sedmih,« je rekel redar, »a črne koprene pomenijo žalovanje za hišnim gospodarjem, gospodom Treejem, ki je pred večeršnjim umrl naravne smrti in ki ga danes pokopljejo.«

Višji nadzornik je nagrbaničel čelo kakor jazbecar, in oko se mu je zamišljeno izpreletelo po hišnem pročelju. Nato je ukazal seržantu, naj ga povede na kraj dejanja. Mož je spremljil uradnike iz Scotland Yarda skozi hišna vrata v vežo, ki so ji dajale svetlobo šipe, vdlane v streho. Odtod so prišli po lesenih stopnicah v gornje nadstropje, ki je šlo nalik galeriji okoli in okoli veže in ki ga je prekinjal samo hodnik z visokim oknom na zadnji strani hiše; s tega hodnika so se na levo in desno odpirala vrata v sobe.

»Tu je soba, v kateri se je zgodil umor,« je rekel seržant in pokazal prva vrata na levi, ki jim je bilo takoj videti, da so jih s silo odprli.

Višji nadzornik je obstal. »Kdo je vlomil ta vrata?«

»Jaz sam,« je poročal seržant, »v navzočnosti dveh svojih ljudi, sluge Stona in gospodične Adlercreuzove. Vrata so bila zaprta, in kar je posebno čudno — ključ je tičal znotraj.«

»Ali je po odkritju umora kdo zapustil hišo?«

»Ni,« je odvrnil redar. »Kakor hitro sem videl, da gre za zločin, sem dal sklicati vse navzoče v salon, kjer čakajo še zdaj pod nadzorstvom mojih ljudi.«

»Da vidimo,« je dejal višji nadzornik, odinil vrata in stopil v sobo. Vetrnice na obeh oknih velikega prostora so bile spuščene, in električna podstropna svetiljka je gorela. Na desni zraven vrat sta stala pred kaminom dva naslanjača. Tam je ležala tudi žrtev: mož, z gornjim delom telesa še sloneč na enem izmed naslanjačev, s prsti zagrebenimi v usnjeno blazino, z osteklenimi očmi uprtimi v vrata, ki so vodila na desno v sosednjo sobo.

»Ali je bil že pred nami kdo v tej sobi?« se je višji nadzornik obrnil k seržantu.

»Ni,« je odvrnil redar. »Kakor hitro sem na klic sluge Stona prišel semkaj in po jalovem trkanju vlomil vrata, sem takoj videl, da je vsaka pomoč zaman; zato nisem niti stopil v sobo, ampak sem neutegoma poklical Scotland Yard.«

»Ali je električna luč tudi takrat gorela?« se je oglasil nadzornik Barton.

Največji prihranek
Usta polna pene z $\frac{1}{2}$ cm peneče se paste iz modro-belo-progaste tube

BOTOT

Oblastno dovoljena popolna RAZPRODAJA
Japonski in češki
PORCELAN - SERVISI
Brušeno **STEKLO** in navadno
Svetiljke **KRISTAL** Jedilni pribor.
IN VSE OSTALO BLAGO
Steklarna **BRACA GROSS** Zagreb, Ilica 84.

JOSIP KAGER
MARIBOR, MIKLOŠIČEVA 4
IZDELUJE DRAGULJE IN ZLATNINO. PRIPOROČA SE ZA PREDELOVANJE BRILJANTNEGA TER DRUGEGA ZLATEGA NAKITA.
VEŠČE STROKOVNO DELO PO ZMERNI CENI.

Kvalitetna Britvica
ki je prikladna za vsak dober aparat

ROTBART

Glavno skladišče za Jugo slavijo: Hinko Mayer i d rug, parf. oddelek, Zagreb.

Najslajša in najboljša
krepilna pijača je
BERMET - VINO,
črna iz Fruške gore,
Sremski Karlovci — Gostilničarji nudite to specialiteto svojim gostom. V sodčkih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov, Sremski Karlovci, Fruška gora.

Karol FLORJANČIČ
Elektro-radio CELJE
CELJE — CANKARJEVA c. 2.
elektromotorje
radioaparate
lestence
žarnice
ves elektro-materijal
Velika izbira! Znižane cene!

Pravi smuški čevlji
vedno na zalogi, izdeluje tudi po meri staro priznana tvrdka
A. Zalokar — Mestni trg 19.
Popravila se sprejemajo.

Razpošiljamo prima:
bosanske suhe slive . . . 10 kg Din 62.—
bosanske suhe slive . . . 50 kg Din 220.—
očiščene orehe bele . . . 5 kg Din 80.—
očiščene orehe bele . . . 20 kg Din 320.—
očiščene orehe bele . . . 30 kg Din 405.—
orehe v lupinah letošnje 50 kg Din 250.—
Vse franko dostava po povzetju bto/nto
AGENTURA PRANJIC — TUZLA

ZAHVALA
Vsem tistim, ki so nam ob bridki izgubi našega dobrega očeta, gospoda
MARTINA RADOVANA
izrekli svoje sožalje in nam s častno udeležbo pri pogrebu ter s poklonjenimi venci in šopki lajšali bol, iskrena hvala.
Posebno zahvalo izrekamo častitim oo. frančiškonom, predsedniku mestne občine ljubljanske, g. dr. Juro Adlešiču, narodnemu poslanecu g. Rajko Turku, gospodom od »Jutra« in drugim.
Naša zahvala tudi pevskemu društvu »Slavec« za ginjive žalostinke, vsem stanovskim tovarišem in g. Antonu Pizjaku za tolažilne obiske.
Sv. maša zadošnica se bo brala v torek, dne 24. novembra ob 8. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja.
V LJUBLJANI, dne 22. novembra 1936.
ZALUJOČI OSTALI

Inserirajte v „Jutru“!
Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak — Vsi v Ljubljani.